

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar

Sremska 13, 19000 Zaječar

e-mail: timok@zavodzajecar.rs; www.zavodzajecar.rs

žiro račun 840-250667-71; matični broj 07147929; šifra delatnosti 8690; PIB 101327330
centrala: +38119422477, +38119422543; faks: +38119442236; računovodstvo: +38119425659;

ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA STANOVNIŠTVA OKRUGA BOR U PERIODU OD 2018. DO 2022.GODINE

Zaječar, oktobar-decembar 2023.

UVOD

Zdravstveno stanje stanovništva je «*opis i/ili merenje zdravlja pojedinca, grupe ili celokupne populacije prema prihvaćenim standardima uz pomoć zdravstvenih indikatora*».

Procena zdravstvenog stanja stanovništva je značajna za dobijanje osnovnih informacija o zdravlju stanovništva za donosiocce zdravstvenih usluga, kao i donosiocce zdravstvene politike, takođe omogućava merenje napretka u dostizanju ciljeva zdravstvene politike, kao i za merenje vrednosti u zdravlju dobijene za uloženi novac u sistem zdravstvene zaštite.

Zdravstveni indikatori ili pokazatelji su osnovni instrumenti pomoću kojih se procenjuje stanje zdravlja stanovništva. Idealnog zdravstvenog indikatora (validan, objektivan, senzitivan i specifičan) nema, bez obzira na napore koji su u traganju za objektivnim merilima zdravlja učinjeni kroz vekove.

Paralelno sa razvojem društva menjao se i pristup zdravlju. Procena (analiza) zdravstvenog stanja stanovništva prolazila je kroz **više faza**, a u skladu sa nastalim promenama, menjali su se i pokazatelji korišćeni za procenu zdravlja populacije.

Poslednjih decenija menja se pristup merenju zdravstvenog stanja stanovništva od „negativnog“ (fokusiranog na bolest) ka „pozitivnom“ aspektu zdravlja koji je zasnovan na percepciji zdravlja, funkcionisanju i mogućnosti adaptacije u životnoj sredini. Ovakav pristup podrazumeva da se za procenu koriste pokazatelji životnog stila i kvaliteta života.

U isto vreme, sa pojavom tzv. «pokreta za indikator», došlo je do značajnih pomaka u ovoj oblasti javnog zdravstva. «Pokret za indikator» su započele Ujedinjene nacije, ali je nastavljen i unapređen kroz programe razvoja indikatora koje vodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Insistira se na tesnoj povezanosti zdravlja i ekonomskog rasta, pa su i preporučeni pokazatelji koji mere vrednosti u zdravlju dobijene za uloženi novac („value for money“).

Većina novijih indikatora jesu kompozitni pokazatelji (složene mere zdravlja) za koje bi, prema preporukama iz literature, trebalo koristiti termin „indeks“ zdravlja. U Srbiji se po prvi put pristupilo određivanju DALY indeksa 2003.god. u okviru projekta koji je finansirala EU pod rukovodstvom Evropske agencije za rekonstrukciju.

Zdravstveni informacioni sistem (u našoj zemlji) se menjao, ali sporo i često nefunkcionalno, tako da ne obezbeđuje dovoljno adekvatnih i kvalitetnih podataka koji bi pratili promene u načinu merenja/procene zdravstvenog stanja stanovništva.

Ciljevi procene zdravstvenog stanja stanovništva su:

- očuvanje i unapređenje zdravstvenog stanja stanovništva
- praćenje promena zdravstvenog stanja tokom vremena
- identifikovanje prioriternih zdravstvenih problema
- uočavanje i analiza razlika između pojedinih teritorija ili populacionih grupa
- preispitivanje zdravstvene politike, strategije zdrav. zaštite i zdravstvene tehnologije
- unapređenje menadžmenta u zdravstvu.

Kao **izvor podataka** korišćeni su: podaci i publikacije Republičkog zavoda za statistiku (www.stat.gov.rs), podaci Nacionalne službe za zapošljavanje, izveštaji rutinske zdravstvene statistike (koje prema Zakonu o evidencijama u zdravstvu, sve službe zdravstvenih ustanova dostavljaju ZJZ “Timok” Zaječar), dostupne baze podataka iz individualnih i zbirnih statističkih izveštaja, Izveštaj o radu Zavoda i baza podataka o zaraznim bolestima i imunoprofilaksi, populacioni registri za neka od hroničnih masovnih nezaraznih bolesti, podaci SZO (<http://www.euro.who.int/hfad>) za period 2018-2022.godine.

Centri Zavoda koji pripadaju oblasti epidemiologije i higijene izradili su deo ove analize u izvornom obliku. Analiza zdravstvenog stanja stanovništva opština okruga Bor bazirana je na rutinskim podacima demografske i zdravstvene statistike i predstavlja praćenje i nadzor nad stanjem zdravlja stanovništva ovih područja, za period 2018-2022. godine.

1. Demografske i socio-ekonomske karakteristike

Između osnovnih odrednica zdravlja su stalne, socijalno ekonomske, životna sredina, životni stilovi i dostupnost zdravstvene zaštite.

Centar za kontrolu bolesti u Atlanti (CDC) navodi da se osnovni faktori stanja zdravlja nisu promenili poslednjih dvadeset godina. Najveće zasluge za zdravstveno stanje stanovništva imaju životni stilovi (53%), zatim životna sredina (19%), nasleđe (18%) i zdravstvena zaštita sa samo 10%.

1.1. Demografske karakteristike stanovništva

1.1.1. Teritorija i stanovništvo

Opština Bor se prostire na površini od 856 km², sa ukupno 40.845 stanovnika 2022.godine (Po popisu stanovništva 2022.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 47,7 stanovnika na 1 km² u 14 naselja. Ukupan broj domaćinstava je 16.583, a domaćinstvo su prosečno činile 2,5 osoba.

Opština Kladovo se prostire na površini od 629 km², sa ukupno 17.435 stanovnika 2022.godine (Po popisu stanovništva 2022.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 27,7 stanovnika na 1 km² u 22 naselja. Ukupan broj domaćinstava je 7.571, a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Opština Majdanpek se prostire na površini od 932 km², sa ukupno 14.559 stanovnika 2022.godine (Po popisu stanovništva 2022.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 15,6 stanovnika na 1 km² u 13 naselja. Ukupan broj domaćinstava je 6.470, a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Opština Negotin se prostire na površini od 1090 km², sa ukupno 28.261 stanovnikom 2022.godine (Po popisu stanovništva 2022.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 25,9 stanovnika na 1 km² u 39 naselja. Ukupan broj domaćinstava je 12.386, a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Okrug Bor se prostire na površini od 3507 km², sa ukupno 101.100 stanovnika 2022.godine (Po popisu stanovništva 2022.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 28,8 stanovnika na 1 km² u 147 naselja. Ukupan broj domaćinstava je 43.010, a domaćinstvo su prosečno činile 2,3 osobe.

Vitalno-demografske karakteristike

- ❖ Demografski *vrlo staro* stanovništvo
- ❖ *Niska* stopa nataliteta
- ❖ *Vrlo visoke* opšte stope mortaliteta
- ❖ *Negativan* prirodni priraštaj
- ❖ *Niska* opšta stopa fertiliteta
- ❖ Očekivano trajanje života sve *duže*
- ❖ *Veoma niske* stope mortaliteta odojčadi
- ❖ Vodeći uzroci smrti su *KVB i tumori*

Tabela 1. Procenjeni broj stanovnika okruga Bor u period od 2018. do 2022.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	godine				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bor	45266	44639	43983	43193	40845
Kladovo	18643	18332	18002	17665	17435
Majdanpek	16437	16174	15893	15552	14559
Negotin	32654	32007	31332	30561	28261
Borski okrug	113000	111152	109210	106971	101100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021.godinu (RZS Srbije), Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Na teritoriji **Borskog okruga**, ukupan broj stanovnika se konstantno smanjuje u period od 2018. do 2022. godine, i to za 2380 stanovnika prosečno godišnje, sa baznim indeksom (2022/2018 godine) 89,5% (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Bor** se kontinuirano smanjuje u posmatranom period, i to za prosečno 884,2 stanovnika godišnje (bazni indeks 2022/2018 je 90,2%), ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Kladovo** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom period, i to za prosečno 241,6 stanovnika godišnje (bazni indeks 2022/2018 je 93,5%), ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Majdanpek** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom periodu za prosečno 375,6 stanovnika godišnje, ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini, sa baznim indeksom 2022/2018 od 88,6% (Tabela 1)

Ukupan broj stanovnika **opštine Negotin** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom periodu za prosečno 878,6 stanovnika godišnje, ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini, sa baznim indeksom 2022/2018 od 86,5% (Tabela 1)

1.1.2. Starosna i polna struktura

Analiza bioloških karakteristika stanovništva služi za procenu prioriternih zdravstvenih potreba, a istovremeno je osnov za planiranje mera zdravstvene zaštite i razvoj zdravstvenih resursa.

Stalne osnovne odrednice zdravlja su genetski kod, pol i starost.

Raspodela stanovništva, prema polu i životnom dobu, slikovito se prikazuje **piramidom starosti (drvo života, arbor vitae)**.

Oblik piramide je izmenjen i ona, sve više, poprima izgled "urne" ili "vaze", karakterističan za demografski *staro* stanovništvo.

Tabela 2. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Bor 2022.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Bor		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3641	1812	1829	1684	852	832
5-9	4040	2043	1997	1979	997	982
10-14	4172	2177	1995	1882	979	903
15-19	4499	2273	2226	1997	997	1000
20-24	4502	2380	2122	1992	1039	953
25-29	4948	2671	2277	2188	1167	1021
30-34	5216	2820	2396	2418	1328	1090
35-39	5807	3054	2753	2670	1381	1289
40-44	6074	3223	2851	2626	1329	1297
45-49	7024	3580	3444	2882	1459	1423
50-54	7301	3683	3618	2998	1479	1519
55-59	7229	3483	3746	2912	1401	1511
60-64	8369	3979	4390	3251	1561	1690
65-69	9256	4248	5008	3208	1462	1746
70-74	8679	3887	4792	2861	1260	1601
75-79	5047	2152	2895	1573	658	915
80-84	3340	1272	2068	1080	386	694
85 i više	1956	716	1240	644	233	411
Suma	101100	49453	51647	40845	19968	20877

Izvor: Popis stanovništva 2022. godine (RZS Srbije)

Tabela 3. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Kladovo 2022.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Kladovo		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3641	1812	1829	562	268	294
5-9	4040	2043	1997	599	313	286
10-14	4172	2177	1995	685	382	303
15-19	4499	2273	2226	694	348	346
20-24	4502	2380	2122	679	361	318
25-29	4948	2671	2277	708	395	313
30-34	5216	2820	2396	770	416	354
35-39	5807	3054	2753	926	486	440
40-44	6074	3223	2851	995	542	453
45-49	7024	3580	3444	1169	590	579
50-54	7301	3683	3618	1257	664	593
55-59	7229	3483	3746	1222	602	620
60-64	8369	3979	4390	1464	680	784
65-69	9256	4248	5008	1876	864	1012
70-74	8679	3887	4792	1737	791	946
75-79	5047	2152	2895	1034	436	598
80-84	3340	1272	2068	667	262	405
85 i više	1956	716	1240	391	144	247
Suma	101100	49453	51647	17435	8544	8891

Izvor: Popis stanovništva 2022. godine (RZS Srbije)

Tabela 4. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Majdanpek 2022.godine, po polu

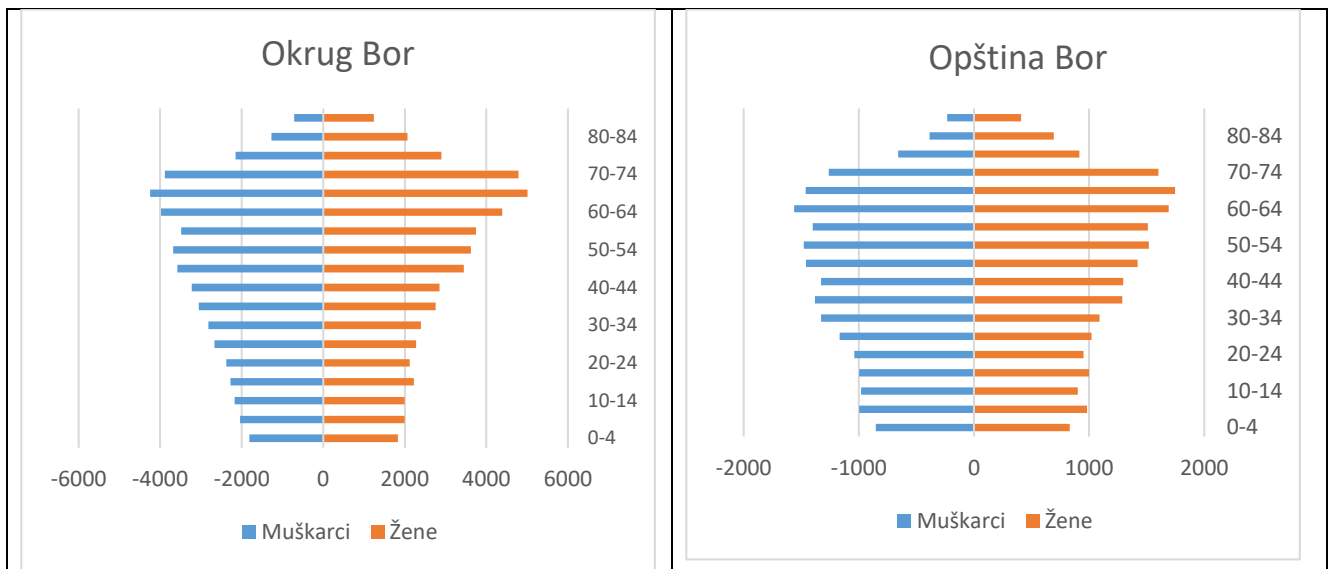
Starost u godinama	Borski okrug			Opština Majdanpek		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3641	1812	1829	536	262	274
5-9	4040	2043	1997	551	263	288
10-14	4172	2177	1995	574	308	266
15-19	4499	2273	2226	697	371	326
20-24	4502	2380	2122	683	354	329
25-29	4948	2671	2277	723	403	320
30-34	5216	2820	2396	792	439	353
35-39	5807	3054	2753	825	446	379
40-44	6074	3223	2851	877	488	389
45-49	7024	3580	3444	1030	540	490
50-54	7301	3683	3618	1154	593	561
55-59	7229	3483	3746	1148	564	584
60-64	8369	3979	4390	1275	633	642
65-69	9256	4248	5008	1334	611	723
70-74	8679	3887	4792	1095	479	616
75-79	5047	2152	2895	653	264	389
80-84	3340	1272	2068	386	149	237
85 i više	1956	716	1240	226	85	141
Suma	101100	49453	51647	14559	7252	7307

Izvor: Popis stanovništva 2022. godine (RZS Srbije)

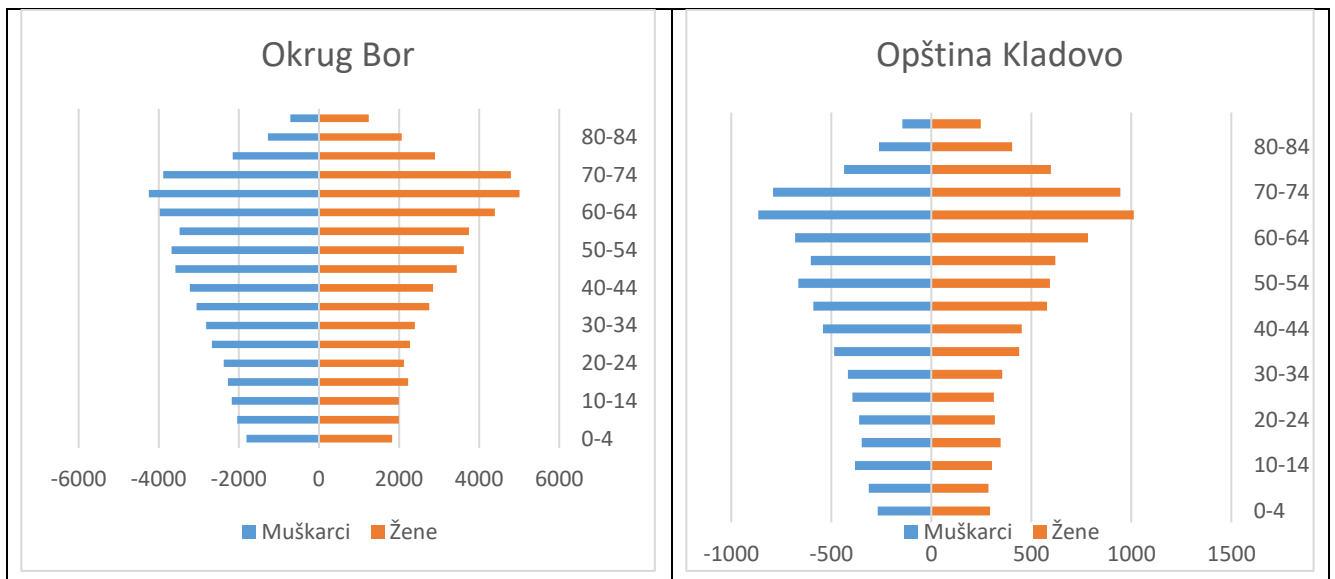
Tabela 5. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Negotin 2022.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Negotin		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3641	1812	1829	859	430	429
5-9	4040	2043	1997	911	470	441
10-14	4172	2177	1995	1031	508	523
15-19	4499	2273	2226	1111	557	554
20-24	4502	2380	2122	1148	626	522
25-29	4948	2671	2277	1329	706	623
30-34	5216	2820	2396	1236	637	599
35-39	5807	3054	2753	1386	741	645
40-44	6074	3223	2851	1576	864	712
45-49	7024	3580	3444	1943	991	952
50-54	7301	3683	3618	1892	947	945
55-59	7229	3483	3746	1947	916	1031
60-64	8369	3979	4390	2379	1105	1274
65-69	9256	4248	5008	2838	1311	1527
70-74	8679	3887	4792	2986	1357	1629
75-79	5047	2152	2895	1787	794	993
80-84	3340	1272	2068	1207	475	732
85 i više	1956	716	1240	695	254	441
Suma	101100	49453	51647	28261	13689	14572

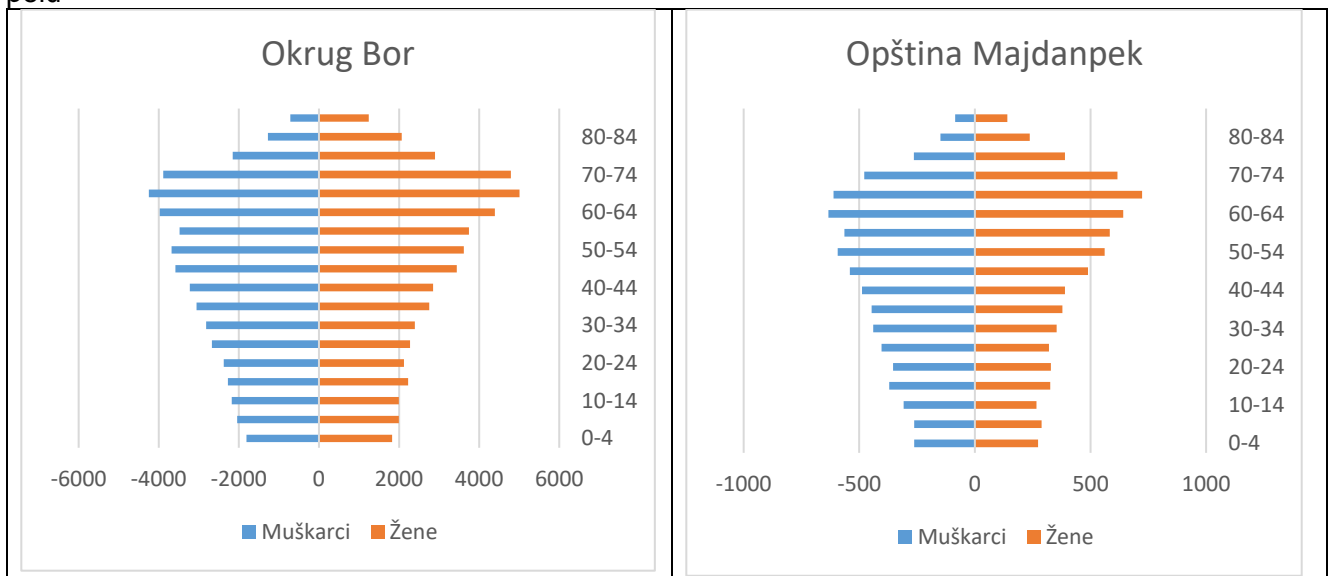
Izvor: Popis stanovništva 2022. godine (RZS Srbije)

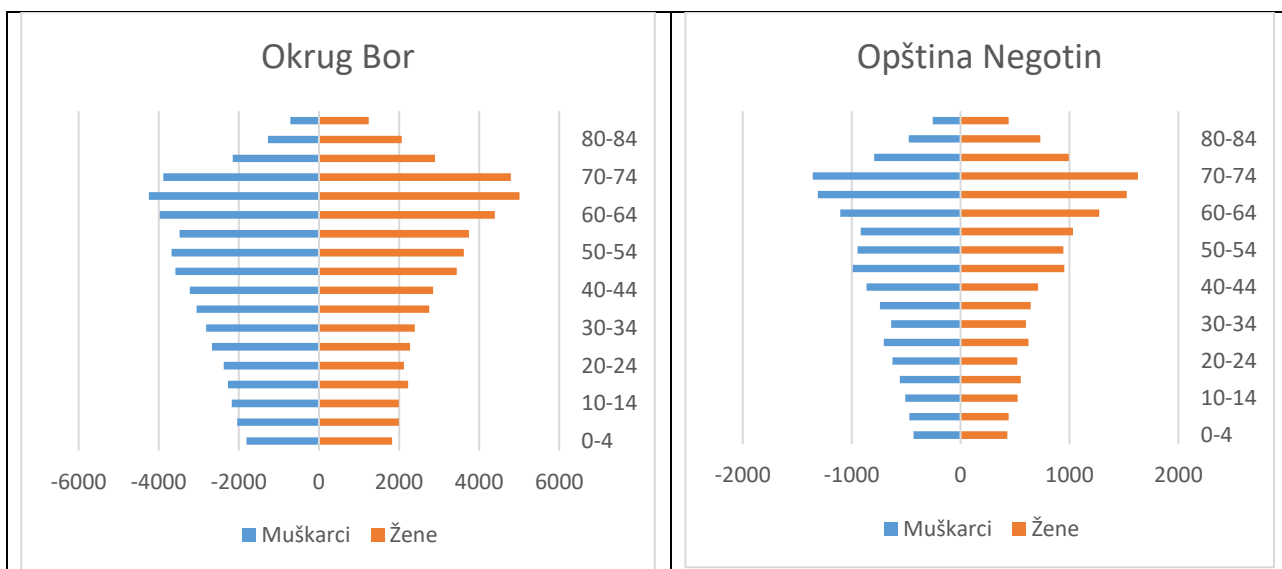
Grafikon 1. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Bor 2022.godine, prema polu

Grafikon 2. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Kladovo 2022.godine, prema polu

Grafikon 3. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Majdanpek 2022.godine, prema polu

Grafikon 4. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Negotin 2022.godine, prema polu

Stopa maskuliniteta, odnosno broj muškaraca na 1000 žena 2022.godine, na prostoru Borskog okruga je 958. Stopa maskuliniteta je u svim opštinama okruga Bor negativna.

U opštini Bor je negativna stopa maskuliniteta, sa ukupno 956 muškaraca na 1000 žena 2022. godine (Tabela 6).

Negativna stopa maskuliniteta je i u opštini Kladovo, sa ukupno 961 muškaracem na 1000 žena 2022. godine (Tabela 6).

Stopa maskuliniteta je negativna i u opštini Majdanpek, sa ukupno 992 muškaraca na 1000 žena 2022. godine (Tabela 6).

Opština Negotin ima najveću negativnu stopu maskuliniteta u odnosu na okrug u celini i sve ostale opštine okruga, sa ukupno 939 muškarca na 1000 žena 2022. godine (Tabela 6).

Tabela 6. Broj stanovnika okruga Bor i opštine Bor 2022. godine prema polu, po opštinama

Opštine/Okrug	Ukupno	Muški	Ženski	Stopa maskuliniteta
Bor	40845	19968	20877	956
Kladovo	17435	8544	8891	961
Majdanpek	14559	7252	7307	992
Negotin	28261	13689	14572	939
Borski okrug	101100	49453	51647	958

Izvor: Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prema svim relevantnim pokazateljima, stanovništvo Borskog okruga spada u kategoriju *vrlo starog* stanovništva, kao i sve opštine okruga (Tabela 7).

Tabela 7. Pokazatelji starenja stanovništva Borskog okruga u period od 2018. do 2022.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelj	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Opština Bor	Zrelost (% starijih od 65 godina)	20	20,6	21,1	21,2	22,9
	Indeks starosti	148,6	151,8	153,7	153,4	167,3
Opština Kladovo	Zrelost (% starijih od 65 godina)	27,9	28,3	28,6	29,0	32,7
	Indeks starosti	232,4	233,1	234,8	235,1	282,2
Opština Majdanpek	Zrelost (% starijih od 65 godina)	22,2	22,9	23,5	24,1	25,4
	Indeks starosti	184,5	188,7	193,1	196,4	210,7
Opština Negotin	Zrelost (% starijih od 65 godina)	29,3	29,8	30,1	29,9	33,7
	Indeks starosti	239,6	245,2	250,1	251	304,0
Okrug Bor	Zrelost (% starijih od 65 godina)	24,3	24,9	25,3	25,4	28,0
	Indeks starosti	190,1	193,5	196,2	196,5	224,1

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021.godinu (RZS Srbije), Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prostor okruga Bor je u *najdubljoj demografskoj starosti*, kao i stanovništvo svih opština okruga.

Učešće stanovništva starog 65 i više godina u ukupnoj populaciji okruga Bor (**zrelost stanovništava**), pokazuje da je stanovništvo *vrlo staro*, odnosno da je udeo definisane starosne grupe populacije veći od 10% (Tabela 7).

Na teritoriji Evropskog regiona 2012.godine bilo je 15,3% starijih od 65 godina, u Nemačkoj čak petina stanovnika (20,7%), u Hrvatskoj 18,0%. U 2018. gotovo je petina (19,7%) stanovnika EU-a imala 65 ili više godina, a Srbija 19,9%.

Japan je zemlja sa najstarijim stanovništvom u svetu. Prema popisnim podacima 2011.godine udeo starijih od 65 godina je bio 7%, 2014.godine 23%, a prema proceni UN 2060.godine udeo ove populacione grupe biće čak 40%.

Procenjuje se da će 2050.godine najstarije stanovništvo u svetu biti u Japanu, Italiji, Nemačkoj i Španiji.

Indeks starosti za opštine Borski okrug u posmatranom periodu je u konstantnom porastu. Nivo indeksa je zabrinjavajuće nepovoljan, sa skoro dvostruko većim udelom stanovništva starijeg od 60 godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 19 godina. U odnosu na indeks starosti na prostoru okruga Bor, u opštini Bor nivo indeksa je manji u posmatranom periodu, u opštini Majdanpek je nivo indeksa u konstantnom porastu i 2021.godine je ujednačen sa nivoom stopa na okrugu, a u opštinama Kladovo i Negotin je značajno veći indeks u svim godinama posmatranog perioda (Tabela 7).

Da je stanovništvo okruga Bor *staro*, potvrđuje i **prosečna starost** stanovništva po podacima popisa stanovništva 2022.godine, jer je staro stanovništvo ono čija je prosečna starost preko 30 godina.

Stanovništvo opštine Bor ima prosečnu starost 44,8 godina, manju u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 43,3 godine, a 46,2 za žene.

Stanovništvo opštine Kladovo ima prosečnu starost 49,9 godina, veću u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 48,2 godine, a 51,5 za žene.

Stanovništvo opštine Majdanpek ima prosečnu starost 46,8 godina, manju u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 45,3 godine, a 48,2 za žene.

Stanovništvo opštine Negotin ima prosečnu starost 50,4 godine, veću u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2022.godine. Po polu, prosečna starost za muškarce je 48,8 godina, a 51,8 za žene.

Tabela 8. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Bor 2022.godine

STAROST	Borski okrug		Bor	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11853	11,7	5545	13,6
15-49 god.	38070	37,7	16773	41,1
50 i više god.	51177	50,6	18527	45,3
UKUPNO	101100	100	40845	100

Izvor: Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Bor je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo skoro svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je neznatno povoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 8).

Tabela 9. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Kladovo 2022.godine

STAROST	Borski okrug		Kladovo	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11853	11,7	1846	10,6
15-49 god.	38070	37,7	5941	34,1
50 i više god.	51177	50,6	9648	55,3
UKUPNO	101100	100	17435	100

Izvor: Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Kladovo je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je nepovoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 9).

Tabela 10. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Majdanpek 2022.godine

STAROST	Borski okrug		Majdanpek	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11853	11,7	1661	11,4
15-49 god.	38070	37,7	5627	38,7
50 i više god.	51177	50,6	7271	49,9
UKUPNO	101100	100	14559	100

Izvor: Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Majdanpek je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je skoro svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je ujednačen u odnosu na okrug Bor (Tabela 10).

Tabela 11. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Negotin 2022.godine

STAROST	Borski okrug		Negotin	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	11853	11,7	2801	9,9
15-49 god.	38070	37,7	9729	34,4
50 i više god.	51177	50,6	15731	55,7
UKUPNO	101100	100	28261	100

Izvor: Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Negotin je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je znatno nepovoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 11).

1.1.3. Rađanje i obnavljanje stanovništva

Demografski faktori utiču na ekonomski i socijalni razvoj društva, a rađanje i umiranje na demografski razvoj prostora.

Tabela 12. Stopa nataliteta i opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva okruga Bor u period od 2018. do 2022. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Bor	Broj stanovnika	45266	44639	43983	43193	40845
	Broj živorođenih	355	359	324	364	357
	Stopa nataliteta	7,8	8	7,4	8,4	8,7
	Broj žena 15-49 godina	9501	9343	9165	8999	8073
	Opšta stopa fertiliteta	37,4	38,4	35,4	40,4	44,2
Kladovo	Broj stanovnika	18643	18332	18002	17665	17435
	Broj živorođenih	127	123	80	113	105
	Stopa nataliteta	6,8	6,7	4,4	6,4	6,0
	Broj žena 15-49 godina	3410	3350	3306	3256	2803
	Opšta stopa fertiliteta	37,2	36,7	24,2	34,7	37,5
Majdanpek	Broj stanovnika	16437	16174	15893	15552	14559
	Broj živorođenih	103	105	92	118	104
	Stopa nataliteta	6,3	6,5	5,8	7,6	7,1
	Broj žena 15-49 godina	3141	3078	3014	2936	2586
	Opšta stopa fertiliteta	32,8	34,1	30,5	40,2	40,2
Negotin	Broj stanovnika	32654	32007	31332	30561	28261
	Broj živorođenih	191	167	159	170	157
	Stopa nataliteta	5,8	5,2	5,1	5,6	5,6
	Broj žena 15-49 godina	6145	6001	5855	5739	4607
	Opšta stopa fertiliteta	31,1	27,8	27,2	29,6	34,1
Okrug Bor	Broj stanovnika	113000	111152	109210	106971	101100
	Broj živorođenih	776	754	655	765	723
	Stopa nataliteta	6,9	6,8	6	7,2	7,2
	Broj žena 15-49 godina	22197	21772	21340	20930	18069
	Opšta stopa fertiliteta	35	34,6	30,7	36,6	40,0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 za 2018, 2019, 2020. 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Okrug Bor predstavlja *niskonatalitetno područje*. **Stopa nataliteta** je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno oko 7‰ (Tabela 12).

Stopa nataliteta na prostoru **opštine Bor** je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno od 7,4‰ do 8,7‰. Opština Bor predstavlja *niskonatalitetno područje* (Tabela 12).

Opština Kladovo takođe predstavlja *niskonatalitetno područje*. Stopa nataliteta je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno ispod 6,8‰, odnosno od 4,4‰ (Tabela 12).

Opština Majdanpek ima stopu nataliteta *ekstremno nisku* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno neznatno ispod 7‰, tako da predstavlja *niskonatalitetno područje*. Samo 2021. i 2022.godine ima vrednost stopa veću od 7‰ (7,5‰) (Tabela 12).

U posmatranom petogodišnjem periodu **opština Negotin** ima stopu nataliteta *ekstremno nisku*, jer je vrednost konstantno neznatno ispod 6‰, tako da predstavlja *niskonatalitetno područje* (Tabela 12).

Kraj 20. i početak 21.veka u Evropi se odlikuje trendom pada nataliteta sa oscilacijama različitog pravca. Stopa nataliteta je 2015.godine u **Evropskoj uniji** (EU 28) iznosila 10,1‰, u Nemačkoj 9‰, Finskoj 10,1‰, u Austriji 9,8‰, Hrvatskoj 8,9‰, Turskoj 16,9‰, Srbiji 9,3‰.

Prema bazi podataka statističkog ureda Evropske unije (Eurostat), tokom 2018.godine, prosek EU-28 iznosi 9,7‰. Najveće stope nataliteta imaju Turska (15,3‰), Gruzija (13,7‰) i Irska (12,5‰), a najmanje Italija (7,3‰), Španija (7,9‰) i Ukrajina (7,9‰), dok Srbija ima stopu od 9,2‰. Jedini porast stopa nataliteta u odnosu na 2010.godinu imaju Austrija, Litvanija, Latvija, Luksemburg, Mađarska, Holandija i Nemačka.

Nerazvijene zemlje pripadaju visokonatalitetnim područjima, i prema podacima za 2013.godinu Avganistan ima stopu od 34,1‰, Burundi 44,7‰ i Tadžikistan 33‰.

Niska **opšta stopa fertiliteta** (manja od 50‰) doprinosi negativnom trendu prirodnog kretanja stanovništva. Poslednjih pet godina, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva okruga Bor je u konstantnom kolebanju sa rasponom stopa od 30,7‰ (2020.godine) do 40‰ godine 2022. (Tabela 12).

Opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Bor** je u stalnom kolebanju od 44,2‰ 2022.godine do 35,4‰ 2020.godine (Tabela 12).

U posmatranom petogodišnjem periodu, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Kladovo** je u konstantnom kolebanju. Najveću opštu stopu fertiliteta žensko stanovništvo ima 2022.godine (37,5‰), a najmanju 2020.godine sa stopom od 24,2‰ (Tabela 12).

U period od 2018. do 2022.godine, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Majdanpek** je sa vrednostima stope koja su u kolebanju, i to od 30,5‰ (2020.godine) do 40,2‰ godine 2021. i 2022.(Tabela 12).

Poslednjih pet godina, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Negotin** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa od 34,1‰ (2022.godine) do 27,2‰ godine 2020. (Tabela 12).

1.1.4. Smrtnost stanovništva (mortalitet)

Stopa opšteg mortaliteta preko 12‰ karakteriše *visok mortalitet*, a ukoliko vrednosti prelaze granicu od 15‰ kategorišu se kao *vrlo visoke* stope.

U period od 2018. do 2022.godine, opšte **stope mortaliteta** stanovništva okruga Bor su vrlo visoke, sa konstantnim kolebanjem. Na 1000 stanovnika su umrle od 16 osoba do 31 osobe (Tabela 13).

Tabela 13. Opšta stopa mortaliteta stanovništva Borskog okruga u periodu od 2018. do 2022.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Bor	br. umrlih	734	752	863	1037	824
	stopa	16,2	16,8	19,6	24	20,2
Kladovo	br. umrlih	405	399	416	436	365
	stopa	21,7	21,8	23,1	24,7	20,9
Majdanpek	br. umrlih	266	294	305	371	315
	stopa	16,2	18,2	19,2	23,9	21,6
Negotin	br. umrlih	696	678	790	933	763
	stopa	21,3	21,2	25,2	30,5	27
Okrug Bor	br. umrlih	2101	2123	2374	2777	2267
	stopa	18,6	19,1	21,7	26	22,4

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 2 za 2018, 2019, 2020. 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Opšte stope mortaliteta stanovništva **opštine Bor** su *vrlo visoke*, sa tendencijom blagog kolebanja. Na 1000 stanovnika su umrle od 16 do 24 osobe. Stope su manje u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

U posmatranom period, opšte stope mortaliteta stanovništva **opštine Kladovo** su vrlo visoke, sa tendencijom kolebanja vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 21 do 25 osoba. Stope su veće u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

U poslednjih pet godina, stope opšteg mortaliteta stanovništva **opštine Majdanpek** su vrlo visoke, sa oscilacijama vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 16 do 24 osobe. Stope su neznatno manje u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

Opština Negotin, u posmatranom period, ima vrlo visoke opšte stope mortaliteta stanovništva, sa tendencijom kolebanja vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 21 do 31 osobe. Stope su veće u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

Opšta stopa smrtnosti u Srbiji iznosila je 2014. godine 14,2‰. U poređenju sa bivšim jugoslovenskim republikama, opšta stopa je najviša u Srbiji, a slede Hrvatska (12,0‰), Crna Gora (9,7‰), Makedonija (9,5c), Slovenija (9,2‰) i Bosna i Hercegovina (9,1‰). Od zemalja u neposrednom okruženju u najpovoljnijem položaju po visini opšte stope mortaliteta je Albanija (7,1‰), a u najlošijem Bugarska (15,1‰). Prema podacima za 2014. godinu Bugarska ima najvišu stopu smrtnosti u Evropi, a slede Ukrajina (14,6‰) i Letonija (14,3‰).

Razlog relativno velikog broja smrtnih slučajeva u Srbiji je, pre svega, nepovoljna starosna struktura, odnosno intenzivno starenje populacije u proteklim decenijama. Prema popisnim podacima iz 2022. godine, prosečna starost stanovništva Srbije iznosila je 43,8 godina, a indeks starenja 1,5. Nepovoljnija opšta stopa smrtnosti je na prostoru okruga Bor, što korespondira sa najdubljom demografskom starošću u kojoj se nalazi stanovništvo svih opština okruga. Prosečna starost stanovništva po podacima popisa stanovništva 2022.godine, na prostoru opštine Bor je 44,7 godina,

opštine Kladovo 49,9 godina, opštine Majdanpek 46,7 godina, a opštine Negotin 50,4 godine. Takođe, indeks starenja je veoma visok i na prostoru okruga Bor, i kreće se od 1,9 do 2,2. Na nivou pojedinačnih opština okruga, vrednost indeksa starenja je: u opštini Bor, od 1,5 do 1,7; u opštini Kladovo, od 2,3 do 2,8; u opštini Majdanpek, od 1,8 do 2,1; u opštini Negotin, od 2,4 do 3.

Tabela 14. Očekivano trajanje života na rođenju stanovništva Borskog okruga u period od 2018. do 2022. godine, po polu i po opštinama

Opština/ Okrug	pol	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Bor	Ukupno	74	74,1	73,6	72,05	71,99
	Muško	71,3	71,3	70,6	69,55	68,76
	Žensko	76,6	76,8	76,6	75,68	75,76
Kladovo	Ukupno	74,8	75,1	74,9	74,25	75,23
	Muško	72,2	71,9	71,4	71,15	72,14
	Žensko	77,3	78,2	78,5	77,67	78,38
Majdanpek	Ukupno	74,3	74,1	74,5	72,69	72,2
	Muško	71,8	71,2	71,4	69,86	69,16
	Žensko	76,7	77	77,5	75,8	75,67
Negotin	Ukupno	74,2	73,8	72,3	71,43	72,08
	Muško	71,5	71,6	69,2	68,62	67,51
	Žensko	76,9	75,9	75,3	74,54	76,21
Okrug Bor	Ukupno	73,8	74,2	73,1	71,03	73,68
	Muško	70,6	71,9	69,4	68,05	69,94
	Žensko	77	76,5	76,8	74,34	77,87

Izvor: Očekivano trajanje života živorošenih prema skraćenim aproksimativnim tablicama mortaliteta – nivo opština (RZS Srbije).

Očekivano trajanje života na rođenju je jedan od najboljih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva. Na teritoriji okruga Bor, u periodu od 2018. do 2022. godine, očekivano trajanje života je prosečno oko 74 godine, sa trendom smanjenja do 71 godine 2021.godine. Očekivano trajanje života žena je prosečno za dve do sedam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Na teritoriji **opštine Bor**, u periodu od 2018. do 2022. godine, očekivano trajanje života na rođenju je prosečno oko 74 godine, sa trendom smanjenja do 72 godine u poslednje dve godine posmatranja. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za pet do šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

U posmatranom period, na teritoriji **opštine Kladovo**, očekivano trajanje života na rođenju je prosečno oko 75 godine. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za tri do sedam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Opština Majdanpek, u periodu od 2018. do 2022. godine, ima očekivano trajanje života na rođenju oko 74 godine, sa trendom smanjenja do 72 godine. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za četiri do šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

U periodu od 2018. do 2022. godine, **Opština Negotin**, ima očekivano trajanje života na rođenju od 74 godine (2018.godine) do 72 godine (2021. i 2022.godine). U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za četiri do pet godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Prema podacima za 2010-2012 očekivano trajanje života u Srbiji iznosi 72,3 godine za muško i 77,3 godine za žensko stanovništvo. Prema podacima za 2012. godine među državama Evrope najviši nivo očekivanog trajanja života kod muškaraca zabeležen je na Islandu (81,6 godina), a najmanji u Ukrajini (66,1 godina). Žene najduže žive u Španiji (85,4 godine), a najkraće u Moldaviji (74,9 godina).

Vrednost očekivanog trajanja života na rođenju zavisi i od ekonomskog i društvenog razvoja zemlje. Tako da je 2013.godine očekivano trajanje života na rođenju u Japanu 80 godina za muškarce i 87 godina za žene. Sa druge strane je Čad, sa 51 godinom za muškarce i 53 godine za žene.

Među pokazateljima zdravstvenog stanja, **mortalitet odojčadi** je najpoznatiji, široko prihvaćen i za mnoge zemlje sveta, još uvek vrlo osetljiv indikator zdravlja, ne samo odojčadi, već i celokupne populacije. On odražava i nivo zdravlja majke, nivo antenatalne i postnatalne zaštite majke i deteta, politiku planiranja porodice, higijenske prilike i uopšte, nivo socijalno-ekonomskog razvoja društva. Pored toga, stopa smrtnosti odojčadi je koristan indikator u proceni dostupnosti, korišćenja i efektivnosti zdravstvene zaštite, a time i organizacije i kvaliteta rada zdravstvene službe.

U okviru smrtnosti po starosti, posebna pažnja se posvećuje smrtnosti u prvoj godini života. Smrtnost odojčadi je dugo bio pokazatelj socio-ekonomskih uslova u kojima živi neka populacija, a i sada je u velikoj meri njen nivo pod uticajem opšte razvijenosti nekog područja. Generalno se može reći da je smrtnost dece u prvoj godini života visoka u nerazvijenim zemljama, a niska u razvijenim, gde je usled boljeg životnog standarda i kontrole egzogenih noksi postala indikator, prvenstveno, perinatalne zaštite.

Stope mortaliteta odojčadi se smatraju *vrlo visokim* ukoliko je njihova vrednost veća od 30‰, a *vrlo niske stope* su ispod 18‰.

Struktura umiranja odojčadi prema starosti je najbolji pokazatelj intenziteta i frekvencije dejstava egzogenih i endogenih faktora kao uzroka smrti. U okviru mortaliteta odojčadi posebno se prate:

- **neonatalna smrtnost** (smrtnost odojčadi u prirodu od rođenja do 28 dana života), koja se analizira kroz dva vremenska perioda: *rana neonatalna smrtnost* (od 0-6 dana) i *kasna neonatalna smrtnost* (od 7-27 dana života);
- **perinatalni mortalitet odojčadi** podrazumeva mrtvorođenost i ranu neonatalnu smrtnost. Izražava se stopom na 1000 ukupno rođene dece u toku godine (živorođene i mrtvorođene dece).

Na rani neonatalni mortalitet deluju, skoro isključivo, endogeni faktori, nedonešenost i povrede pri porođaju, dok su česti uzroci umiranja odojčadi u postneonatalnom periodu faktori spoljne sredine (na koje se može značajnije uticati putem kvalitetne zdravstvene zaštite i zdravstvenog vaspitanja).

Stopa mortinataliteta ili mrtvorođenosti je indeks kasne fetalne smrti (posle 28 nedelja trudnoće) i predstavlja broj mrtvorodjenih na 1000 ukupno rođene dece. Na visinu stope mortinataliteta utiču brojni faktori: nepovoljna telesna građa majke, pol deteta (više je mrtvorođene muške dece), pušenje majke, određene bolesti, trovanje teškim metalima, kao i efikasnost kontrole toka trudnoće i obuhvat stručnom pomoći pri porođaju.

Perinatalni mortalitet odojčadi podrazumeva mrtvorođenost i ranu neonatalnu smrtnost. Izražava se stopom na 1000 ukupno rođene dece u toku godine (živorođene i mrtvorođene).

Tabela 15. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Bor u periodu 2018. do 2022. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	782	758	656	773	726
	Broj živorođenih	776	754	655	765	723
	Broj mrtvorođenih	6	4	1	8	3
	Stopa mortinataliteta	7.7	5.3	1.5	10.3	4.1
	Broj umrle odojčadi	6	4	6	4	7
	Stopa mortaliteta odojčadi	7.7	5.3	9.2	5.2	9.7
Opština Bor	Broj ukupno rođene dece	356	361	324	368	359
	Broj živorođenih	355	359	324	364	357
	Broj mrtvorođenih	1	2	0	4	2
	Stopa mortinataliteta	2.8	5.5	0	10.9	5.6
	Broj umrle odojčadi	4	0	0	3	3
	Stopa mortaliteta odojčadi	11.3	0	0	8.2	8.4

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022. godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Bor je za posmatrani period bilo 9 mrtvorodenih (Tabela 15).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Bor je za pet godina umrlo 10 odojčadi. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa oscilacijom stopa od 11,3‰ (2018.godine) do 0‰ (2019. i 2020. godine). Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 15).

Tabela 16. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Kladovo u periodu 2018. do 2022. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	782	758	656	773	726
	Broj živorođenih	776	754	655	765	723
	Broj mrtvorodenih	6	4	1	8	3
	Stopa mortinataliteta	7.7	5.3	1.5	10.3	4.1
	Broj umrle odojčadi	6	4	6	4	7
	Stopa mortaliteta odojčadi	7.7	5.3	9.2	5.2	9.7
Opština Kladovo	Broj ukupno rođene dece	128	123	80	114	106
	Broj živorođenih	127	123	80	113	105
	Broj mrtvorodenih	1	0	0	1	1
	Stopa mortinataliteta	7.8	0	0	8.8	9.4
	Broj umrle odojčadi	0	0	0	0	1
	Stopa mortaliteta odojčadi	0	0	0	0	9.5

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Kladovo je za posmatrani period bilo 3 mrtvorodenja (Tabela 16).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Kladovo je za pet godina umrlo 1 odojče. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa oscilacijom stope od 9,5‰ (2022.godine). Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 16).

Tabela 17. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Majdanpek u periodu 2018. do 2022. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	782	758	656	773	726
	Broj živorođenih	776	754	655	765	723
	Broj mrtvorodenih	6	4	1	8	3
	Stopa mortinataliteta	7.7	5.3	1.5	10.3	4.1
	Broj umrle odojčadi	6	4	6	4	7
	Stopa mortaliteta odojčadi	7.7	5.3	9.2	5.2	9.7
Opština Majdanpek	Broj ukupno rođene dece	104	106	92	118	104
	Broj živorođenih	103	105	92	118	104
	Broj mrtvorodenih	1	1	0	0	0
	Stopa mortinataliteta	9.6	9.4	0	0	0
	Broj umrle odojčadi	0	0	0	0	0
	Stopa mortaliteta odojčadi	0	0	0	0	0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Majdanpek je za posmatrani period bilo 2 mrtvorodenja (Tabela 17).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Majdanpek za pet godina je nije umrlo ni jedno odojče (Tabela 17).

Tabela 18. Stope mortinataliteta i mortaliteta odojčadi na području Borskog okruga i opštine Negotin u periodu 2018. do 2022. godine

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	782	758	656	773	726
	Broj živorođenih	776	754	655	765	723
	Broj mrtvorodenih	6	4	1	8	3
	Stopa mortinataliteta	7.7	5.3	1.5	10.3	4.1
	Broj umrle odojčadi	6	4	6	4	7
	Stopa mortaliteta odojčadi	7.7	5.3	9.2	5.2	9.7
Opština Negotin	Broj ukupno rođene dece	194	168	160	173	157
	Broj živorođenih	191	167	159	170	157
	Broj mrtvorodenih	3	1	1	3	0
	Stopa mortinataliteta	15.5	6	6.3	17.3	0
	Broj umrle odojčadi	2	4	6	1	3
	Stopa mortaliteta odojčadi	10.5	24	37.7	5.9	19.1

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 10,3‰ do 1,5‰. U opštini Negotin je za posmatrani period bilo 8 mrtvorodenja (Tabela 18).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Negotin je za pet godina umrlo 15 odojčadi. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, u rasponu od 5,9‰ 2021.godine do 37,7‰ 2020.godine. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 18).

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, sa ukupno 22 mrtvorodenih u period od 2018. do 2022.godine. Ova stopa prosečno godišnje iznosi 5,8/1000 ukupno rođene dece (Tabela 15,16,17,18).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. Za pet godina na prostoru okruga Bor umrlo je 27 odojčeta. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa stopa od 9,7‰ 2022.godine do 5,2‰ 2021.godine. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 15,16,17,18).

U razvijenim zemljama stopa mortaliteta odojčadi je manja od 5‰, a dominira smrtnost nastala u prvih šest dana života. Stopa smrtnosti odojčadi 2014. godine u Evropskoj uniji bila je samo 3,7‰. Još nižu stopu imale su Finska 2,2‰ i Slovenija 1,8‰, ali je zato stopa mortaliteta odojčadi u Turskoj 11,1‰ i čak 70,2 promila 2013.godine u Avganistanu i 88,5‰ u Čadu. Za samo tri godine, 2017.godine, stopa smrtnosti odojčadi u Evropskoj uniji je 3,6‰, a u Srbiji 4,7‰. Najmanju stopu imaju Kipar i Crna Gora (1,3‰), a najveću Azerbejdžan (11,8‰), Gruzija (9,6‰), kao i Turska i Severna Makedonija (9,2‰).

Razvoj naučnih saznanja u oblasti medicine koja su dovela do unapređenja prevencije, dijagnostike i lečenja, produženje životnog veka, bolji socijalno-ekonomski uslovi i razvoj zdravstvene delatnosti, doveli su do značajnih promena u **strukturi mortaliteta**. Promene se ogledaju u smanjenju učešća zaraznih bolesti i većem udelu hroničnih masovnih nezaraznih oboljenja. Ovde treba naglasiti da je obolevanje, a posledično i smrtnost od AIDS-a u porastu. Takođe, novootkrivena respiratorna zarazna oboljenja sa visokom stopom letaliteta, kao i druga slična zarazna oboljenja treba da budu, svakako, u žiži interesovanja zdravstvene delatnosti. Za sada, ove bolesti nisu uzele značajnog udela u ukupnoj smrtnosti.

Tabela 19. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Bor** u period od 2018. do 2022.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	352	48.1	423	56.3	427	49.5	422	40.6	376	45.6
Tumori (C00-D48)	172	23.5	132	17.6	129	14.9	126	12.1	152	18.4
Covid-19 (U00-U89)					95	11.0	242	23.3	76	9.2
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	48	6.5	45	6.0	52	6.0	62	6.0	59	7.2
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	25	3.4	27	3.6	38	4.4	63	6.1	36	4.4
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	22	3.0	31	4.1	25	2.9	26	2.5	24	2.9
Povrede, trovanja i ostale posledice spolj.uzroka (S00-T98)	30	4.1	26	3.5	29	3.4	23	2.2	23	2.8
Bolesti sistema za varenje (K00-K99)	20	2.7	24	3.2	15	1.7	9	0.9	20	2.5
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	31	4.2	21	2.8	28	3.2	32	3.1	19	2.3
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	11	1.5	8	1.1	5	0.6	9	0.9	15	1.8
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	12	1.6	6	0.8	11	1.3	12	1.2	13	1.6
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	1	0.1	1	0.1	2	0.2	2	0.2	3	0.4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	1	0.1	1	0.1	1	0.1	1	0.1	2	0.2
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	3	0.4	5	0.7	5	0.6	3	0.3	2	0.2
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	4	0.5	0	0.0	0	0.0	2	0.2	2	0.2
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0.0	1	0.1	0	0.0	2	0.2	1	0.1
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	2	0.3	1	0.1	0	0.0	1	0.1	1	0.1
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0.0	0	0.0	1	0.1	0	0.0	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0
UKUPNO	734	100	752	100	863	100	1037	100	824	100

Izvor: DEM-2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Bor ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 40,6% (2021.godine) do 56,3% (2019.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa oko 20% ukupno umrlih. Na trećem mestu po učestalosti su bolesti sistema za disanje ili simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, sve do 2020. godine, kada je Covid-19 treći po udelu u smrtnosti sve do 2022.godine, izuzev 2021.godine kada je drugi. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 19).

Tabela 20. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Kladovo** u period od 2018. do 2022.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	273	67.2	261	65.4	238	57.2	222	51	211	57.8
Tumori (C00-D48)	56	13.8	57	14.3	61	14.7	52	12	44	12
Covid-19 (U00-U89)					44	10.5	80	18.3	21	5.8
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	12	3.1	8	2	9	2.2	19	4.4	17	4.7
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	9	2.2	5	1.3	10	2.4	5	1.1	17	4.7
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	16	3.9	16	4	11	2.6	7	1.6	12	3.3
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	8	2.1	5	1.3	9	2.2	11	2.5	11	3
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	7	1.7	8	2	3	0.7	7	1.6	10	2.7
Povrede, trovanja i ostale posledice spolj.uzroka (S00-T98)	8	2.1	10	2.5	7	1.7	7	1.6	8	2.2
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	2	0.5	1	0.3	6	1.4	3	0.7	6	1.6
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	10	2.5	24	6	14	3.4	19	4.4	2	0.5
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	1	0.2	2	0.5	0	0	1	0.2	2	0.5
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	1	0.2	1	0.3	0	0	1	0.2	1	0.3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)		0	0	0	2	0.5	1	0.2	1	0.3
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	2	0.5	1	0.3	2	0.5	1	0.2	1	0.3
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)		0	0	0	0	0	0	0	1	0.3
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)		0			0	0	0	0	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	405	100	399	100	416	100	436	100	365	100

Izvor: DEM-2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Kladovo ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 51% (2021.godine) do 67,2% (2018.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa od 12% do 14,7% ukupno umrlih. Tokom 2020.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19, a 2021.godine na drugom mestu, dok 2022.godine na trećem mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 20).

Tabela 21. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Majdanpek** u period od 2018. do 2022.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	144	54.1	150	51	156	51.1	162	43.7	159	50.6
Tumori (C00-D48)	50	18.8	59	20.1	46	15.1	36	9.7	53	16.8
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	9	3.3	19	6.5	19	6.2	31	8.4	37	11.7
Covid-19 (U00-U89)					26	8.5	75	20.2	20	6.4
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	8	3	14	4.8	10	3.3	16	4.3	12	3.9
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	9	3.4	11	3.7	7	2.3	13	3.5	9	2.8
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	8	3	6	2	8	2.6	9	2.5	6	1.9
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	7	2.6	13	4.4	6	2	3	0.8	5	1.6
Povrede, trovanja i ostale posledice spolj.uzroka (S00-T98)	14	5.3	12	4.1	13	4.3	16	4.3	5	1.6
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	10	3.7	4	1.4	6	2	6	1.6	3	0.9
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	2	0.8	1	0.3	4	1.3	1	0.3	3	0.9
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	1	0.4	3	1	0	0	1	0.3	2	0.6
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	2	0.8	2	0.7	2	0.7	0	0	1	0.3
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0	0	0	1	0.3	2	0.4	0	0
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	2	0.8	0	0	1	0.3	0	0	0	0
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L98)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	266	100	294	100	305	100	371	100	315	100

Izvor: DEM-2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Majdanpek ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 54,1% (2018.godine) do 43,7% (2021.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa rasponom udela od 9,7% do 20,1%. Tokom 2020.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19, a 2021.godine na drugom mestu, dok je 2022.godine na četvrtom mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 21).

Tabela 22. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Negotin** u period od 2018. do 2022.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	390	56	368	54.3	434	54.9	416	44.6	395	51.8
Tumori (C00-D48)	108	15.5	99	14.6	90	11.4	82	8.8	84	11.1
Covid-19 (U00-U89)					70	8.9	219	23.5	58	7.6
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	37	5.3	30	4.4	36	4.6	37	4	48	6.2
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	35	5	37	5.5	22	2.8	36	3.9	47	6.2
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	32	4.6	35	5.2	30	3.8	37	4	33	4.3
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	19	2.8	22	3.2	26	3.3	23	2.5	32	4.2
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	30	4.3	16	2.4	20	2.5	17	1.8	22	2.9
Povrede, trovanja i ostale posledice spolj.uzroka (S00-T98)	14	2.1	30	4.4	12	1.5	15	1.6	13	1.7
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	17	2.4	26	3.8	18	2.3	33	3.4	12	1.6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	9	1.2	7	1	12	1.5	13	1.4	11	1.4
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	1	0.2	2	0.3	3	0.4	3	0.3	0	0
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	2	0.3	2	0.3	7	0.9	2	0.2	5	0.6
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	2	0.3	3	0.4	5	0.6	0	0	2	0.3
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	0	0	0	0	3	0.4	0	0	1	0.1
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	0	0	0	0	1	0.1	0	0	0	0
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0	1	0.1	1	0.1	0	0	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	696	100	678	100	790	100	933	100	763	100

Izvor: DEM-2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Negotin ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 44,6% (2021.godine) do 56% (2018.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa neznatno manje od 15% ukupno umrlih. Tokom 2020. i 2022.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19, a 2021.godine je na drugom mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 22).

Tabela 23. Umrli prema uzrocima smrti za **okrug Bor** u period od 2018. do 2022.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	1159	55.1	1202	56.6	1255	52.9	1222	44	1141	50.3
Tumori (C00-D48)	386	18.4	347	16.3	326	13.7	296	10.7	333	14.7
Covid-19 (U00-U89)					235	9.9	616	22.2	175	7.8
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	106	5	102	4.8	116	4.9	149	5.4	161	7.1
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	61	2.9	59	2.8	38	1.6	61	2.2	78	3.4
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	79	3.9	75	3.5	77	3.2	96	3.4	75	3.3
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	60	2.8	62	2.9	67	2.8	60	2.1	76	3.3
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	73	3.5	69	3.3	52	2.2	36	1.3	59	2.6
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	61	2.9	88	4.1	77	3.2	128	4.6	59	2.6
Povrede, trovanja i ostale posledice spolj.uzroka (S00-T98)	66	3.1	78	3.7	61	2.6	61	2.2	49	2.2
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	24	1.2	17	0.8	25	1.1	27	1	27	1.3
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	9	0.4	9	0.4	22	0.9	9	0.3	16	0.7
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	5	0.2	7	0.3	7	0.3	6	0.2	6	0.3
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	6	0.3	3	0.1	5	0.2	2	0.1	5	0.2
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	5	0.2	2	0.1	4	0.2	2	0.1	3	0.1
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	1	0.1	1	0	4	0.2	2	0.1	3	0.1
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0	2	0.1	2	0.1	4	0.1	1	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	2101	100	2123	100	2374	100	2777	100	2267	100

Izvor: DEM-2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva okruga Bor ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 44% (2021.godine) do 56,6% (2019.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa udelom koji beleži konstantni trend smanjenja od 18,4% do 10,7% (2021.godine) i porastom 2022.godine (14,7%) u ukupnom broju umrlih. Tokom 2020. i 2022.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19, a 2021.godine na drugom mestu. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 23).

1.1.5. Prirodni priraštaj

Jedna od determinanti dinamike stanovništva je i prirodni priraštaj, koji nastaje kao rezultat delovanja nataliteta i mortaliteta.

Tabela 24. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Bor u period od 2018. do 2022.godine

Godina	Borski okrug				Opština Bor			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2018	776	2101	-1325	-11.7	355	734	-379	-8.4
2019	754	2123	-1369	-12.3	359	752	-393	-8.8
2020	655	2374	-1719	-15.7	324	863	-539	-12.3
2021	765	2777	-2012	-18.8	364	1037	-673	-15.6
2022	723	2267	-1544	-15.3	357	824	-467	-11.4

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

Prirodni priraštaj u **opštini Bor** je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2018. do 2022.godine, ali sa vrednostima stopa koje su povoljnije u odnosu na okrug (Tabela 24).

Tabela 25. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Kladovo u period od 2018. do 2022.godine

Godine	Borski okrug				Opština Kladovo			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2018	776	2101	-1325	-11.7	127	405	-278	-14.9
2019	754	2123	-1369	-12.3	123	399	-276	-15.1
2020	655	2374	-1719	-15.7	80	416	-336	-18.7
2021	765	2777	-2012	-18.8	113	436	-323	-18.3
2022	723	2267	-1544	-15.3	105	365	-260	-14.9

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

U **opštini Kladovo**, prirodni priraštaj je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2018. do 2022.godine, ali sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug (Tabela 25).

Tabela 26. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Majdanpek u period od 2018. do 2022.godine

Godine	Borski okrug				Opština Majdanpek			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2018	776	2101	-1325	-11.7	103	266	-163	-9.9
2019	754	2123	-1369	-12.3	105	294	-189	-11.7
2020	655	2374	-1719	-15.7	92	305	-213	-13.4
2021	765	2777	-2012	-18.8	118	371	-253	-16.3
2022	723	2267	-1544	-15.3	104	315	-211	-14.5

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

U period od 2018. do 2022.godine, u **opštini Majdanpek** je prirodni priraštaj sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, sa vrednostima stopa koje su povoljnije u odnosu na okrug u celini (Tabela 26).

Tabela 27. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Negotin u period od 2018. do 2022.godine

Godina	Borski okrug				Opština Negotin			
	Broj živorodenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorodenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2018	776	2101	-1325	-11.7	191	696	-505	-15.5
2019	754	2123	-1369	-12.3	167	678	-511	-16
2020	655	2374	-1719	-15.7	159	790	-631	-20.1
2021	765	2777	-2012	-18.8	170	933	-763	-25
2022	723	2267	-1544	-15.3	157	763	-606	-21.4

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu (RZS Srbije)

U **opštini Negotin**, prirodni priraštaj je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2018. do 2022.godine, ali sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug (Tabela 27).

1.1.6. Sklopljeni i razvedeni brakovi

Reprodukcija stanovništva se i dalje najčešće ostvaruje u okviru bračne zajednice, odnosno porodice. U Republici Srbiji oko 75% živorođene dece rađa se u bračnoj zajednici.

Tabela 28. Pokazatelji zaključivanja i razvoda brakova na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2018. do 2022. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Opština Bor	Broj zaključenih brakova	227	219	130	212	194
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	5	4,9	3	4.9	4.7
	Broj razvedenih brakova	104	101	90	89	81
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	2,3	2,3	2	2.1	2
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	458,1	461,2	692,3	419.8	417.5
Opština Kladovo	Broj zaključenih brakova	112	115	54	93	83
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	6	6,3	3	5.3	4.8
	Broj razvedenih brakova	19	32	34	33	34
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1	1,7	1,9	1.9	2
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	169,6	278,3	629,6	354.8	409.6
Opština Majdanpek	Broj zaključenih brakova	72	80	45	71	67
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	4,4	4,9	2,8	4.6	4.6
	Broj razvedenih brakova	29	36	30	19	27
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1,8	2,2	1,9	1.2	1.9
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	402,8	450	666,7	267.6	403
Opština Negotin	Broj zaključenih brakova	180	158	99	131	135
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	5,5	4,9	3,2	4.3	4.8
	Broj razvedenih brakova	71	82	54	76	64
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	2,2	2,6	1,7	2.5	2.3
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	394,4	519	545,5	580.2	474.1
Okrug Bor	Broj zaključenih brakova	591	572	328	507	479
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	5,2	5,1	3	4.7	4.7
	Broj razvedenih brakova	223	251	208	217	206
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	2	2,3	1,9	2	2
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	377,3	438,8	634,1	428	430.1

Izvor: Osnovni pokazatelji o zaključenim i razvedenim brakovima 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022.godine (RZS Srbije); Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **okruga Bor**, u periodu od 2018. do 2022.godine, je u konstantnom kolebanju i kreće se od 5,2‰ (2018.godine) do 3‰ (2020.godine). Ovakve **stope nupcijaliteta** u okrugu Bor u odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije je ujednačen (Tabela 28).

U period od 2018. do 2022.godine, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Bor** se kreće od 3‰ (2020.godine) do 5‰ (2018.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Bor su ujednačenog nivoa stopa u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Republiku Srbiju je manji broj sklopljenih brakova sve do 2020.godine, kada je ujednačen, a u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Bor je ujednačen (Tabela 28).

U **opštini Kladovo**, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika, u periodu od 2018. do 2022.godine, kreće se od 3‰ (2020.godine) do 6,3‰ (2019.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Kladovo su sa većim nivoom stopa u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Kladovo je veći (Tabela 28).

U posmatranom period, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Majdanpek** je u konstantnom kolebanju, i to od 2,8‰ (2020.godine) do 4,9‰ (2019.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Majdanpek su sa većin nivoom stopa u odnosu na okrug Bor, koji se postepeno ujednačava. U odnosu na Region Južne i Istočne Srbije, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Majdanpek je veći, a ujednačen je sa Republikom Srbijom (Tabela 28).

Stope nupcijaliteta u **opštini Negotin** su u stalnom kolebanju, sa vrednostima stopa od 5,5‰ (2018.godine) do 3,2‰ (2020.godine). Broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Negotin, je ujednačen u odnosu na okrug Bor, kao i u odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije (Tabela 28).

Stopa divorcijaliteta, na prostoru okruga Bor je u blagom kolebanju i sa rasponom vrednosti stopa od 1,9‰ (2020.godine) do 2,3‰ (2019.godine). U odnosu na broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, okrug Bor ima zastupljenije razvode (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Bor** je u stalnom kolebanju u posmatranom periodu. Stopa divorcijaliteta je ujednačena sa stopama na prostoru okruga Bor sa rasponom vrednosti stopa od 2,3‰ (2018. i 2019.godine) do 2‰ (2020. i 2022.godine). U odnosu na stope na prostoru Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, razvodi su zastupljeniji u opštini Bor (Tabela 28).

U **opštini Kladovo**, broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika je u stalnom kolebanju u posmatranom periodu. Stopa divorcijaliteta je sa rasponom vrednosti stopa od 1‰ (2018.godine) do 2‰ (2022.godine). Nivo stopa je manji u odnosu na okrug Bor, a neznatno većim u odnosu na stope Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije (Tabela 28).

Opština Majdanpek ima broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika koji je u stalnom kolebanju u posmatranom period od 1,2‰ (2021.godine) do 2,2‰ (2019.godine). U odnosu na okrug Bor, stope su veće, a u odnosu na Republike Srbije i Region Južne i Istočne Srbije razvodi su značajno zastupljeniji u opštini Majdanpek (Tabela 28).

U period od 2018. do 2022.godine, broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Negotin** je u stalnom kolebanju u posmatranom period. Stopa divorcijaliteta je sa rasponom vrednosti stopa od 1,7‰ (2020.godine) do 2,6‰ (2019.godine), koje su veće u odnosu na okrug Bor. U odnosu na stope Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, razvodi su značajno zastupljeniji u opštini Negotin (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u Borskom okrugu je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 377,3‰ (2018.godine) do 634,1‰ (2020.godine).

Tokom 2022.godine je skoro svaki drugi ili treći brak razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

U **opštini Bor** je broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 417,5‰ (2022.godine) do 692,3‰ (2020.godine). Tokom 2022. godine od tri sklopljena braka skoro svaki drugi ili treći brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u **opštini Kladovo** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 169,6‰ (2018.godine) do 629,6‰ (2020.godine). Tokom 2022.godine od tri sklopljena braka skoro svaki treći brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Opština Majdanpek ima konstantno kolebanje broja razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 267,6‰ (2021.godine) do 666,7‰ (2020.godine). Tokom 2021.godine od tri sklopljena braka skoro svaki treći brak je razveden, kao i u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u **opštini Negotin** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 394,4‰ (2018.godine) do 580,2‰ (2021.godine). Tokom 2022.godine svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki treći ili četvrti (Tabela 28).

1.2. Socijalno-ekonomski pokazatelji

Za organizaciju i funkcionisanje sistema zdravstvene zaštite, kao i za zdravstveno stanje stanovništva značajni su i socio-ekonomski pokazatelji.

Tabela 29. Ukupan broj zaposlenih i stopa zaposlenosti na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2018. do 2022. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Bor	Broj zaposlenih	12569	13456	12962	14336	16193
	Stopa na 1000 stanovnika	277.67	301.4	294.7	331.9	396.4
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	419.65	458.6	440	497.3	624.4
Kladovo	Broj zaposlenih	4731	5102	4778	4727	4789
	Stopa na 1000 stanovnika	253.77	278.3	265.4	267.6	274.7
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65.g)	416.68	460.4	428.3	432.4	484.5
Majdanpek	Broj zaposlenih	4186	4209	4061	4119	4093
	Stopa na 1000 stanovnika	254.67	260.2	255.5	264.9	281.1
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	386.13	398	383	399	444.7
Negotin	Broj zaposlenih	7675	7527	7431	7360	7199
	Stopa na 1000 stanovnika	235.04	235.2	237.2	240.8	394.2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65.g)	391.18	394	387.8	393.4	451.4
Okrug Bor	Broj zaposlenih	29161	30294	29232	30542	32274
	Stopa na 1000 stanovnika	258.06	272.5	267.7	285.5	319.2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	406.33	432.1	415.3	444	529.4

Izvor: Podaci o registrovanoj zaposlenosti u Republici Srbiji (RZS Srbije); Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Stopa zaposlenosti na prostoru Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju u rasponu stopa od 258,1‰ (2018.godine) do 319,2‰ (2022.godine). U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru okruga Bor na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 445,4 zaposlenih (Tabela 29).

Na prostoru **opštine Bor**, stopa zaposlenosti je u konstantnom kolebanju, sa trendom porasta. Najmanja stopa zaposlenosti je 2018.godine (sa stopom 277,7‰), a najveća 2022.godine (396,4‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu veća u opštini Bor u odnosu na okrug Bor, sa 320,4 zaposlena na 1000 stanovnika, odnosno 280,6‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Bor na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 488 zaposlenih (Tabela 29).

U period od 2018. do 2022.godine, na prostoru **opštine Kladovo**, stopa zaposlenosti je u konstantnom kolebanju, sa vrednostima stopa od 253,8‰ (2018.godine) do 278,3‰. (2019.godine) Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Kladovo u odnosu na okrug Bor, sa 268 zaposlena na 1000 stanovnika, odnosno 280,6‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Kladovo na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 444,5 zaposlena (Tabela 29).

Opština Majdanpek, u period od 2018. do 2022.godine, ima stope zaposlenosti koje su u konstantnom kolebanju. Najmanja stopa zaposlenosti je 2018.godine (sa stopom 254,7‰), a najveća 2022.godine (281,1‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Majdanpek u odnosu na okrug Bor, sa 263,3 zaposlena na 1000 stanovnika, odnosno 280,6‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Majdanpek na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 402,2 zaposlena (Tabela 29).

U posmatranom petogodišnjem period, **Opština Negotin** ima stope zaposlenosti koje su u porastu. Najmanja stopa zaposlenosti je 2018.godine (sa stopom 235‰), a najveća 2022.godine (394,2‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Negotin u odnosu na okrug Bor, sa 268,5 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 280,6‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Negotin na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 403,6 zaposlenih (Tabela 29).

Prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva okruga Bor, u periodu od 2018. do 2022.godine, je 130,5‰. **Stopa nezaposlenosti** je u konstantnom smanjenju u rasponu stopa od 150‰ (2018.godine) do 118 nezaposlena na 1000 radno aktivnih stanovnika. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2022.godine je 61% (Tabela 30).

Opština Bor ima prosečnu godišnju stopu nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva, u periodu od 2018. do 2022.godine, 135,5‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju od 166,8‰ (2018.godine) do 109,6 nezaposlenih na 1000 radno aktivna stanovnika 2022.godine. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je neznatno veća u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2022.godine je 69,2% (Tabela 30).

U periodu od 2018. do 2022.godine, **opština Kladovo** ima prosečnu godišnju stopu nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva 138,4‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju od 146,6‰ do 128,3 nezaposlena na 1000 radno aktivnih stanovnika 2020.godine, a porst 2021.godine (142,5‰) i smanjenje 2022.godine (140,9‰). Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je neznatno veći u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2022.godine je 52,9% (Tabela 30).

U opštini Majdanpek, prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva, u periodu od 2018. do 2022.godine, je 149,4‰. Stopa nezaposlenosti je u kolebanju od 164,3‰ (2018.godine) do 141,1 nezaposleni na 1000 radno aktivnih stanovnika 2019.godine, a od 2020.godine (160,8‰) se smanjuje na 139,2‰ (2022.godine). Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je veći u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2022.godine je 61,4% (Tabela 30).

Tabela 30. Ukupan broj nezaposlenih, udeo nezaposlenih žena i stope na 1000 radno aktivnih stanovnika na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2018. do 2022. godine, po opštinama

Opštine/ Okrug	Parametri					
		2018	2019	2020	2021	2022
Bor	Broj nezaposlenih	4995	4306	3887	3535	2843
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	59	61	63.2	60.7	69.2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	166.8	146.8	131.9	122.6	109.6
Kladovo	Broj nezaposlenih	1664	1483	1431	1558	1393
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	51	52	53.2	51.6	52.9
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	146.6	133.8	128.3	142.5	140.9
Majdanpek	Broj nezaposlenih	1781	1492	1705	1461	1281
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	55.5	58.8	55.6	60.7	61.4
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	164.3	141.1	160.8	141.5	139.2
Negotin	Broj nezaposlenih	2322	2007	2008	1962	1679
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	51.5	52.4	53.8	53.5	53.6
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	118.3	105.1	104.8	104.9	105.3
Okrug Bor	Broj nezaposlenih	10762	9288	9031	8516	7196
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	55.5	57.3	58.1	60.5	61
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	150	132.5	128.3	123.8	118

Izvor: Podaci o broju nezaposlenih stanovnika po polu (Nacionalna služba za zapošljavanje – Filijala Zaječar); Procenjen broj stanovnika RZS za 2018, 2019, 2020. i 2021. godinu (RZS Srbije); Popis stanovništva 2022.godine (RZS Srbije)

Prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva u **opštini Negotin** u periodu od 2018. do 2022.godine, je 107,7‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju, od 118,3‰ do 104,9‰ (2021.godine), a sa blagim porastom 2022.godine (105,3‰). Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je značajno manji u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih 2022.godine je 53,6% (Tabela 30).

Naša zemlja je u vrhu liste evropskih zemalja prema **stopi nezaposlenosti**. Prema podacima Eurostata, u EU stopa nezaposlenosti u januaru 2014.godine je bila 10,8%, dakle u evrozoni bez posla je 26,23 miliona ljudi. Najviše nezaposlenih je u Grčkoj (28%) i Španiji (25,8%), dok bitno nižu stopu beleže Austrija (4,9%), Nemačka (5%) i Luksemburg (6,1%).

Tabela 31. Prosečne mesečne neto zarade u RSD po zaposlenom na teritoriji opština okruga Bor u period od 2018. do 2022. godine i indeks u odnosu na Republiku Srbiju i pojedine regione Republike Srbije

Opštine/ Okrug	Parametri	godine				
		2018	2019	2020	2021	2022
Bor	Prosečna neto zarada	53023	61031	69468	77390	86764
	Indeks u odnosu na RS	106.79	111.13	115.6	117.5	115.8
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	112.59	117.45	121.5	126.8	121.8
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	120.15	126.46	131.4	134.5	134.9
	Indeks u odnosu na okrug Bor	109.02	111.01	112.3	113.3	112.8
Kladovo	Prosečna neto zarada	45458	49529	54135	57971	63574
	Indeks u odnosu na RS	91.56	90.19	90.1	88	84.8
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	96.52	95.31	94.7	92.8	89.2
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	103.01	102.63	102.4	100.7	98.8
	Indeks u odnosu na okrug Bor	93.46	90.09	87.5	84.9	82.7
Majdanpek	Prosečna neto zarada	49202	56716	63910	69408	77724
	Indeks u odnosu na RS	99.1	103.27	106.4	105.4	103.7
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	104.47	109.14	111.8	111.1	109.1
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	111.49	117.52	120.9	120.6	120.8
	Indeks u odnosu na okrug Bor	101.16	103.16	103.3	101.6	101.1
Negotin	Prosečna neto zarada	42331	46221	51060	55635	63543
	Indeks u odnosu na RS	85.26	84.16	85	84.5	84.8
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	89.88	88.95	89.3	89	89.2
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	95.92	95.77	96.6	96.7	98.8
	Indeks u odnosu na okrug Bor	87.03	84.07	82.5	81.5	82.6

Izvor: Rezultati izveštaja "Prosečne zarade prema statističkim teritorijalnim jedinicama" (RZS Srbije)

U posmatranom petogodišnjem periodu, **prosečna mesečna neto zarada** po zaposlenom u opštini Bor je značajno veća u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i Borskog okruga. Zarada u opštini Bor je u konstantnom porastu i kreće se u rasponu zarada od 53023 dinara (2018.godine) do 86764 dinara 2022.godine, što je najviša neto zarada na nivou okruga Bor u posmatranom period (Tabela 31).

Prosečna mesečna neto zarada po zaposlenom u opštini Kladovo je veća u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije sve do 2022.godine, kada je manja, kao i u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine i okrug Bor u posmatranom vremenskom periodu. Zarada u opštini Kladovo je u porastu u posmatranom petogodišnjem period od 45458 dinara na 63574 dinara (Tabela 31).

U opštini Majdanpek je, u posmatranom petogodišnjem periodu, **prosečna mesečna neto zarada** po zaposlenom je jedino manja u odnosu na Republiku Srbiju 2018.godine. Zarada u opštini Majdanpek je sa tendencijom porasta i kreće od 49202 dinara do 77724 dinara (Tabela 31).

Opština Negotin ima manju **prosečnu mesečnu neto zaradu** po zaposlenom jedino u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i okruga Bor. Zarada u opštini Negotin je u kolebanju sa tendencijom porasta i kreće od 42331 dinara (2018.godine) do 63543 dinara 2022.godine (Tabela 31).

2. OBOLEVANJE STANOVNIŠTVA (MORBIDITET)

Indikatori oboljevanja su grupa klasičnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva. U našoj zemlji, zvanično registrovani morbiditet čine podaci o broju i vrsti oboljenja, osnovnim demografskim karakteristikama osobe, dužini lečenja, vrsti terapije i ishodu, ali samo onog dela stanovništva koje se obrati zdravstvenoj ustanovi (bilo kog nivoa zdravstvene zaštite) radi pružanja usluga.

2.1. VANBOLNIČKI MORBIDITET

Podaci o morbiditetu registrovanom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti rezultat su rutinske zdravstvene statistike: beleže se samo ona stanja koja su pacijenta zbog subjektivnih smetnji navela da zatraži pomoć zdravstvenih radnika. Veći broj evidentiranih dijagnoza ne mora, obavezno, da znači veći broj bolesnih u populaciji, već može biti posledica i učestalijeg korišćenja zdravstvene službe ili nepravilno evidentiranih hroničnih bolesti više puta godišnje.

Služba opšte medicine opštine Bor

U službi opšte medicine na području opštine Bor u periodu od 2018. do 2022. godine registrovano je od 35109 (2018.) do 31142 (2022.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2022. godini iznosila 935,1‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** (prosečno 13,6%). Stopa morbiditeta je u 2022. godini 181,3 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je groznica nepoznatog porekla (prosečno 5,6% od svih dijagnoza) (Tabela 32).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti sistema krvotoka** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 20,4% u proseku (stopa u 2022.-135,3‰). Medju njima dominira povišen krvni pritisak koji čini prosečno 16,2% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu.

Treće mesto pripada grupi **povrede, trovanja i posledice delovnja spoljnih faktora**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu iznosio je u proseku 7,1%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 103,1‰. Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 3,4% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti sistema za disanje čine 10,7% ukupnog morbiditeta u 2022. godini i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2022.godini je 100,1‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva čine 9% ukupnog morbiditeta u 2022. godini i nalaze se na petom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2022.godini je 83,9‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je druga oboljenja leđa.

U periodu 2018-2022. godine na teritoriji opštine Bor pet vodećih dijagnoza bile su: povišen krvni pritisak sa 19,1% prosečno od ukupnog morbiditeta, groznica nepoznatog porekla (prosečno 5,6%) drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (6,5% prosečno) druge virusne bolesti (prosečno 5,1%) i druga oboljenja leđa sa 4,8% (Tabela 33). Prvih pet dijagnoza u 2021.godini čine 41,7% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br.32 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XVIII Simptomi, znaci I patološki klinički I laboratorijski nalazi	2506	7,1	2767	7,5	4854	13,3	6439	20,6	6039	19,4
IX Bolesti sistema krvotoka	8934	25,4	8505	23	7917	21,7	5522	17,6	4506	14,5
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1986	5,7	2142	5,8	2022	5,5	2310	7,4	3432	11
X Bolesti sistema za disanja	6334	18	8097	21,9	5316	14,6	2970	9,5	3334	10,7
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	3035	8,6	2953	8	2742	7,5	2540	8,1	2793	9
I Zarazne i parazitarne bolesti	279	0,8	306	0,8	2940	8,1	3439	11	2618	8,4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	3347	9,5	3349	9	2661	7,3	2186	7	2367	7,6
XI Bolesti sistema za varenje	1368	3,9	1514	4,1	1184	3,2	993	3,2	1153	3,7
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	1282	3,7	1351	3,6	1483	4,1	934	3	828	2,7
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1202	3,4	1188	3,2	934	2,6	770	2,4	798	2,6
Ostale grupe bolesti	4836	13,9	4850	13,1	4453	12,1	3203	10,2	3274	10,4
UKUPNO	35109	100	37022	100	36506	100	31306	100	31142	100

Tabela br. 33 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	7316	20,8	6777	18,3	6375	17,5	4266	13,6	3425	11
Groznica nepoznatog porekla (R50)	297	0,8	395	1,1	2459	6,7	3030	9,7	2957	9,5
Drugi simptomi. znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09.R11-R49...R88-R99)	1683	4,8	1814	4,9	1949	5,3	2917	9,3	2556	8,2
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	17	0	25	0,1	2722	7,5	3150	10,1	2370	7,6
Druga oboljenja ledja (M40-M49. M53-M54)	1731	4,9	1591	4,3	1605	4,4	1607	5,1	1686	5,4
Akutno zapaljenje ždrelo i krajnika (J02-J03)	2726	7,8	3484	9,4	2316	6,3	1042	3,3	1649	5,3
Neke rane komplikacije povreda I komplikacije hirurškog I medicinskog lečenja naklasifikovane na drugom mestu (T79-T88)	240	0,7	273	0,7	249	0,7	592	1,9	1507	4,8
Druge specifične. nespecifične i višestruke povrede (S00-S01. ...T13-T14)	1113	3,2	1176	3,2	1125	3,1	1146	3,7	1234	4
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1883	5,4	1940	5,2	1536	4,2	1162	3,7	1228	3,9
Bol u trbuhu I karlici (R 10)	525	1,5	558	1,5	445	1,2	492	1,6	526	1,7
Ostale dijagnoze bolesti	17578	50,1	18989	51,3	15725	43,1	11902	38	12004	38,5
UKUPNO	35109	100	37022	100	36506	100	31306	100	31142	100

Služba opšte medicine opštine Kladovo

U službi opšte medicine na području u periodu od 2018. do 2022. godine registrovano je od 27345 (2018.) do 24740 (2022.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2021. godini iznosila 1661‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 27,4%). Stopa morbiditeta je u 2022. godini 420,3 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (23,5 % od svih dijagnoza) (Tabele 34 i 35).

Na drugom mestu po učestalosti su **šifre za posebne namene (U04, U07)** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 19,8% (stopa u 2022.- 289,8‰).

Treće mesto pripada **bolestima mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se 11,8% u proseku. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 192,9‰. Druga oboljenja leđa bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 7,2% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti mokraćno-polnog sistema čine prosečno 9,9% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2022.godini je 153,2‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je zapaljenje mokraćne bešike.

Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma zauzimaju peto mesto (6,3% prosečno) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Kladovo u ispitivanom periodu.

U periodu 2018-2022.godine na teritoriji opštine Kladovo vodećih pet dijagnoza: povišen krvni pritisak sa (prosečno 18,1%), hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2) (15,3% u 2022.), druga oboljenja leđa (7,2% prosečno), zapaljenje mokraćne bešike (5,3% u proseku) i šećerna bolest (3,8% u proseku) (Tabela 35). Prvih pet dijagnoza 2022.godine čine 46,9% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br.34 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	8076	29,5	8065	24,4	7756	29,6	7901	28,2	6261	25,3
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	1595	6,1	5542	19,8	4317	17,4
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	2478	9,1	5550	16,8	2966	11,3	2874	10,2	2874	11,6
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2817	10,3	3650	11	2613	10	2543	9,1	2282	9,2
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	1798	6,6	2423	7,3	1711	6,5	1545	5,5	1367	5,5
X Bolesti sistema za disanje	2710	9,9	3276	9,9	1693	6,5	1125	4	1261	5,1
XI Bolesti sistema za varenje	1754	6,4	2176	6,6	1360	5,2	1210	4,3	1203	4,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi	1078	3,9	1215	3,7	1047	4	756	2,7	803	3,2
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	1798	4,8	1049	3,2	969	3,7	1008	3,6	730	3
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	675	2,5	822	2,5	804	3,1	551	2	653	2,6
Ostale grupe bolesti	4161	17	4837	14,6	3658	14	2999	10,6	2989	12,2
UKUPNO	27345	100	33063	100	26172	100	28054	100	24740	100

Tabela br.35 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	4644	17	4250	12,9	5451	20,9	6209	22,1	4415	17,8
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	1595	6,1	5542	19,8	3784	15,3
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	2140	7,8	3104	9,4	1752	6,7	1807	6,4	1376	5,6
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1533	5,6	1884	5,7	1362	5,2	1463	5,2	1247	5
Šećerna bolest (E10-E14)	1133	4,1	1453	4,4	991	3,8	935	3,3	785	3,2
Druge bolesti srca (I27-I43, I51-I52)	746	2,7	750	2,3	860	3,3	568	2	648	2,6
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23,K30-K31)	1110	4,1	1211	3,7	613	2,3	586	2,1	628	2,5
Degenerativno oboljenje zgloba (M15-M19)	1110	4,1	1070	3,2	557	2,1	533	1,9	617	2,5
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	880	3,2	918	2,8	611	2,3	595	2,1	501	2
Zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1338	4,9	1772	5,4	633	2,4	260	0,9	496	2
Ostale dijagnoze bolesti	12711	46,5	16651	50,2	11747	44,9	9556	34,2	10243	1,5
UKUPNO	27345	100	33063	100	26172	100	28054	100	24740	100

Služba opšte medicine opštine Majdanpek

U službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u periodu od 2018. do 2022. godine registrovano je od 17434 u 2018. do 19978 oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2022. godini iznosila 1637,4‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema za disanje** (prosečno 23,6%), Stopa morbiditeta je u 2022. godini je 357,7 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je akutno zapaljenje ždrela i krajnika (Tabele 36 i 37).

Na drugom mestu po učestalosti su **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 15,2% u 2018. do 18% u 2022. (stopa u 2021.-294,4‰),

Treće mesto pripada **mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se u proseku sa udelom od 11%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 176,7‰.

Bolesti mokraćno-polnog sistema čine prosečno oko 10,6% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2022. godini je 146,9‰),

Šifre za posebne namene zauzimaju peto mesto (8,7% u 2022.) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u ispitivanom periodu.

U periodu 2018-2022. godine na teritoriji opštine Majdanpek vodećih pet dijagnoza su bile: akutno zapaljenje ždrela i krajnika sa 13,1% u proseku od ukupnog morbiditeta, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, hitna upotreba U07, druga oboljenja leđa i zapaljenje mokraćne bešike (Tabela 37). Prvih pet dijagnoza 2022. godine čine 42% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br. 36 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	3943	22,6	4206	23,2	3987	25,8	4647	24,8	4365	21,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalaz	2644	15,2	2815	15,6	2297	14,9	2618	14,0	3592	18,0
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	1966	11,3	2181	12,1	1710	11,1	1826	9,7	2156	10,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2271	13	2091	11,6	1550	10	1783	9,5	1792	9,0
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	382	2,5	1276	6,8	1732	8,7
IX Bolesti sistema krvotoka	1569	9	1404	7,8	1407	9,1	1858	9,9	1507	7,5
XI Bolesti sistema za varenje	981	5,6	1075	5,9	822	5,3	1011	5,4	1113	5,6
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	768	4,4	836	4,6	694	4,5	736	3,9	765	3,8
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	863	5	834	4,6	655	4,2	688	3,7	684	3,4
VIII Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	452	2,6	435	2,4	366	2,4	409	2,2	440	2,2
Ostale grupe bolesti	1977	11,3	2220	12,2	1594	10,2	1906	10,1	1832	9,2
UKUPNO	17434	100	18097	100	15464	100	18758	100	19978	100,0

Tabela br.37 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	2227	12,8	2341	12,9	2266	14,6	2539	13,5	2340	11,7
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	2032	11,7	2111	11,7	1634	10,5	1838	9,8	2319	11,6
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	382	2,5	1276	6,8	1595	8
Druga oboljenja ledja (M40-M49)	1017	5,8	1009	5,6	876	5,7	1015	5,4	1172	5,9
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1279	7,3	1215	6,7	918	5,9	1135	6,1	958	4,8
Groznica nepoznatog porekla (R50)	646	3,7	790	4,4	476	3,1	469	2,5	886	4,4
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01,J05-J06)	521	3	469	2,6	614	4	841	4,5	876	4,4
Povišen krvni pritisak (I10)	996	5,7	742	4,1	943	6,1	1317	7	871	4,4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	599	3,4	663	3,7	534	3,4	581	3,1	591	3
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih ogranaka dušnica (J20-J21)	646	3,7	790	4,4	476	3,1	469	2,5	579	2,9
Ostale dijagnoze bolesti	7471	42,9	7967	43,9	6345	41,1	7278	38,8	7791	38,9
UKUPNO	17434	100	18097	100	15464	100	18758	100	19978	100

Služba opšte medicine opštine Negotin

U službi opšte medicine na području opštine Negotin u periodu od 2018. do 2022. godine registrovano je od 18955 (2018.) do 16868 (2022.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2022. godini iznosila 692,7‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **šifre za posebne namene (U04,U07)** sa dijagnozom hitna upotreba U07 (Covid 19-U07.1, U07.2)(37,7% u 2022.). Stopa morbiditeta je u 2022. godini je 261,5 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina (Tabele 38 i 39).

Na drugom mestu po učestalosti su **oboljenja sistema za disanje**. Medju njima dominira akutno zapaljenje ždrela i krajnika koji čini, prosečno 6,9% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu.

Treće mesto pripada grupi **bolesti mišićno-koštanog istema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se od 15,7% u 2018. do 7,6% u 2022. godini. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 52,3‰. Druga oboljenja leđa je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 7,6% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti sistema krvotoka čine oko 10,5% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2022. godini je 48,3‰. Vodeća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak.

Bolesti mokraćno-polnog sistema zauzimaju peto mesto (9,6% u proseku) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Negotin u ispitivanom periodu (Tabela 38).

U periodu 2018.-2022. godine na teritoriji opštine Negotin vodećih pet dijagnoza su bile: hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2), akutno zapaljenje ždrela i krajnika (6,9% u proseku), zapaljenje mokraćne bešike (4,9% u proseku), povišen krvni pritisak (7% prosečno) i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (3,5%)(Tabela 39).

Tabela br. 38 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	1355	8,1	6051	30,6	6366	37,7
X Bolesti sistema za disanje	3911	20,6	3349	19,3	2085	12,5	1666	8,4	1757	10,4
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	2979	15,7	2666	15,4	2169	13	1787	9,1	1274	7,6
IX Bolesti sistema krvotoka	2235	11,8	2077	12	1697	10,2	2308	11,7	1177	7
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2417	12,8	2149	12,4	1674	10,1	1350	6,8	1022	6,1
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	980	5,2	1094	6,3	2174	13,1	1996	10,1	834	4,9
XI Bolesti sistema za varenje	1221	6,4	1033	6	942	5,7	796	4	680	4
V Duševni poremećaji	412	2,2	382	2,2	307	1,8	499	2,5	655	3,9
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1036	5,5	859	5	704	4,2	573	2,9	560	3,3
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1026	5,4	1101	6,4	833	5	622	3,1	471	2,8
Ostale grupe bolesti	2738	14,4	2605	15	2711	16,3	2102	10,8	2072	12,3
UKUPNO	18955	100	17315	100	16651	100	19750	100	16868	100

Tabela br. 39 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	1355	8,1	6051	30,6	6366	37,7
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1916	10,1	1743	10,1	1121	6,7	783	4	620	3,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1284	6,8	1162	6,7	887	5,4	603	3,1	444	2,6
Povišen krvni pritisak (I10)	1549	8,2	1505	8,7	1183	7,1	1728	8,7	400	2,4
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	592	3,1	625	3,6	818	4,9	775	3,9	372	2,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	734	3,9	602	3,5	516	3,1	426	2,2	361	2,1
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	2032	10,7	1840	10,6	1501	9	1119	5,7	358	2,1
Degenerativna oboljenja zgloba (M15-M19)	559	2,9	490	2,8	384	2,3	317	1,6	319	1,9
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	756	4	839	4,8	654	3,9	470	2,4	310	1,8
Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji) (F30-F39)	179	0,9	176	1	126	0,8	224	1,1	283	1,7
Ostale dijagnoze bolesti	9354	49,4	8333	48,2	8106	48,7	7254	36,7	7035	41,8
UKUPNO	18955	100	17315	100	16651	100	19750	100	16868	100

Služba opšte medicine Okruga Bor

U službi opšte medicine na području okruga Bor u periodu od 2018. do 2022. godine registrovano je od 98943 (2018) do 92728 (2022) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2022. godini iznosila 1094,2‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 18,5%), Stopa morbiditeta je u 2022. godini 158,7 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 13,1% od svih dijagnoza) (Tabele 40 i 41).

Na drugom mestu po učestalosti su **šifre za posebne namene (U04,U07)** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 14,5% u 2021. (stopa u 2022.-146,5‰).

Treće mesto pripada grupi **simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu iznosio je u proseku 10%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 132,9‰. Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 5,6% u analiziranom petogodišnjem period.

Bolesti sistema za disanje čine oko 14,2% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2022.godini je 126,4‰), Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je akutno zapaljenja ždrela i krajnika.

Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva zauzimaju peto mesto (11,6% u 2018. -9,8% u 2022.) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području okruga Bor u ispitivanom period. Najčešća dijagnoza iz ove grupe druga oboljenja leđa.

U periodu 2018-2022. godine na teritoriji okruga Bor vodećih pet dijagnoza bile su: hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)-12,7% u 2022., povišen krvni pritisak sa 13,1% prosečno od ukupnog morbiditeta, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (5,6% u proseku), akutno zapaljenje ždrela i krajnika (6,8% u proseku) i druga oboljenja leđa (5,8% u proseku)(Tabela 41). Prvih pet dijagnoza u 2022. godini čine 39,2% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br. 40 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području Okruga Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	20814	21,1	20151	19,1	18777	19,8	17589	18,1	13451	14,5
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	3335	3,5	12869	13,1	12415	13,4
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	7254	7,3	7891	7,5	10372	10,9	11809	12,1	11268	12,2
X Bolesti sistema za disanje	16898	17,1	18928	17,9	13081	13,8	10408	10,6	10717	11,6
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	11458	11,6	13350	12,7	9587	10,1	9027	9,2	9097	9,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	10852	11	11239	10,7	8498	9	7862	8	7463	8
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	4560	4,6	4899	4,6	4314	4,6	4171	4,3	5240	5,7
XI Bolesti sistema za varenje	5324	5,4	5798	5,5	4308	4,5	4010	4,1	4149	4,5
I Zarazne i parazitarne bolesti	836	0,8	963	0,9	4281	4,5	4102	4,2	3218	3,5
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane I metabolizma	4135	4,2	4686	4,4	3832	4	3267	3,3	2763	2,9
Ostale grupe bolesti	16712	16,9	17592	16,7	14408	15,3	12754	13	12947	13,9
UKUPNO	98843	100	105497	100	94793	100	97868	100	92728	100

Tabela br. 41 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji Okruga Bor u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	3335	3,5	12869	13,1	11745	12,7
Povišen krvni pritisak (I10)	14505	14,7	13274	12,6	13952	14,7	13520	13,8	9111	9,8
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	5187	5,2	5468	5,2	5012	5,3	6125	6,3	5748	6,2
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	8207	8,3	9340	8,9	6336	6,7	4624	4,7	5105	5,5
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	4920	5	7544	7,2	5734	6	5548	5,7	4592	5,0
Groznica nepoznatog porekla (R50)	812	0,8	1035	1	4242	4,5	4485	4,6	4135	4,5
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	5979	6	6201	5,9	4703	5	4363	4,5	3877	4,2
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	142	0,1	130	0,1	3474	3,7	3367	3,4	2607	2,8
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	2929	3,1	3061	2,9	2669	2,8	2409	2,5	2394	2,6
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01,J05-J06)	2870	2,9	2725	2,6	2013	2,1	1930	2	1794	1,9
Ostale diagnoze bolesti	53292	53,9	56719	53,6	43323	45,7	38628	39,4	41620	44,9
UKUPNO	98843	100	105497	100	94793	100	97868	100	92728	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Bor u petogodišnjem periodu kretao se od 9609 oboljenja u 2018. godini do 8565 u 2022. godini. Stopa oboljevanja u 2022., iznosi 3459,2/1000 dece predškolskog uzrasta.

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 42). Poslednje 2022. godine stopa obolevanja od respiratornih bolesti je bila 1781/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini u ovom periodu 52,3% ukupnog morbiditeta.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 24,5% prosečno morbiditeta ove službe (stopa-1055,3‰ u 2022 godini).

Na trećem mestu su **bolesti sistema za varenje** sa udelom od 4,2% u 2022. godini (stopa morbiditeta u 2022. –145‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa udelom u proseku od 3,9% (stopa u 2022.–108,6‰).

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne i parazitarne bolesti** koje čine 3,6% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –65‰ u 2022. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, , groznica nepoznatog porekla, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva i akutni bronhitis i bronhiolitis. Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor 2022. godine činile su 80,1% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 42 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	5304	55,2	5304	53,9	2545	53,2	3495	47,6	4409	51,5
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2136	22,2	2136	21,7	1136	23,7	1797	24,5	2613	30,5
XI Bolesti sistema za varenje	347	3,6	347	3,5	219	4,6	232	3,2	359	4,2
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	404	4,2	404	4,1	206	4,3	262	3,6	269	3,1
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	416	4,3	416	4,2	103	2,2	380	5,2	161	1,9
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	199	2,1	199	2	95	2	117	1,5	159	1,9
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	238	2,5	238	2,4	154	3,2	206	2,8	152	1,8
VII Bolesti oka i pripojaka oka	149	1,6	149	1,5	72	1,5	85	1,2	151	1,8
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	153	1,6	153	1,6	108	2,3	117	1,6	146	1,7
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	49	0,5	32	0,3	19	0,4	22	0,3	32	0,4
Ostale grupe bolesti	214	2,2	455	4,8	127	2,6	631	8,5	114	1,3
UKUPNO	9609	100	9833	100	4784	100	7344	100	8565	100

Tabela br. 43 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	3535	36,8	3411	34,7	1658	34,7	1808	24,6	2732	31,9
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	1234	12,8	1505	15,3	491	10,3	1073	14,6	1621	18,9
Groznica nepoznatog porekla (R50)	767	8	941	9,6	588	12,3	669	9,2	916	10,7
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	742	7,7	864	8,8	451	9,4	928	12,6	793	9,3
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	785	8,2	774	7,9	261	5,5	485	6,6	542	6,3
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	240	2,5	358	3,6	156	3,3	141	1,9	257	3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	324	3,4	287	2,9	165	3,4	203	2,8	197	2,3
Akutno zapaljenje grkljana I dušnika (J04)	128	1,3	131	1,3	60	1,3	116	1,6	143	1,7
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	37	0,4	37	0,4	50	1	73	1	143	1,7
Bolesti vežnjače oka (H10-H13)	124	1,3	83	0,8	56	1,2	69	0,9	141	1,6
Ostale dijagnoze bolesti	1693	17,6	1442	14,7	848	17,6	1779	24,2	1080	12,6
UKUPNO	9609	100	9833	100	4784	100	7344	100	8565	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Kladovo

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Kladovo u petogodišnjem periodu kretao se od 3231 oboljenja u 2018. godini do 3351 u 2022. godini. Stopa oboljevanja u 2022. iznosi 4178,3/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 44), Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je u poslednjoj, 2022., godini 2310/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 55,3% ukupnog morbiditeta.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa sa učešćem od 13,6% u 2022. godini u ukupnom morbiditetu ove službe (stopa-568,6 u 2022. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 9,8% u 2022. su **šifre za posebne namene (U04,U07)**(stopa morbiditeta u 2022. –407,7‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti sistema za varenje** sa udelom od 4% u proseku (stopa u 2022.–169,6‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne bolesti** koje čine prosečno 3,3% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –125,9‰ u 2022. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2), groznica nepoznatog porekla, akutno zapaljenje ždrela i krajnika i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (Tabela 45). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Kladovo 2022. godine činile su 71,6% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 44 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2102	65,9	1955	65,1	947	65,4	1487	47,6	1853	55,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički ilaboratorijski nalazi	276	7,8	284	8,5	252	9,5	474	15,2	456	13,6
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	20	618	19,8	327	9,8
XI Bolesti sistema za varenje	123	5,1	85	3,8	86	2,8	131	4,2	136	4,1
I Zarazne bolesti	130	1,3	188	4	44	6,3	61	2,0	101	3,0
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	136	5,1	105	4,2	71	3,5	89	2,8	96	2,9
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	105	2,7	125	3,2	67	4,2	81	2,6	94	2,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	96	3,4	85	3,1	57	2,8	60	1,9	87	2,6
VII Bolesti oka i pripojaka oka	90	3,5	50	2,8	25	1,7	33	1,1	75	2,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	78	2,3	41	2,4	49	1,4	40	1,3	53	1,6
Ostale grupe bolesti	95	2,9	71	2,9	40	2,4	53	1,7	73	2,1
UKUPNO	3231	100	2989	100	1658	100	3127	100	3351	100

Tabela br. 45 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	1585	49,1	1578	52,8	757	45,7	1289	41,2	1464	43,7
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	20	1,2	618	19,8	327	9,8
Groznica nepoznatog porekla (R50)	221	6,7	185	6,2	188	11,3	351	11,2	278	8,3
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	264	8,2	163	5,5	77	4,6	62	2	182	5,4
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	40	1,2	65	2,2	46	2,8	91	2,9	147	4,4
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	160	5	145	4,9	66	4	87	2,8	113	3,4
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	93	2,9	114	3,8	60	3,6	75	2,4	88	2,6
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	110	3,4	88	2,9	65	3,9	75	2,4	82	2,4
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55,K58-K67)	62	1,9	51	1,7	35	2,1	60	1,9	77	2,3
Ostale bolesti mokraćnog sistema (N25-N29,N31-N39)	73	2,3	75	2,5	38	2,3	43	1,4	59	1,8
Ostale dijagnoze bolesti	623	19,3	525	17,5	306	18,5	376	12	534	15,9
UKUPNO	3231	100	2989	100	1658	100	3127	100	3351	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Majdanpek

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Majdanpek u petogodišnjem periodu kretao se od 3659 oboljenja u 2018. godini do 2977 u 2022. Godini. Stopa oboljevanja u 2022. iznosi 3937,8/1000 dece predškolskog uzrasta.

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 46). Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je 2411,4/1000 dece starosti 0-6 godina u 2022. Godini. Ova grupa bolesti čini 61,2% ukupnog morbiditeta u 2022. Godini.

Slede **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa udelom 9,8% prosečno (stopa u 2022.–506,6‰).

Na trećem mestu sa učešćem od 7,5% prosečno u petogodišnjem periodu su **zarazne bolesti** koje se kreću od 5,9% u 2018. do 7,2% u 2022.(stopa morbiditeta – 284,4‰ u 2022. godini).

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti sistema za varenje bolesti** sa udelom 3,6% prosečno (stopa u 2022.–142,8‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** koje čine 4,9% u proseku svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –140,2‰ u 2022. godini).

Najučestalije dijagnoze su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, akutni bronhitis i bronchiolitis, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, i akutni laringitis i traheitis (Tabela 47). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Majdanpek 2022. godine činile su 68,1% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 46 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2334	63,8	2340	63,1	1012	59	1340	60,8	1823	61,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i	372	10,2	266	7,2	105	6,1	279	12,6	383	12,9
I Zarazne bolesti	215	5,9	271	7,3	211	12,3	108	4,9	215	7,2
XI Bolesti sistema za varenje	110	3	158	4,3	46	2,7	92	4,2	108	3,6
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	179	4,9	186	5	114	6,6	100	4,5	106	3,6
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	101	2,8	83	2,2	59	3,4	53	2,4	94	3,2
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	52	2,4	90	3,0
VII Bolesti oka i pripojaka oka	97	2,7	100	2,7	28	1,6	51	2,3	57	1,9
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	82	2,2	90	2,4	68	4	69	3,1	48	1,6
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	34	0,9	28	0,8	19	1,1	17	0,8	17	0,6
Ostale grupe bolesti	135	3,6	189	5	54	3,2	44	2	36	1,2
UKUPNO	3659	100	3711	100	1716	100	2205	100	2977	100

Tabela br. 47 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1132	30,9	1104	29,7	451	26,3	531	24,1	739	24,8
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	794	21,7	776	20,9	349	20,3	534	24,2	613	20,6
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	217	5,9	243	6,5	130	7,6	133	6	257	8,6
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	221	6,1	175	4,7	62	3,6	157	7,1	253	8,5
Akutni laringitis i traheitis (J04)	164	4,5	183	4,9	58	3,4	117	5,3	190	6,4
Varičela i zonski-pojasasti herpes (B01-B02)	4	0,1	22	0,6	0	0	25	1,1	140	4,7
Groznicu nepoznatog porekla (R50)	129	3,5	77	2,1	27	1,6	99	4,5	118	4
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	0	0	52	2,4	90	3
Druge bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	151	4,1	142	3,8	105	6,1	87	3,9	87	2,9
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	77	2,1	112	3	21	1,2	74	3,4	86	2,9
Ostale dijagnoze bolesti	770	21,1	877	23,8	513	29,9	396	18	404	13,6
UKUPNO	3659	100	3711	100	1716	100	2205	100	2977	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Negotin

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Negotin u petogodišnjem periodu kretao se od 7614 oboljenja u 2018.godini do 5325 u 2022. Godini. Stopa obolevanja u 2022. iznosi 4354/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 48). Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je 2254,3/1000 u 2022. godini dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 51,8% ukupnog morbiditeta u 2022. Godini.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 14,9% u 2018.-18,0% u 2022. godini morbiditeta ove službe (stopa-785,8‰ u 2022. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 6,4% prosečno u petogodišnjem periodu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** (stopa morbiditeta u 2022. – 282,9‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** sa udelom od 5,8% u 2022.(stopa –253,5‰ u 2022.).

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti sistema za varenje** koje čine 4,5-6,1% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –197,9‰ u 2022. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, groznica nepoznatog porekla, druge bolesti nosa i sinusa nosa, akutno zaoaljenje ždrebla i krajnika i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (Tabela 49). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Negotin 2022. godine činilo je 59% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 48 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	4002	52,6	3474	50	1808	47,9	2135	46,2	2757	51,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1137	14,9	1096	15,8	583	15,5	873	18,9	961	18,0
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	487	6,4	417	6	255	6,8	280	6,1	346	6,5
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	329	4,3	367	5,3	180	4,8	278	6	310	5,8
XI Bolesti sistema za varenje	382	5	422	6,1	180	4,8	241	5,3	242	4,5
VII Bolesti oka i pripojaka oka	265	3,5	150	2,2	106	2,7	99	2,1	170	3,2
I Zarazne bolesti	239	3,1	356	5,1	138	3,7	99	2,1	137	2,6
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	309	4,1	267	3,8	189	5	156	3,4	117	2,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	156	2,1	135	1,9	115	3,1	121	2,6	70	1,3
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	105	2,3	64	1,2
Ostale grupe bolesti	308	4	261	3,8	216	5,7	232	5	151	2,9
UKUPNO	7614	100	6945	100	3770	100	4619	100	5325	100

Tabela br. 49 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	2322	30,5	2262	32,6	1215	32,2	1232	26,7	1336	25,1
Groznica nepoznatog porekla (R50)	339	4,5	346	5,1	251	6,7	444	9,6	614	11,5
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31...J33-J34)	113	1,5	167	2,4	67	1,8	212	4,6	482	9,1
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	876	11,5	605	8,7	242	6,4	280	6,1	417	7,8
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	710	9,3	647	9,3	264	7	350	7,6	294	5,5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	407	5,3	370	5,3	208	5,5	225	4,9	277	5,2
Bolesti srednjeg uva I bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	300	3,9	335	4,8	124	3,3	208	4,5	223	4,2
Bronhijalna astma (J45-J46)	1	0	4	0,1	4	0,1	109	2,3	217	4,1
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	441	5,8	314	4,5	218	5,8	198	4,3	189	3,5
Bolesti vežnjače oka (H10-H13)	124	1,6	104	1,5	68	1,8	71	1,5	148	2,8
Ostale dijagnoze bolesti	1981	26,1	1791	25,7	1109	29,4	1290	27,9	1128	21,2
UKUPNO	7614	100	6945	100	3770	100	4619	100	5325	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece Okruga Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području okruga Bor u petogodišnjem periodu kretao se od 24113 oboljenja u 2018. godini do 20218 u 2022. godini. Stopa obolevanja u 2022. iznosi 3845,9/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 50). Poslednje 2022. godine stopa obolevanja od respiratornih bolesti je bila 2062,4/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 53,6% ukupnog morbiditeta u 2022.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 16,0% prosečno morbiditeta ove službe (stopa – 839,4‰ u 2022. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 4,3% u proseku u petogodišnjem periodu su **bolesti sistema za varenje** (stopa morbiditeta u 2022. –160,7‰).

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa prosečnim udelom od 4,4% (stopa u 2022.–155,4‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** koje čine 3,2% prosečno svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –125‰ u 2022. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza su: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, akutno zapaljenje ždrela i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla i akutni bronhitis i bronhiolitis (Tabela 51). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor 2022. godine činilo je blizu 67,3% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 50 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području Okruga Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	13742	57	13122	55,9	6312	52,9	8457	48,9	10842	53,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	3921	16,3	4205	17,9	2076	17,4	3423	19,8	4413	21,8
XI Bolesti sistema za varenje	962	4	1166	5	531	4,5	696	4	845	4,2
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1206	5	1056	4,5	646	5,4	731	4,3	817	4,0
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	734	3	780	3,3	401	3,4	529	3,1	657	3,2
I Zarazne bolesti	1000	4,1	372	1,6	496	4,2	648	3,7	614	3,0
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	1275	7,4	481	2,4
VII Bolesti oka i pripojaka oka	601	2,5	458	2	231	1,9	268	1,5	453	2,2
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	725	3	705	3	468	3,9	491	2,8	404	2,0
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	421	1,7	365	1,6	291	2,4	295	1,7	286	1,5
Ostale grupe bolesti	801	3,4	1249	5,2	476	4	482	2,8	406	2,1
UKUPNO	24113	100	23478	100	11928	100	17295	100	20218	100

Tabela br. 51 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji Okruga Boru periodu 2018-2022. godina

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	5443	22,6	5480	23,3	2772	23,2	3983	23	4206	20,8
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	5807	24,1	5283	22,5	2428	20,4	2681	15,5	4070	20,1
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	2205	9,1	2392	10,2	863	7,1	1671	9,7	2315	11,5
Groznica nepoznatog porekla (R50)	1456	6	1549	6,6	1054	8,8	1563	9	1926	9,5
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	1603	6,6	1476	6,3	675	5,7	903	5,2	1101	5,4
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31,J33-J34)	176	0,7	249	1,1	146	1,2	310	1,8	679	3,4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	992	4,1	887	3,8	543	4,6	590	3,4	643	3,2
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	619	2,6	672	2,9	281	2,4	404	2,3	506	2,5
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	52	0,4	1275	7,4	481	2,4
Akutno zapaljenje grkljana i dušnika (J04)	475	2	405	1,7	178	1,5	326	1,9	461	2,3
Ostale dijagnoze bolesti	5337	22,2	5085	21,6	2936	24,7	3589	20,8	3830	18,9
UKUPNO	24113	100	23478	100	11928	100	17295	100	20218	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Bor u periodu 2018-2022. godine kretao se od 13777 (2018.godina) do 10728 (2022.godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2022. godini iznosi 2310,3/1000 dece.

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa-944,1‰ u 2022. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 680,9‰ u 2022. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –211,7‰ u 2022. godini).

Na četvrtom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** sa stopom obolevanja 102,4/1000 u 2022. godini (Tabela 52). **Bolesti mokraćno-polnog sistema** (3,9% u proseku) sa stopom obolevanja –67,5‰ u 2022. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2022. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 66,9% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika se nalazi na prvom mestu. Slede drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, druge bolesti jednjaka, želuca i dvanestopalčnog creva, groznica nepoznatog porekla i akutne infekcije gornjih respiratornih puteva u 2022. godini (Tabela 53).

Tabela br. 52 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2017		2018		2019		2020		2021	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	6854	49,7	7249	49,5	3264	46,1	3012	33,8	4406	40,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i	2600	18,9	3070	21	1751	24,7	2198	24,7	3178	29,5
XI Bolesti sistema za varenje	1190	8,6	1247	8,5	500	7,1	597	6,7	988	9,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	632	4,6	594	4,1	354	5	362	4,1	478	4,4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	674	4,9	654	4,5	313	4,4	246	2,8	315	2,9
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	233	1,7	216	1,5	150	2,1	357	4	260	2,4
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	420	3,1	443	3	237	3,3	247	2,8	251	2,3
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	365	2,6	336	2,3	113	1,6	118	1,3	217	2
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	260	1,9	231	1,6	111	1,6	104	1,2	182	1,7
VII Bolesti oka i pripojaka oka	162	1,2	144	1	75	1,1	75	0,8	139	1,3
Ostale grupe bolesti	387	2,8	453	3	213	3	1596	17,8	368	3,4
UKUPNO	13777	100	14637	100	7081	100	8912	100	10782	100

Tabela br. 53 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	4301	31,2	4819	32,9	1980	28	1937	21,7	3041	28,2
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	1496	10,9	1866	12,7	758	10,7	1272	14,3	1974	18,3
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	827	6	1035	7,1	347	4,9	490	5,5	849	7,9
Groznicu nepoznatog porekla (R50)	555	4	625	4,3	734	10,4	677	7,6	837	7,8
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	1313	9,5	1099	7,5	663	9,4	581	6,5	503	4,7
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	686	5	781	5,3	315	4,4	228	2,6	396	3,7
Bol u trbuhu i karlici (R10)	549	4	579	4	259	3,7	249	2,8	367	3,4
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	279	2	29	1,6	114	1,6	172	1,9	220	2
Akutno zapaljenje grkljana i dušnika (J04)	183	1,3	178	1,2	59	0,8	39	0,4	162	1,5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	270	1,9	274	1,9	150	2,1	165	1,8	155	1,4
Ostale dijagnoze bolesti	3318	24,2	3352	21,5	1702	24	3102	34,9	2278	21,1
UKUPNO	13777	100	14637	100	7081	100	8912	100	10782	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Kladovo

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine kretao se od 4112 (2018. godina) do 4312 (2022.godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2022. godini iznosi 2696,7/1000 dece.

Najučestalije grupe su **respiratorna oboljenja** (stopa – 1416,5‰ u 2022. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva i **šifre za posebne namene (U04,U07)** sa dijagnozom hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)(stopa-298,3‰ u 2022. godini).

Na trećem i četvrtom mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa –244,5‰ u 2022. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –183,9‰ u 2022. godini).

Na petom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** sa stopom obolevanja 112,5/1000 u 2022. Godini. One čine 4,6% u proseku od ukupno registrovanih oboljenja u petogodišnjem periodu (Tabela 54).

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Kladovo 2022. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 64,4% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva se nalazi na prvom mestu. Slede hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2), akutno zapaljenje ždrela i krajnika, bol u truhu i karlici i druge specifične, nespecifične i višestruke povrede. To je pet najčešćih razloga zbog kojih su se deca školskog uzrasta opštine Kladovo obraćala pedijatru u 2022. godini (Tabela 55).

Tabela br. 54 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2104	51,2	2104	51,5	1238	56	1356	29,8	2265	52,5
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	37	1,7	1696	37,3	477	11,1
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	520	12,6	520	12,7	296	13,4	590	13	391	9,1
XI Bolesti sistema za varenje	313	7,6	313	7,7	102	4,6	214	4,7	294	6,8
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	239	5,8	239	5,9	87	3,9	139	3,1	180	4,2
I Zarazne i parazitarne bolesti	66	1,6	159	3,9	81	3,7	73	1,6	152	3,5
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	130	3,2	130	3,2	93	4,2	95	2,1	119	2,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	179	4,4	179	4,4	75	3,4	80	1,8	102	2,4
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	195	4,7	195	4,8	86	3,9	111	2,4	92	2,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	102	2,5	75	1,8	28	1,3	39	0,9	65	1,5
Ostale grupe bolesti	264	6,4	170	4,1	88	3,9	150	3,3	175	4
UKUPNO	4112	100	4084	100	2211	100	4543	100	4312	100

Tabela br. 55 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	1465	35,6	1547	37,9	805	36,4	1051	23,1	1558	36,1
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	37	1	1696	37,3	477	11,1
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	424	10,3	453	11,1	253	11,4	205	4,5	425	9,9
Bol u trbuhu i karlici (R10)	205	5	149	3,6	85	3,8	158	3,5	165	3,8
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	233	5,7	195	4,8	56	2,5	109	2,4	151	3,5
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55,K58-K67)	154	3,7	146	3,6	49	2,2	103	2,3	144	3,3
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih okrajaka dušnica (J20-J21)	103	2,5	124	3	85	3,8	29	0,6	135	3,1
Groznica nepoznatog porekla (R50)	177	4,3	133	3,3	139	6,4	323	7,1	126	2,9
Bolesti srednjeg uva i mastoidnog nastavka (H65-H75)	105	2,6	103	2,5	85	3,8	88	1,9	108	2,5
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31,J33-J34)	54	1,3	84	2,1	41	1,8	43	0,9	108	2,5
Ostale dijagnoze bolesti	1192	29	1150	28,1	576	26,9	738	16,4	915	21,3
UKUPNO	4112	100	4084	100	2211	100	4543	100	4312	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Majdanpek

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine kretao se od 3649 (2018. godina) do 2237 (2022. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2022. godini iznosi 1529/1000 dece.

Najučestalija su **respiratorna oboljenja** (stopa 870,1‰ u 2022. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa 144,9‰ u 2022.) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –118,2‰ u 2022. godini).

Na četvrtom mestu su **zarazne i parazitarne bolesti** sa stopom obolevanja 90,9/1000 u 2022. Godini. One čine 10,9% u proseku od ukupno registrovanih oboljenja u petogodišnjem periodu (Tabela 56). **Šifre za posebne namene (U04,U07)** sa stopom obolevanja od 77,9 ‰ u 2022. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Majdanpek 2022. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 61,4% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika se nalazi na prvom mestu. Slede akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, zatim akutno zapaljenje grkljana i dušnika, drugi siptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi i hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2.

Ove dijagnoze su pet najčešćih razloga zbog kojih su se deca školskog uzrasta opštine Majdanpek obraćala pedijatru u 2022. godini (Tabela 57).

Tabela br. 56 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	1876	51,4	1645	50,1	770	49,9	817	49,2	1273	56,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	505	13,8	384	11,7	111	7,2	188	11,3	212	9,5
XI Bolesti sistema za varenje	110	3	308	9,4	79	5,1	125	7,5	173	7,7
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	253	6,9	195	5,9	190	12,3	61	3,7	133	5,9
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	8	0,5	100	6	114	5,1
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	172	4,7	176	5,4	112	7,3	118	7,1	91	4,1
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	131	3,6	131	4	86	5,6	55	3,3	67	3
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	61	1,7	71	2,2	28	1,8	27	1,6	55	2,5
XIX Povede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	90	2,5	91	2,8	31	2	42	2,5	45	2
VII Bolesti oka i pripojaka oka	89	2,4	66	2	35	2,3	25	1,3	23	1
Ostale grupe bolesti	362	10	219	6,5	93	6	101	6,5	51	2,3
UKUPNO	3649	100	3286	100	1543	100	1659	100	2237	100

Tabela br. 57 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1085	29,7	924	28,1	398	25,8	483	29,1	708	31,6
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	554	15,2	473	14,4	208	13,5	201	12,1	301	13,5
Akutno zapaljenje grkljana I dušnika (J04)	86	2,4	114	3,5	54	3,5	61	3,7	126	5,6
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	332	9,1	276	8,4	75	4,9	105	6,3	125	5,6
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	8	0,5	100	6	113	5,1
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	107	2,9	106	3,2	79	5,1	54	3,3	90	4
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	152	4,2	134	4,1	36	2,3	49	3	85	3,8
Druge bolesti zuba I potpornih struktura (K00-K01,K03-K08)	51	1,4	83	2,5	35	2,3	59	3,6	73	3,3
Varičela i zonski- pojasasti herpes (B01-B02)	11	0,3	13	0,4	7	0,5	3	0,2	54	2,4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	102	2,8	97	3	64	4,1	45	2,7	53	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	1169	32	1066	32,4	579	37,5	499	30	509	22,7
UKUPNO	3649	100	3286	100	1543	100	1659	100	2237	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Negotin

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine kretao se od 10861 (2018. godina) do 5994 (2022. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2022. godini iznosi 2429,7/1000 dece.

Najučestalija su **respiratorna oboljenja** (stopa – 1267,9‰ u 2022. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 348,2‰ u 2022. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –185,2‰ u 2022. godini).

Na četvrtom mestu su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** sa stopom obolevanja 107,8/1000 u 2022. godini (Tabela 58).

Bolesti kože i potkožnog tkiva (5,9% u proseku) sa stopom obolevanja –106,6‰ u 2022. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Negotin 2022. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 56,6% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva nalazi se na prvom mestu. Slede druge bolesti nosa i sinusa nosa, akutno zapaljenje ždrela i krajnika, groznica nepoznatog porekla i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (Tabela 59).

Tabela br. 58 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	5636	51,9	5000	49,6	2291	45,3	1927	36,7	3128	52,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1097	10,1	1146	11,4	621	12,3	939	17,9	859	14,3
XI Bolesti sistema za varenje	760	7	746	7,4	321	6,3	338	6,4	457	7,6
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	368	3,4	366	3,6	218	4,3	201	3,8	266	4,4
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	611	5,6	615	6,1	362	7,2	313	6	263	4,4
VII Bolesti oka i pripojaka oka	445	4,1	297	2,9	195	3,9	135	2,6	201	3,4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	534	4,9	493	4,9	246	4,9	187	3,6	170	2,8
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	61	1,2	437	8,3	154	2,6
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	477	4,4	462	4,6	242	4,8	189	3,6	124	2,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	314	2,9	276	2,7	138	2,7	115	2,2	114	1,9
Ostale grupe bolesti	619	5,7	674	6,8	364	7,1	471	8,9	258	4,3
UKUPNO	10861	100	10075	100	5059	100	5252	100	5994	100

Tabela br. 59 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	3127	28,8	3427	34,1	1459	28,8	1143	21,8	1444	24,1
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	429	3,9	324	3,2	234	4,6	256	4,9	658	11
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1541	14,2	992	9,8	422	8,3	366	7	624	10,4
Groznica nepoznatog porekla (R50)	144	1,3	146	1,4	108	2,1	327	6,2	384	6,4
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	596	5,5	634	6,3	313	6,2	393	7,5	282	4,7
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23...K30-K31)	239	2,2	222	2,2	77	1,5	148	2,8	255	4,3
Bol u trbuhu i karlici (R10)	357	3,3	366	3,6	200	4,1	219	4,2	193	3,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	499	4,6	489	4,9	312	6,2	223	4,2	188	3,1
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	331	3	269	2,7	123	2,4	101	1,9	164	2,7
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	61	0	437	8,3	154	2,6
Ostale dijagnoze bolesti	3598	33,2	3206	31,8	1750	35,8	1639	31,2	1648	27,5
UKUPNO	10861	100	10075	100	5059	100	5252	100	5994	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine Okruga Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području okruga Bor u periodu 2018-2022. godine kretao se od 32339 (2018. godina) do 23325 (2022. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2022. godini iznosi 2287,7/1000 dece,

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa-1085,9‰ u 2022. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela I krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 342,8‰ u 2022. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –187,5‰ u 2022. godini).

Na četvrtom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** sa stopom obolevanja 335,2/1000 u 2022. godini (Tabela 60). **Šifre za posebne namene (U04,U07)** sa stopom obolevanja –73,1‰ u 2022. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji okruga Bor, 2022. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 59% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika nalazi se na prvom mestu. Slede akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla i druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva u 2021. godini (Tabela 62).

Tabela br. 60 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području Okruga Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	16470	50,8	16158	50,4	7563	47,6	7112	34,9	11072	47,5
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	4722	14,6	5058	15,8	2779	17,5	3915	19,2	4640	19,9
XI Bolesti sistema za varenje	2512	7,8	2573	8	1002	6,3	1274	6,3	1912	8,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1438	4,4	1349	4,2	714	4,5	732	3,6	827	3,5
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	116	0,7	3562	17,5	745	3,2
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1559	4,8	1492	4,7	746	4,7	631	3,1	678	2,9
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1357	4,2	1328	4,1	771	4,9	726	3,6	673	2,9
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	924	2,9	897	2,8	452	2,8	441	2,2	657	2,8
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	765	2,4	799	2,5	501	3,2	597	2,9	646	2,8
VII Bolesti oka i pripojaka oka	783	2,4	563	1,8	339	2,1	269	1,3	397	1,7
Ostale grupe bolesti	1869	5,7	1865	5,7	911	5,7	1107	5,4	1078	4,6
UKUPNO	32399	100	32082	100	15894	100	20366	100	23325	100

Tabela br.61 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji Okruga Boru periodu 2018-2022.

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2021	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrele i krajnika (J02-J03)	7351	22,7	7188	22,4	3053	19,2	2991	14,7	4798	20,6
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	6459	19,9	6546	20,4	3135	19,7	2976	14,6	3806	16,3
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	2562	7,9	2952	9,2	1218	7,7	1879	9,2	2463	10,6
Groznica nepoznatog porekla (R50)	941	2,9	945	2,9	993	6,3	1363	6,7	1398	6
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, K30-K31)	1339	4,1	1484	4,6	487	3,1	749	3,7	1292	5,5
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	789	2,4	662	2,1	402	2,5	480	2,4	1017	4,4
Bol u trbuhu i karlici (R10)	1219	3,8	1161	3,6	568	3,6	673	3,3	761	3,3
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	10	0	3562	17,5	744	3,2
Akutno zapaljenje dušnica i krajnjih okrajaka dušnica (J20-J21)	1143	3,5	1201	3,7	596	3,7	397	1,9	738	3,2
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01, ...T13-T14)	1106	3,4	1048	3,3	528	3,3	571	2,8	614	2,6
Ostale dijagnoze bolesti	9490	29,4	8895	27,8	4904	30,9	4725	23,2	5694	24,3
UKUPNO	32399	100	32082	100	15894	100	20366	100	23325	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Bor

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Bor u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 2332 (2018.) do 905 (2022.). Stopa morbiditeta u 2022. godini –54,7‰),

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji se udeo kretao u opsegu 80,2% do 87,7%. Stopa oboljevanja u 2022. godini je bila 40/1000.

Druga po zastupljenosti je grupa **zarazne i parazitarne bolesti** sa 6,8% prosečnog udela u morbiditetu u ovom petogodišnjem periodu (stopa u 2022. godini- 6,2‰).

Treća po zastupljenosti je grupa **tumori** sa stopom u 2022. od 3,2‰,

U odnosu na ove grupe bolesti, mnogo je manja zastupljenost grupe **trudnoća, rađanje i babinje** (0,9% u 2022. godini) (Tabela 62).

Na teritoriji opštine Bor su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2022. godini najčešće posete ostvarivane su pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (32,6%), druga oboljenja polno-mokraćnog (22,4%) i treća najučestalija kategorija bili su poremećaji menstruacije (11,8%). Sledi mikoze (9,2%) i cistitis (3,3%).Prvih pet dijagnoza čine 79,3% registrovanih oboljenja i stanja u službi zdravstvene zaštite žena (Tabela 63).

Tabela br.62 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1989	85,3	1461	87	999	87,5	924	87,7	726	80,2
I Zarazne i parazitarne bolesti	171	7,3	89	5,3	54	4,7	44	4,2	112	12,4
II Tumori	114	4,9	95	5,7	75	6,6	79	7,5	59	6,5
XV Trudnoća, radjanje i babinje	58	2,5	35	2,1	14	1,2	7	0,6	8	0,9
Ostale grupe bolesti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	2332	100	1680	100	1142	100	1054	100	905	100

Tabela br.63 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Bor u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	448	19,2	487	29	314	27,5	360	34,2	295	32,6
Druga oboljenja polnomokraćnog puta (N82,N84,N93,,N99)	757	32,5	508	30,2	259	22,7	231	21,9	203	22,4
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	360	15,4	248	14,8	214	18,7	156	14,8	107	11,8
Mikoze (B35-B49)	84	3,6	31	1,8	29	2,5	25	2,4	83	9,2
Cistitis (N30)	131	5,6	51	3	58	5,1	40	3,8	30	3,3
Druge infekcije pretežno prenete polnim putem (A57-A64)	79	3,4	58	3,5	24	2,1	19	1,8	22	2,4
Maligni tumor dojke (C50)	3	0,1	1	0,1	0	0	1	0,1	22	2,4
Nezapaljenske bolestijajnika, jajovoda i oko mater.tkiva (N83)	62	2,7	27	1,6	30	2,6	40	3,8	22	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	408	17,5	269	16	214	18,8	182	17,2	121	13,5
UKUPNO	2332	100	1680	100	1142	100	1054	100	905	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Kladovo

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Kladovo u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1953 u 2018. do 1387 u 2022. godini. Stopa morbiditeta iznosila je 173,2 u 2022. godini na 1000 žena starijih od 15 godina.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne bolesti **mokraćno-polnog sistema** čiji se broj kretao od 1682 do 1201 u ovom periodu. Udeo ove grupe bolesti iznosio je 85,7% u proseku. Stopa oboljevanja u 2022. godini je bila 150/1000.

U drugu grupu spadaju **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa prosečno 5,8% udela u ukupnom morbiditetu (stopa u 2022. godini-9,2‰).

Treća po učestalosti grupa bolesti su **tumori** (5,0% u 2022.). Slede **bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma** (2,4% u 2022.) i **zarazne i parazitarne bolesti** (0,6% u 2022.) (Tabela 64).

Na teritoriji opštine Kladovo su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2022. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: bolesti menopause-klimakterijuma (22%), druga zapaljenja ženskih karličnih organa (20%), cistitis (12,3%) zapaljenje grlića materice (9,2%) i druga oboljenja polno-mokraćnog puta (6,1%) (Tabela 65).

Tabela br.64 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1682	86,1	1498	83,3	1312	84,8	1437	87,8	1201	86,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	97	5	137	7,6	91	5,9	86	5,3	74	5,3
II Tumori	112	5,7	112	6,2	79	5,1	72	4,4	69	5,0
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	25	1,3	29	1,6	44	2,8	23	1,5	33	2,4
I Zarazne i parazitarne bolesti	29	1,5	15	0,8	7	0,5	7	0,4	8	0,6
Ostale grupe bolesti	5	0,2	1	0,1	10	0,6	7	0,4	2	0,1
UKUPNO	1953	100	1800	100	1547	100	1636	100	1387	100

Tabela br. 65 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	330	16,9	371	20,6	310	20	375	22,9	305	22
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	267	13,7	335	18,6	223	14,4	263	16,1	278	20
Cistitis (N30)	150	7,7	144	8	191	12,3	145	8,9	170	12,3
Zapaljenje grlića materice (N72)	271	13,9	180	10	170	11	158	9,7	127	9,2
Druga oboljenja polno-mokraćnog puta (N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99)	198	10,1	124	6,9	111	7,2	109	6,6	84	6,1
Bol u trbuhu i krlici (R10)	97	5	137	7,6	91	5,9	86	5,3	73	5,3
Ostale dijagnoze bolesti	640	32,7	509	28,3	451	29,2	500	30,5	350	25,1
UKUPNO	1953	100	1800	100	1547	100	1636	100	1387	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Majdanpek

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Majdanpek u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1029 do 750. Stopa morbiditeta u 2022. godini je 115,7 na 1000 žena starijih od 15 godina.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji je broj bio u 2018. godini 987 da bi u 2022. godini iznosio 710. Udeo ove grupe bolesti se kretao u opsegu 96,6-92,9%. Stopa oboljevanja u 2022. godini je bila 109,6/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa 3% prosečno udela u ukupnom morbiditetu, sa stopom u 2022. godini od 3,4‰.

U odnosu na ove grupe bolesti, mnogo je manja zastupljenost **bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma** (1,2% u 2022.) i **trudnoća**, rađanje i babinje (0,8% u 2022.) (Tabela 66).

Na teritoriji opštine Majdanpek su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2022. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozom druga zapaljenja ženskih karličnih organa (28,1%), bolesti menopauze-klimakterijuma (19,5%), poremećaja menstrualnog ciklusa (18,7%), zapaljenje mokraćne bešike (10%) i zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (6,3%) (Tabela 67).

Tabela br.66 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	987	95,9	900	96,6	731	91,6	678	92,9	710	94,7
II Tumori	24	2,3	18	1,9	29	3,7	29	4	22	2,9
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	7	0,7	9	1	13	1,6	16	2,2	9	1,2
XV Tridnoća, rađanje i babinje	2	0,2	3	0,3	13	1,6	0	0	6	0,8
Ostale grupe bolesti	9	0,9	2	0,2	12	1,5	7	0,9	3	0,4
UKUPNO	1029	100	932	100	798	100	730	100	750	100

Tabela br. 67 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	350	34,1	280	30	223	27,9	182	24,9	211	28,1
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	174	16,9	179	19,2	91	11,4	118	16,2	146	19,5
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	200	19,4	202	21,7	191	23,9	174	23,8	140	18,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	60	5,8	67	7,2	73	9,2	73	10	75	10
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	64	6,2	44	4,7	46	5,8	47	6,4	47	6,3
Druga oboljenja polno-mokraćnog puta (N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99)	30	2,9	26	2,8	19	2,4	20	2,8	25	3,3
Ispadanje polnih organa žene(N81)	14	1,4	16	1,7	13	1,6	10	1,4	16	2,1
Ostale dijagnoze bolesti	137	13,3	118	12,7	142	17,8	106	14,5	90	12
UKUPNO	1029	100	932	100	798	100	730	100	750	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Negotin

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Negotin u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 3216 (2018.) do 1611 (2022.). Stopa morbiditeta iznosi 122,2 na 1000 žena starijih od 15 godina u 2022. godini.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** (prosečno 74,5%). Stopa oboljevanja u 2022. godini je bila 103,3/1000.

U drugu grupu po učestalosti spadaju **trudnoća, rađanje i babinje** sa 9,3% u proseku udela u ukupnom morbiditetu (stopa u 2022. godini- 7,2‰).

U odnosu na ove grupe bolesti zastupljenost tumora je 3,2% i bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma 2,8% u 2022. Godini. (Tabela 68).

Na teritoriji opštine Negotin su posete službama za zdravstvenu zaštitu žena u 2022. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (25,5%), bolesti dojke (15,5%), zapaljenje mokraćne bešike (14,5%), poremećaji menstruacije (9%) i bolesti menopause-klimakterijuma (7,6%). Prvih pet dijagnoza čine više od dve trećine (71,8%) registrovanih oboljenja i stanja u službi zdravstvene zaštite žena (Tabela 69).

Tabela br. 68 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2842	88,8	592	28,8	1274	87,6	1165	83	1362	84,5
XV Trudnoća, rađanje i babinje	151	4,7	501	24,4	82	5,6	86	6,1	95	5,9
II Tumori	134	4,2	296	14,4	57	3,9	82	5,8	52	3,2
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	32	1	209	10,2	25	1,7	36	2,6	45	2,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	16	0,5	12	0,5	8	0,5	10	0,7	27	1,7
I Zarazne i parazitarne bolesti	14	0,4	69	3,3	7	0,5	10	0,7	14	0,9
Ostale grupe bolesti	27	0,4	543	18,4	10	0,2	15	1,1	30	1
UKUPNO	3216	100	2222	100	1463	100	1404	100	1611	100

Tabela br. 69 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Negotin u periodu 2018-2022. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	929	28,9	592	26,6	314	21,5	354	25,2	410	25,5
Bolesti dojke (N60-N64)	626	19,5	501	22,5	263	18	172	12,3	250	15,5
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	258	8	209	9,4	185	12,6	166	11,8	233	14,5
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	404	12,6	168	7,6	130	8,9	159	11,3	145	9
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	357	11,1	296	13,3	194	13,3	166	11,8	122	7,6
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	61	1,9	71	3,2	51	3,5	38	2,7	60	3,7
Zapaljenje grlica materice (N72)	49	1,5	43	1,9	85	5,8	37	2,6	50	3,1
Ostale dijagnoze bolesti	532	16,5	342	15,5	241	16,4	312	22,3	341	21,1
UKUPNO	3216	100	2222	100	1463	100	1404	100	1611	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena Okruga Bor

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji okruga Bor u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 8530 (2018.) do 4653 (2022.). Stopa morbiditeta u 2022. godini – 101,5‰).

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji se udeo kretao u opsegu 87,9 – 85,9%. Stopa oboljevanja u 2022. godini je bila 87,3/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa 4,8% prosečnog udela u morbiditetu u ovom petogodišnjem periodu (stopa u 2022. godini – 4,4‰).

U odnosu na ove grupe bolesti, nešto je manja je zastupljenost ostalih grupa u 2022. godini (Tabela 70).

Na teritoriji okruga Bor su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2022. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (25,7%), bolesti menopause (12,7%), zapaljenje mokraćne bešike (10,9%), poremećaji menstruacije (10%) i druga oboljenja mokraćno-polnog puta (7,8%) (Tabela 71).

Tabela br. 70 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor u periodu 2018-2022. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	7500	87,9	5815	87,7	4316	87,2	4204	87,1	3999	85,9
II Tumori	384	4,5	337	5,1	240	4,8	262	5,4	202	4,4
I Zarazne i parazitarne bolesti	218	2,6	149	2,2	73	1,6	65	1,3	135	2,9
XV Trudnoća, rađanje i babinje	211	2,5	149	2,2	111	2,2	93	1,9	109	2,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	113	1,3	111	1,7	99	2	97	2,1	101	2,2
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizna	64	0,8	58	0,9	82	1,7	75	1,6	87	1,9
III Bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	30	0,3	14	0,2	17	0,3	19	0,4	11	0,2
Ostale grupe bolesti	10	0,1	1	0	12	0,2	9	0,2	9	0,2
UKUPNO	8530	100	6634	100	4950	100	4824	100	4653	100

Tabela br. 71 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji Okruga Boru periodu 2018-2022.

Dijagnoza prema MKB-X	2018		2019		2020		2021		2022	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	1994	23,4	1694	25,5	1074	21,7	1159	24	1194	25,7
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	946	11,1	907	13,7	630	12,7	689	14,3	592	12,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	599	7	471	7,1	507	10,2	424	8,8	508	10,9
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	1102	12,9	742	11,2	697	14,2	632	13,1	464	10
Druga oboljenja polnomokraćnog puta (N82,N84,N93,,N99)	1011	11,9	681	10,3	402	8,1	373	7,7	361	7,8
Bolesti dojke (N60-N64)	730	8,6	560	8,4	293	5,9	220	4,6	289	6,2
Zapaljenje grlića materice (N72)	378	4,4	285	4,3	308	6,2	242	5	206	4,4
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	201	2,4	178	2,7	145	2,9	131	2,7	151	3,2
Bol u trbuhu i karlici (R10)	111	1,3	43	1,9	85	5,8	37	2,6	98	2,1
Tumor glatkog mišića materice (D25)	156	1,8	169	2,5	95	1,9	114	2,4	91	2
Ostale dijagnoze bolesti	1302	15,2	904	12,4	714	10,4	803	14,8	699	15
UKUPNO	8530	100	6634	100	4950	100	4824	100	4653	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Bor

Na području opštine Bor, u periodu od 2018-2022. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 6615 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2022. godini iznosila je 114,9/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (40,8% u 2022. Godini), *zubni karijes* (59,1% u 2022. god.) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 72).

Tabela br. 72 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Bor, 2018-2022. godine

		2018	2019	2020	2021	2022
Zubni karijes (K02)	N	4865	4398	2452	2206	2774
	%	47,4	53,8	45,9	50,4	59,1
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	5489	3730	2835	2250	1917
	%	52,5	45,6	53,7	50,4	40,8
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	10	45	22	6	3
	%	0,1	0,6	0,4	0,1	0,1
UKUPNO	N	10464	8173	5282	4462	4694
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Kladovo

Na području opštine Kladovo, u periodu od 2018-2022. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 7793 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2022. godini je bila 512,9/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 71,6%), *zubni karijes* (prosečno 27,3%) i *druge bolesti usne duplje,pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 73).

Tabela br.73 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Kladovo, 2018-2022. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2018	2019	2020	2021	2022
Zubni karijes (K02)	N	1902	1543	2600	1884	2628
	%	20,2	25,4	35,6	26	29,4
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	7372	4440	4644	5275	6260
	%	78,5	73	63,7	72,7	70
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	119	97	52	94	55
	%	1,3	1,6	0,7	1,3	0,6
UKUPNO	N	9393	6080	7296	7253	8943
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Majdanpek

Na području opštine Majdanpek, u periodu od 2018-2022. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje 1456 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2022. godini je bila 41,8/1000 stanovnika, Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *zubni karijes* (prosečno 50,1%) *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 47,9%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 74).

Tabela br. 74 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Majdanpek, 2018-2022. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2018	2019	2020	2021	2022
Zubni karijes (K02)	N	2133	689	447	298	257
	%	55,6	50,9	48,4	53,6	42,2
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	1686	648	460	252	320
	%	43,9	47,9	49,8	45,3	52,5
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	19	16	16	6	32
	%	0,5	1,2	1,7	1,1	5,3
UKUPNO	N	3838	1353	923	556	609
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Negotin

Na području opštine Negotin, u periodu od 2018-2022. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 4120,6 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2022. godini je bila 92,4/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 54,1%), *zubni karijes* (prosečno 30,2%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 75).

Tabela br. 75 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Negotin, 2018-2022. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2018	2019	2020	2021	2022
Zubni karijes (K02)	N	1485	2459	900	766	743
	%	27,6	35,1	29,2	30,4	28,5
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	3105	816	1895	1715	1868
	%	57,7	11,6	61,6	68,1	71,5
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	795	3738	282	36	0
	%	14,8	53,3	9,2	1,4	0
UKUPNO	N	5385	7013	3077	2517	2611
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba okruga Bor

Na području okruga Bor, u periodu od 2018-2022. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 19984,4 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2022. godini je bila 166,7/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 58,3%), *zubni karijes* (prosečno 37,5%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 76).

Tabela br. 76 Morbiditet u stomatološkoj službi okruga Bor 2018-2022. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2018	2019	2020	2021	2022
Zubni karijes (K02)	N	10485	9089	6372	5154	6402
	%	36,1	40,2	38,4	34,9	38,0
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	17652	9634	9834	9492	10365
	%	60,7	42,6	59,3	64,2	64,5
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	943	3896	372	142	90
	%	3,2	17,2	2,2	1	0,5
UKUPNO	N	29080	22619	16578	14788	16857
	%	100	100	100	100	100

2.2. BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET

U toku 2022. godine u **opštim bolnicama okruga Bor** ostvareno je 21696 epizoda bolničkog lečenja sa stopom hospitalizacije 214,60‰.

Vodeće mesto u strukturi bolničkog morbiditeta imaju *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 4102 hospitalizacije i učešćem od 18,91% (tabela 77) i stopom hospitalizacije 40,57/1000 stanovnika. Ovo je verovatno zbog činjenice da dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta.

Drugo mesto zauzimaju *tumori* čineći 14,30% svih stacionarno lečenih osoba u 2022. godini (Tabela br.77). Usled tumora bilo je ukupno 3102 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja 30,68‰.

Treći po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti sistema krvotoka*. U 2022. godini u opštim bolnicama okruga Bor ostvarene su 2263 hospitalizacije, što je 10,43% svih bolnički lečenih, a 22,38 na 1000 stanovnika.

Na četvrtom mestu je grupa *bolesti mokraćno polnog sistema* sa 2208 hospitalizovanih (10,18%) i stopom od 21,84‰.

Peto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzimaju *bolesti sistema za varenje* (1837 ili 8,47% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 18,17‰. *Bolesti sistema za disanje* su na šestom mestu sa učešćem od 6,68% u strukturi uzroka hospitalizacije (1450 hospitalizacija) i stopom hospitalizacije 14,34/1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 68,96% hospitalno lečenih stanovnika u opštim bolnicama okruga Bor.

Tabela br.77 Struktura bolničkog morbiditeta u opštim bolnicama okruga Bor i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2022.godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	224	1,03	2,22
Tumori (C00-D48)	3102	14,30	30,68
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	824	3,80	8,15
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	424	1,95	4,19
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	502	2,31	4,97
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	714	3,29	7,06
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	181	0,83	1,79
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	99	0,46	0,98
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	2263	10,43	22,38
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	1450	6,68	14,34
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	1837	8,47	18,17
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	378	1,74	3,74
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	547	2,52	5,41
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	2208	10,18	21,84
Trudnoća, rođanje i babinje (O00-O99)*	1124	5,18	62,21
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	60	0,28	0,59
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	28	0,13	0,28
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	537	2,48	5,31
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	1086	5,01	10,74
Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	4102	18,91	40,57
Šifre za posebne namene (U)	6	0,03	0,06
UKUPNO	21696	100,00	214,60

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika u opštim bolnicama okruga Bor u 2022. godini ukupno, sa stopom hospitalizacije, prikazani su u tabeli 78. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; zapaljenje pluća, neoznačeno; zloćudni tumor dojke, neoznačen; spontani porođaj glavom; pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu; porođaj carskim rezom po izboru; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen i kongestivna kardiomiopatija.

Hemoterapijska seansa zbog tumora i ekstrakorporalna dijaliza se nalaze među vodećim uzrocima hospitalizacije stanovništva verovatno zbog činjenice da dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta.

Tabela br.78 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u opštim bolnicama okruga Bor u 2022.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	1793	8,26	17,73
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	1610	7,42	15,92
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	407	1,88	4,03
Zloćudni tumor dojke, neoznačen (C50)	305	1,41	3,02
Spontani porođaj glavom (O80)	279	1,29	2,76
Pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu (Z51)	271	1,25	2,68
Porođaj carskim rezom po izboru (O82)	250	1,15	2,47
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	227	1,05	2,25
Zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen (C34)	209	0,96	2,07
Kongestivna kardiomiopatija (I42)	208	0,96	2,06
Ostale	16137	74,38	159,61
UKUPNO	21696	100,00	214,60

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u okrugu Bor u 2022.godini je 731 (13478 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 5,42%.

U toku 2022. godine u **Opštoj bolnici Bor** ostvareno je 9659 epizoda bolničkog lečenja, sa stopom hospitalizacije 236,48‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa učešćem od 17,00% i stopom hospitalizacije 40,20/1000 stanovnika. U 2022.godini ostvareno je 1642 hospitalizacije usled hospitalizacija iz ove grupe oboljenja.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *tumori* čineći 11,37% svih stacionarno lečenih osoba u 2022.godini (Tabela 79). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 1098 epizode bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja 26,88‰.

Na trećem mestu je grupa *bolesti mokraćno polnog sistema* sa 1075 hospitalizovanih (11,13%) i stopom od 26,32‰.

Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzima grupa *bolesti sistema krvotoka* sa 988 hospitalizacija, odnosno, 10,23% učešća u strukturi bolničkog morbiditeta i stopom 24,19 na 1000 stanovnika.

Bolesti sistema za varenje su na petom mestu po učestalosti među bolnički lečenima stanovnicima (824 ili 8,53% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 20,17‰.

Trudnoća, radjanje i babinje su na šestom mestu. U 2022.godini u Opštoj bolnici Bor ostvareno je 612 hospitalizacija, što je 6,34% svih bolnički lečenih pacijenata, a 75,81 žena na 1000 žena 15 do 49 godina starosti.

Navedene grupe oboljenja čine 64,59% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Bor.

Tabela br.79 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Bor i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2022.godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	118	1,22	2,89
Tumori (C00-D48)	1098	11,37	26,88
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	403	4,17	9,87
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	300	3,11	7,34
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	292	3,02	7,15
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	382	3,95	9,35
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	160	1,66	3,92
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	66	0,68	1,62
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	988	10,23	24,19
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	526	5,45	12,88
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	824	8,53	20,17
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	175	1,81	4,28
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	283	2,93	6,93
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	1075	11,13	26,32
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	612	6,34	75,81
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	32	0,33	0,78
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	25	0,26	0,61
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	106	1,10	2,60
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	552	5,71	13,51
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	1642	17,00	40,20
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,00
UKUPNO	9659	100,00	236,48

*na 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika u Opštoj bolnici Bor u 2022.godini ukupno, sa stopom hospitalizacije, prikazani su u tabeli 80. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; zapaljenje pluća, neoznačeno; spontani porođaj glavom; porođaj carskim rezom po izboru; sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačeno; smanjenje količine vode i zapremine krvi; sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, nakon gubitka krvi (hroničnog); zapaljenje grlića marenice i kamen mokraćovoda bubrega.

Tabela br. 80. Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Bor u 2022.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	770	7,97	18,85
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	698	7,23	17,09
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	282	2,92	6,90
Spontani porođaj glavom (O80)	183	1,89	4,48
Porođaj carskim rezom po izboru (O82)	176	1,82	4,31
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	155	1,60	3,79
Smanjenje količine vode i zapremine krvi (E86)	129	1,34	3,16
Sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, nakon gubitka krvi (hroničnog) (D50)	112	1,16	2,74
Zapaljenje grlića marenice (N72)	109	1,13	2,67
Kamen mokraćovoda bubrega (N20)	105	1,09	2,57
Ostale	6940	71,85	169,91
UKUPNO	9659	100,00	236,48

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Bor u 2022.godini je 347 (6087 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 5,70% na 100 lečenih u bolnici.

U toku 2022. godine na teritoriji **opštine Kladovo** ostvareno je 5455 epizoda bolničkog lečenja u Opštoj bolnici Kladovo. Stopa hospitalizacije je 312,88‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika, imaju *faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 1642 epizode bolničkog lečenja, odnosno 30,10% svih stacionarno lečenih osoba u 2022.godini i stopom hospitalizacije od 94,18‰.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *tumori* čineći 28,51% svih stacionarno lečenih osoba u ovoj godini (Tabela 81). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 1555 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu bolesti 89,19‰ (Opšta bolnica Kladovo pruža onkološku zdravstvenu zaštitu stanovništvu okruga Bor, Zaječar i stanovništvu Braničevskog okruga, a po potrebi i ukupnom stanovništvu Republike Srbije).

Na trećem mestu su *bolesti sistema za varenje* sa 625 hospitalizovanih (11,46%) i stopom od 35,85‰. Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzimaju hospitalizacije usled *bolesti sistema krvotoka* usled kojih je ostvareno 479 epizoda bolničkog lečenja, odnosno 8,78% svih stacionarno lečenih osoba u 2022.godini i stopom hospitalizacije od 27,47‰.

Zatim slede na petom mestu *bolesti mokraćno polnog sistema* (248 hospitalizacija ili 4,55% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 14,22 na 1000 stanovnika.

U 2022. godini šesti uzrok hospitalizacije zauzima grupa *trudnoća, rađanje i babinje*, sa 176 hospitalizacija, što je 3,23% svih hospitalizovanih, a 62,72 žene na 1000 žena 15 do 49 godina starosti.

Navedene grupe oboljenja čine 86,62% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Kladovo.

Tabela br.81 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Kladovo i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2022. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	68	1,25	3,90
Tumori (C00-D48)	1555	28,51	89,19
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	103	1,89	5,91
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	48	0,88	2,75
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	8	0,15	0,46
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	32	0,59	1,84
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	2	0,04	0,11
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	5	0,09	0,29
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	479	8,78	27,47
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	134	2,46	7,69
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	625	11,46	35,85
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	78	1,43	4,47
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	55	1,01	3,15
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	248	4,55	14,22
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	176	3,23	62,79
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	16	0,29	0,92
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	0	0,00	0,00
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	89	1,63	5,10
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	92	1,69	5,28
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	1642	30,10	94,18
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,00
UKUPNO	5455	100,0	312,88

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Opšta bolnica Kladovo pruža sekundarnu zdravstvenu zaštitu stanovništvu opštine Kladovo i onkološku zdravstvenu zaštitu stanovništvu okruga Bor, Zaječar i stanovništvu Braničevskog okruga, a po potrebi i ukupnom stanovništvu Republike Srbije. U okviru **onkološke zdravstvene zaštite** Služba onkologije pruža usluge hemoterapije i radioterapije U okviru Službe onkologije u 2022. godini ostvareno je 2256 hospitalizacija od kojih je 46,05% hospitalizacija usled tumora; 53,15% su faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, što čini 99,20% svih hospitalizacija.

Vodeći uzroci hospitalizacije u Opštoj bolnici Kladovo u 2022.godini ukupno, sa stopom hospitalizacije (na 1000 stanovnika opštine Kladovo) prikazani su u tabeli 82. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: hemoterapijska seansa zbog tumora; ekstrakorporalna dijaliza; pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu; zloćudni tumor dojke, neoznačen; zloćudni tumor bronhija i pluća, neoznačen; kongestivna kardiomiopatija; zloćudni tumor grlića materice, neoznačen. Medju prvih deset su i neukleštena preponska jednostrana kila bez gangrene, neoznačena; zloćudni tumor prostate i tumor kože.

Tabela br.82 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Kladovo u 2022. godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	895	16,41	51,33
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	399	7,31	22,89
Pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu (Z51)	271	4,97	15,54
Zloćudni tumor dojke, neoznačen (C50)	267	4,89	15,31
Zloćudni tumor bronhija i pluća, neoznačen (C34)	137	2,51	7,86
Kongestivna kardiomiopatija (I42)	125	2,29	7,17
Zloćudni tumor grlića materice, neoznačen (C53)	115	2,11	6,60
Neukleštena preponska jednostrana kila bez gangrene, neoznačena (K40)	107	1,96	6,14
Zloćudni tumor prostate (C61)	101	1,85	5,79
Tumor kože (D48)	86	1,58	4,93
Ostale	2952	54,12	169,31
UKUPNO	5455	100,00	312,88

U okviru onkološke zdravstvene zaštite u Opštoj bolnici Kladovo vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva su: hemoterapijska seansa zbog tumora; pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu; zloćudni tumor dojke, neoznačen; zloćudni tumor bronhija i pluća, neoznačen; zloćudni tumor grlića materice, neoznačen; zloćudni tumor prostate; zloćudni tumor rektuma; zloćudni tumor sigmoidnog dela debelog creva; radioterapijska seansa i zloćudni tumor želuca neoznačen.

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Kladovo u 2022.godini je 86 (3234 ukupno ispisanih), što daje stopu bolničkog leteliteta od 2,66%.

U toku 2022. godine stanovništvo **opštine Majdanpek** ostvarilo je 1148 epizoda bolničkog lečenja. Stopa hospitalizacije je 78,85‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika u Opštoj bolnici Majdanpek imaju *bolesti sistema krvotoka* čineći 21,86% svih stacionarno lečenih osoba u 2022.godini (Tabela 83). Usled kardiovaskularnih bolesti bilo je ukupno 251 epizoda bolničkog lečenja, tako da stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja iznosi 17,24‰.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije u 2022.godini su *faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 159 hospitalizacija, što je 13,85% svih bolnički lečenih, a 10,92 na 1000 stanovnika.

Na trećem mestu su *Tumori* sa 115 hospitalizacija i učešćem od 10,02%. Stopa hospitalizacije je 7,90 na 1000 stanovnika. Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije imaju *bolesti sistema za disanje* (95 ili 8,28% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 6,53‰.

Bolesti mokraćno-polnog sistema sa 89 hospitalizacija su na petom mestu po učestalosti (7,75%) i stopom hospitalizacije 6,11 na 1000 stanovnika.

Bolesti sistema za varenje sa 84 hospitalizacija zauzimaju šesto mesto, što čini 7,32% svih hospitalizovanih sa stopom hospitalizacije 5,77‰.

Navedene grupe oboljenja čine 69,08% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Majdanpek.

Tabela br.83 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Majdanpek i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2022. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	14	1,22	0,96
Tumori (C00-D48)	115	10,02	7,90
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	37	3,22	2,54
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	36	3,14	2,47
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	3	0,26	0,21
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	10	0,87	0,69
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0,00	0,00
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	6	0,52	0,41
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	251	21,86	17,24
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	95	8,28	6,53
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	84	7,32	5,77
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	47	4,09	3,23
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	14	1,22	0,96
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	89	7,75	6,11
Trudnoća, rođanje i babinje (O00-O99)*	65	5,66	25,14
Stanja u porodajnom periodu (P00-P96)	8	0,70	0,55
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	1	0,09	0,07
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	61	5,31	4,19
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	47	4,09	3,23
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	159	13,85	10,92
Šifre za posebne namene (U)	6	0,52	0,41
UKUPNO	1148	100,00	78,85

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika opštine Majdanpek u 2022.godini ukupno sa stopom hospitalizacije prikazani su u tabeli 84.

Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; povećanje broja ćelija krvi; treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora; povišen krvni pritisak, nepoznatog porekla; kongestivna srčana insuficijencija; spontani porođaj glavom; drugo označeno praćenje i nega u hirurškom lečenju; zapaljenje pluća, neoznačeno; druge označene bolesti arterija i malih arterija i grizlica na nozi neklasifikovana na drugom mestu.

Tabela br.84 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Majdanpek u 2022. godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	97	8,45	6,66
Povećanje broja ćelija krvi (D45)	52	4,53	3,57
Treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora (I48)	39	3,40	2,68
Povišen krvni pritisak, nepoznatog porekla (I10)	32	2,79	2,20
Kongestivna srčana insuficijencija (I50)	26	2,26	1,79
Spontani porođaj glavom (O80)	21	1,83	1,44
Drugo označeno praćenje i nega u hirurškom lečenju (Z48)	19	1,66	1,31
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	18	1,57	1,24
Druge označene bolesti arterija i malih arterija (I77)	15	1,31	1,03
Grizlica na nozi neklasifikovana na drugom mestu (L97)	14	1,22	0,96
Ostale	815	70,99	55,98
UKUPNO	1148	100,0	78,85

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Majdanpek u 2022.godini je 33 (842 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 3,92%.

U toku 2022. godine stanovništvo **opštine Negotin** je ostvarilo 5434 epizode bolničkog lečenja u Opštoj bolnici Negotin. Stopa hospitalizacije je 192,28‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta hospitalizovanih stanovnika imaju *bolesti mokraćno-polnog sistema* čineći 14,65% svih stacionarno lečenih osoba u 2022.godini (Tabela 85). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 796 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja najviša i iznosi 28,17‰.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti sistema za disanje*. U 2022.godini ostvareno je 695 hospitalizacija, što je 12,79% svih bolnički lečenih, a 24,59 na 1000 stanovnika.

Na trećem mestu je grupa *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 659 hospitalizovanih (12,13%) i stopom od 23,32‰. Sledi grupa *bolesti sistema krvotoka* na četvrtom mestu sa 545 hospitalizacija (10,03%) i stopom od 19,28/1000 stanovnika.

Peto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije bolnički lečenih stanovnika zauzimaju *povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora* (395 ili 7,27% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 13,98‰.

Tumori su na šestom mestu u strukturi bolničkog morbiditeta sa 334 hospitalizacija, sa učešćem od 6,15% i stopom hospitalizacije 11,82/1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 63,01% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Negotin.

Tabela br.85 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Negotin i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2022. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	24	0,44	0,85
Tumori (C00-D48)	334	6,15	11,82
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	281	5,17	9,94
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	40	0,74	1,42
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	199	3,66	7,04
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	290	5,34	10,26
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	19	0,35	0,67
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	22	0,40	0,78
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	545	10,03	19,28
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	695	12,79	24,59
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	304	5,59	10,76
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	78	1,44	2,76
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	195	3,59	6,90
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	796	14,65	28,17
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	271	4,99	58,82
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	4	0,07	0,14
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	2	0,04	0,07
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	281	5,17	9,94
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	395	7,27	13,98
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	659	12,13	23,32
Šifre za posebne namene (U)	0	0,00	0,00
UKUPNO	5434	100,0	192,28

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika opštine Negotin u 2022.godini sa stopom hospitalizacije prikazani su u tabeli 86. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; zapaljenje pluća uzrokovano virusom, neoznačeno; akutna respiratorna insuficijencija; infekcija mokraćnih puteva neoznačene lokalizacije; suženje mokraćovoda bešike, neoznačeno; anemija kod drugih hroničnih bolesti koje su klasifikovane na drugom mestu; spastička (grčevita) jednostrana paraliza; nasledni nedostatak faktora VIII; zloćudni tumor prostate i zapaljenje pluća, neoznačeno.

Tabela br.86 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Negotin u 2022.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	527	9,70	18,65
Zapaljenje pluća uzrokovano virusom, neoznačeno (J12)	199	3,66	7,04
Akutna respiratorna insuficijencija (J96)	128	2,36	4,53
Infekcija mokraćnih puteva neoznačene lokalizacije (N39)	123	2,26	4,35
Suženje mokraćovoda bešike, neoznačeno (N35)	120	2,21	4,25
Anemija kod drugih hroničnih bolesti koje su klasifikovane na drugom mestu (D63)	114	2,10	4,03
Spastička (grčevita) jednostrana paraliza (G81)	99	1,82	3,50
Nasledni nedostatak faktora VIII (D66)	84	1,55	2,97
Zloćudni tumor prostate (C61)	77	1,42	2,72
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	70	1,29	2,48
Ostale	3893	71,64	137,75
UKUPNO	5434	100,0	192,28

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Negotin u 2022.godini je 265 (3315 ukupno ispisanih) što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 7,99%.

3. Organizacija, kadrovi, rad i korišćenje zdravstvene zaštite

3.1 Mreža zdravstvenih ustanova i kadrovi

Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova (poslednje izmene i dopune objavljene u "Službenom glasniku RS" br. 37/12, 8/14 i 92/15) utvrđuje broj, strukturu, kapacitete i prostorni raspored zdravstvenih ustanova u državnoj svojini i njihovih organizacionih jedinica po nivoima zdravstvene zaštite. Uredbom je određeno da, na području za koje je nadležan Zavod za javno zdravlje Zaječar, zdravstvenu zaštitu stanovništva opštine Bor obezbeđuje Dom zdravlja Bor i Opšta bolnica Bor.

Podaci o kadrovima prikazani u Tabeli 87. i odnose se na zaposlene na *neodređeno i određeno* radno vreme.

U zdravstvenim ustanovama opštine Bor u 2022. godini bilo je ukupno 830 zaposlenih, od čega 641 (77,2%) zdravstvenih radnika i saradnika i 189 (22,8%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne spreme bilo je 177 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 464 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 157 i farmaceuta i saradnika 20.

Tabela 87. Radnici u zdravstvenim ustanovama opštine Bor, 2018-2022. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)			2018	2019	2020	2021	2022
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	168	174	165	163	157
		Farmaceuti i Saradnici	14	21	20	20	20
		Svega	182	195	185	183	177
Viša, srednja i niža SS			469	479	473	466	464
Ukupno	zdravstvenih radnika		651	674	658	649	641
Nemedicinski radnici			211	203	201	196	189
Ukupan broj radnika			862	877	859	845	830

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2018-2022.godine smanjio se za 6,5 % (indeks 2022/18.=93,5%). Broj farmaceuta i saradnika se, u istom periodu povećao za 33% (indeks 2022/18.=133%). Ukupan broj radnika zaposlenih u zdravstvenim ustanovama opštine Bor smanjio se u ovom periodu za 3,7% (indeks 2021/17.=96,3%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2018.godine – 211, 2022.godine – 189) za 10,4%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 87).

Tabela 88. Radnici u Zdravstvenom centru Kladovo, 2018-2022. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)			2018	2019	2020	2021	2022
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	79	77	77	79	74
		Farmaceuti i Saradnici	6	8	8	7	7
		Svega	85	85	85	86	81
Viša, srednja i niža SS			207	195	200	206	203
Ukupno	zdravstvenih radnika		292	280	285	292	284
Nemedicinski radnici			87	90	87	86	83
Ukupan broj radnika			379	370	372	378	367

U Zdravstvenom centru Kladovo u 2022. godini bilo je ukupno 367 zaposlenih, od čega 284 (77,4%) zdravstvenih radnika i saradnika i 83 (22,6%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne sprema bilo je 81 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 203 sa višom, srednjom i nižom . Lekara i stomatologa je bilo 74.

Posmatrajući ukupan broj lekara i stomatologa u Zdravstvenom centru Kladovo za period 2018/2022.godine. je došlo do blagog povećanja u odnosu na baznu godinu za nekih 6% . Ukupan broj radnika smanjio se u ovom periodu za 3% (indeks 2022/13.=97%). U ovom periodu smanjio se broj nemedicinskih radnika (2018.godine – 87, 2022.godine – 83) za 4%, (Tabela 88).

Tabela 89. Radnici u zdravstvenim ustanovama opštine Majdanpek, 2018-2022. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2018	2019	2020	2021	2022	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	60	47	55	55	52
		Farmaceuti i Saradnici	3	2	3	3	3
		Svega	63	49	58	58	55
	Viša, srednja i niža SS	149	124	145	145	132	
Ukupno	zdravstvenih radnika	212	173	203	203	187	
Nemedicinski radnici		55	45	55	56	51	
Ukupan broj radnika		267	218	258	259	238	

U zdravstvenim ustanovama na području opštine Majdanpek u 2022. godini bilo je ukupno 238 zaposlenih, od čega 178 (74,8%) zdravstvenih radnika i saradnika i 55 (23,1%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne sprema bilo je 55 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 132 sa višom, srednjom i nižom. Lekara I stomatologaje je bilo 52, a farmaceuta i saradnika 3.

Ukupan broj lekara i stomatologa u zdravstvenim ustanovama na području opštine Majdanpek za period 2018/2022.godine. imao je promene u smislu smanjenja za 13,3%. Ukupan broj radnika smanjio se u ovom periodu za 11% (indeks 2022/18.=89%). U ovom periodu se smanjio i broj nemedicinskih radnika (2018.godine – 55, 2022.godine – 51) (Tabela 89).

Tabela 90. Ukupan broj radnika u Zdravstvenom centru Negotin, 2018-2022. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2018	2019	2020	2021	2022	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	103	106	104	103	104
		Farmaceuti i Saradnici	3	4	3	3	3
		Svega	106	110	107	106	107
	Viša, srednja i niža SS	273	258	254	258	269	
Ukupno	zdravstvenih radnika	379	368	361	364	376	
Nemedicinski radnici		125	127	122	122	119	
Ukupan broj radnika		504	495	483	486	495	

U Zdravstvenom centru Negotin u 2022. godini bilo je ukupno 495 zaposlenih, od čega 376 (75,9%) zdravstvenih radnika i saradnika i 119 (24%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne sprema bilo je 107 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 269 sa višom i srednjom (za 40% manje u odnosu na 2018.godinu). Lekara I stomatologa 103. Farmaceuta i saradnika je 3.

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2018-2022.godine povećao se za 1 . Broj farmaceuta je ostao isti. Ukupan broj zaposlenih radnika se smanjio u ovom periodu za 2% (indeks 2022/18.=98%).

U ovom periodu smanjio se broj nemedicinskih radnika (2018.godine –125, 2022.godine– 119) za 5%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika u Zdravstvenom centru Negotin (Tabela 90).

Tabela 91. Ukupan broj radnika na području Okruga Bor , 2018-2022. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2018	2019	2020	2021	2022	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	410	404	401	400	387
		Farmaceuti i Saradnici	26	35	34	33	33
		Svega	436	439	435	433	420
	Viša, srednja i niža SS	1098	1056	1072	1075	1068	
Ukupno	zdravstvenih radnika	1534	1495	1507	1508	1488	
Nemedicinski radnici		478	465	465	460	442	
Ukupan broj radnika		2012	1960	1972	1968	1930	

Na području okruga Bor u 2022. godini bilo je ukupno 1.930 zaposlenih, od čega 1.488 (77%) zdravstvenih radnika i saradnika i 442 (23%) nezdravstvenih radnika, što nam ukazuje na smanjenje kadara u poslednjim godinama posmatranog perioda. Prema stepenu stručne sprema bilo je 420 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 1068 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 387, farmaceuta i saradnika 33.

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2018-2022.godine smanjio se za 6% (indeks 2022/18.=94%). Broj farmaceuta i saradnika se, u istom periodu povećao za 33% (indeks 2022/18.=133%). Ukupan broj radnika zaposlenih na području okruga Bor smanjio se u ovom periodu za 4% (indeks 2022/18.=96%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2018.godine – 478, 2022.godine – 442) za 7%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 91).

3. 2 Rad i korišćenje zdravstvenih kapaciteta

3.2.1 Rad i korišćenje primarne zdravstvene zaštite

Primarnu zdravstvenu zaštitu u 2022. godini na teritoriji opštine Bor pružao je DZ Bor.

U analizi korišćenja vanbolničke zdravstvene zaštite, parametri koji su odabrani za evaluaciju procenjivani su u odnosu na standarde određene *Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe* („Sl. glasnik RS br. 43/2006, 112/09, 50/10, 79/11, 10/12, 119/12, i 22/2013).

Služba opšte medicine

U službi opšte medicine na teritoriji opštine Bor 2022. godine bilo je zaposleno 22 lekara i 24 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 92). Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je u posmatranim godinama, tako da 2022. iznosi 1.531 korisnika, propisani normativ: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Tabela 92. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Bor, 2018-2022. god.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		37139	36637	36128	35486	33702
Broj lekara		25	26	28	22	22
Broj korisnika na 1 lekara		1486	1409	1290	1613	1531
Broj medicinskih sestara		36	38	29	37	24
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,4	1,5	1	1,7	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	185311	195443	173722	230833	225001
	% preventivnih pregleda	0,4	0,6	0,4	0	0,08
	Dnevno po lekaru	33,7	34,1	28,2	47,7	46,5
	Po korisniku	5	5,3	4,8	6,5	6,7

Stanovnici su, u proseku tokom 2022.godine, posećivali lekara službe opšte medicine 7 puta godišnje (Tabela 92). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 46,5 poseta dnevno, što je više od propisanog normativa (normativ: 35 poseta na dan). Godine 2022.i 2021 opterećenost lekara je bila najveća za posmatrani period dok najnižu opterećenost lekara beležimo tokom 2020.godine kada je iznosila 28,2.

Tabela 93. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Kladovo, 2018-2022. god.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		15903	15629	15359	15095	15034
Broj lekara		13	12	13	15	15
Broj korisnika na 1 lekara		1223	1302	1181	1006	1002
Broj medicinskih sestara		14	14	14	15	16
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,1	1,2	1	1	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	78620	70710	61159	67509	60263
	% preventivnih pregleda	2,5	2,5	0,9	0,6	0,8
	Dnevno po lekaru	27,5	26,8	21,4	20,4	18,3
	Po korisniku	5,0	4,5	3,9	4,7	4,0

U službi opšte medicine DZ Kladovo 2022. godine bilo je zaposleno 15 lekara i 16 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 93). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine smanjivao se u poslednjim godinama, posmatranog perioda tako da 2022. iznosi 1002 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine DZ Kladovo 4 puta godišnje (Tabela 93). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 18,3 poseta dnevno. Prethodnih godina u posmatranom periodu opterećenost lekara je bila nešto veća, 2018.godine 27,5.

Tabela 94. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Majdanpek, 2018-2022. god.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		13842	13626	13413	13145	12340
Broj lekara		17	17	17	18	15
Broj korisnika na 1 lekara		814	801	789	730	822
Broj medicinskih sestara		39	48	41	42	46
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,3	2,8	2,4	2,3	3,1
Broj poseta lekaru	Ukupno	96898	82135	70132	80199	79028
	% preventivnih pregleda	1	1,8	0,7	0,2	0,1
	Dnevno po lekaru	26,0	21,9	18,7	20,2	23,9
	Po korisniku	7,0	6,0	5,2	6,1	6,4

U službi opšte medicine DZ Majdanpek 2022. godine bilo je zaposleno 15 lekara i 46 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 94). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:3,1. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine povećao se u poslednjoj godini posmatranog perioda, tako da 2022. iznosi 822 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 6 puta godišnje (Tabela 94). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 24 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila najveća, 2018.godine kada je iznosila 26 poseta dnevno po lekaru.

Tabela 95. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Negotin, 2018-2022. god.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		27939	27455	26950	26340	24571
Broj lekara		17	18	23	22	20
Broj korisnika na 1 lekara		1643	1525	1171	1197	1228
Broj medicinskih sestara		29	25	25	26	26
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,7	1,4	1	1,2	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	111288	86193	70959	103865	81609
	% preventivnih pregleda	0,4	0,9	0	0,1	0,04
	Dnevno po lekaru	29,7	21,7	14	21,5	18,5
	Po korisniku	4,0	3,1	2,6	3,9	3,3

U službi opšte medicine DZ Negotin 2022.godine bilo je zaposleno 20 lekara i 26 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 95). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1,3. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine 2022. iznosi 1.228 korisnika, iznad normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 3 puta godišnje (Tabela 95). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 18 posete dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila najmanja, 2020.godine i iznosila je 14.

Tabela 96. Kadrovi i posete u službi opšte medicine na području okruga Bor, 2018-2022. god.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		94823	93347	91850	90066	85647
Broj lekara		72	73	81	77	72
Broj korisnika na 1 lekara		1317	1278	1133	1169	1189
Broj medicinskih sestara		118	125	109	120	112
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,6	1,7	1,3	1,6	2,7
Broj poseta lekaru	Ukupno	472117	434481	375972	482406	445901
	% preventivnih pregleda	1	1,2	0,5	0,1	0,2
	Dnevno po lekaru	29,8	27	21	28,4	28,1
	Po korisniku	5,0	4,6	4,1	5,4	5,2

U službama opšte medicine Okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 72 lekara i 112 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 96). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:2,7. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je tako da 2022. iznosi 1.189 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 5 puta godišnje (Tabela 96). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 28 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila veća, 2018.godine je iznosila 30 posete dnevno po lekaru.

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2022. godine bila su zaposlena 5 lekara i 6 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 97). Broj lekara u periodu 2018-2022.godine u službi nije znatno varirao, tako da odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u ovom periodu je skoro nepromenljiv sem u 2021 i 2022.godini je 1:1,2 (Tabela 97).

Tabela 97. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Bor, 2018-2022.godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		2891	2811	2720	2647	2079
Broj lekara		6	6	6	5	5
Broj korisnika na 1 lekara		481	468	453	529	415
Broj medicinskih sestara		6	6	6	6	6
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,0	1,0	1,2	1,2
Broj poseta lekaru	Ukupno	30309	28332	21468	25112	26496
	% preventivnih pregleda	32	28,5	26,1	29,1	9,9
	Dnevno po lekaru	23,0	21,5	16,2	22,8	24
	Po korisniku	10,5	10,1	7,9	9,4	12,7

Broj predškolske dece na jednog lekara u 2022.godini iznosio je 415. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2022.godine, je prosečno, 13 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti u 2022.godini je iznosio 9,9%(Tabela 97). Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda i bio je ispod normativom predvidjenog broja: 22 po jednom danu . U 2022.godini svaki lekar u službi imao je oko 24 poseta/pregleda dnevno.

Tabela 98. Kadrovi i posete u službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Kladovo, 2018-2022.godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		885	866	830	814	682
Broj lekara		1	1	1	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		885	866	830	814	682
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,0	2,0	2,0	2	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	9154	9022	5398	7301	8841
	% preventivnih pregleda	33,1	29,3	37,5	27,8	11,53
	Dnevno po lekaru	41,6	41	24,5	33,2	40,1
	Po korisniku	10,3	10,4	6,5	8,9	7,7

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Kladovo 2022. godine bio je zaposlen 1 lekar i 2 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 98). Broj lekara u periodu 2018-2022.godine u službi je konstantan 1, kao i odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022. godini 1:2 (Tabela 98).

U DZ Kladovo broj predškolske dece na jednog lekara u 2022.godini iznosio je 682. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2022.godine, je prosečno 8 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti u 2022.godini iznosio je 11.53%. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda i bio je iznad normativom predvidjenog broja: 30 po jednom danu (2018, 2019, 2022 godine) sem u 2020.i 2021.godini. U 2022.godini svaki lekar u službi imao je oko 40 poseta/pregleda dnevno.

Tabela 99. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Majdanpek, 2018-2022.godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		804	800	789	784	646
Broj lekara		3	3	2	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		268	267	394	392	323
Broj medicinskih sestara		3	4	3	3	3
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,3	1,5	1,5	1,5
Broj poseta lekaru	Ukupno	10322	9798	5266	7043	7973
	% preventivnih pregleda	16,3	16,9	17,1	11,6	7,22
	Dnevno po lekaru	15,6	14,8	12	16	18,1
	Po korisniku	12,8	12,2	6,7	8,9	12,3

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Majdanpek 2022. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 3 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 99). Broj lekara u periodu 2018-2022.godine u službi je konstantan 3 u 2018 i 2019.godini, a u 2020, 2021.i 2022.godine kada se smanjio i iznosio je 2 lekara kao i odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u ovom periodu 1:1,0, odnosno 2020, 2021 i 2022.godine 1:1,5 (Tabela 99).

Broj predškolske dece DZ Majdanpek na jednog lekara u 2022. Godini iznosio je 323 .Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2022.godine, je prosečno, 18 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite, najveći broj ovih poseta je zabeležen 2018.godine 18. Udeo preventivnih aktivnosti se smanjio u 2022. godini u odnosu na predhodni period i iznosio je 7%.

Tabela 100. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Negotin, 2018-2022.godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		1445	1377	1300	1241	1770
Broj lekara		3	2	2	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		481	688	650	620	885
Broj medicinskih sestara		7	6	6	6	4
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,3	3	3	3	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	15664	14574	8445	9577	10651
	% preventivnih pregleda	20,1	22,6	17,1	19,7	14,65
	Dnevno po lekaru	23,7	33,1	19,2	21,8	24,2
	Po korisniku	10,8	10,6	6,5	7,7	6

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Negotin 2022. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 4 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 100).

Broj predškolske dece DZ Negotin na jednog lekara tokom 2022.godine iznosio je 885. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2022.godine, je, prosečno, 20-24 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite, najmanji broj ovih poseta je zabeležen 2020.godine. Udeo preventivnih aktivnosti u 2022.godini iznosio je 14,6%. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda .Broj poseta lekaru po korisniku je u 2022. godini iznosio 6.

Tabela 101. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor , 2018-2022.godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		6025	5854	5639	5486	5177
Broj lekara		13	12	11	11	9
Broj korisnika na 1 lekara		463	487	512	498	575
Broj medicinskih sestara		18	18	17	17	15
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,4	1,5	1,5	1,5	1,6
Broj poseta lekaru	Ukupno	65449	61726	40577	49033	53961
	% preventivnih pregleda	26,8	25,3	24,6	24,6	10,71
	Dnevno po lekaru	22,9	23,4	16,7	20,3	20,7
	Po korisniku	10,9	10,5	7,2	8,9	9

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 9 lekara i 15 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 101). Broj lekara u 2022.godini u službi je smanjen za 4 lekara u odnosu na 2018.godinu. Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2018. godini je iznosio 1:1,4, a u 2022. godini 1:1,6 (Tabela 101).

Broj predškolske dece na jednog lekara povećao se u odnosu na prve tri godine posmatranog perioda sa 463 na 575 (u periodu 2018-2022.god.). Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2022.godine je, prosečno 9 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti je bio namanji u poslednjoj 2022.godini. i iznosio je 10,71. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda. U 2022.godini svaki lekar u službi imao je oko 21 poseta/pregleda dnevno, dok je u 2018.godini ovaj broj poseta bio najviši i iznosio je 22.

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2022. godine bilo je zaposleno 3 lekara i 8 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 102). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 1047-2018.godine do 1688 deteta na jednog lekara 2022.godine. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

Tabela 102. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Bor, 2018-2022. Godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		5236	5191	5135	5060	5064
Broj lekara		5	4	4	4	3
Broj korisnika na 1 lekara		1047	1297	1283	1265	1688
Broj medicinskih sestara		8	8	7	8	8
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,6	2	1,7	2	2,6
Broj poseta lekaru	Ukupno	27315	29341	16875	17550	21177
	% preventivnih pregleda	8,4	7,4	9,4	11,3	10,24
	Dnevno po lekaru	24,8	33,3	19,2	19,9	32
	Po korisniku	5,2	5,6	3,3	3,5	4

Prosečan broj poseta po detetu školskog uzrasta DZ Bor za petogodišnji period se kreće oko 5 (Tabela 102). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, u posmatranom periodu, a 2022.godine iznosi oko 32, što je više od normativa: 30 na dan. Udeo preventivnih aktivnosti je promenljiv. Poslednje, 2022.godine iznosi oko 10,24%.

Tabela 103. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo, 2018-2022. Godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		1855	1841	1813	1756	1719
Broj lekara		2	2	2	2	1
Broj korisnika na 1 lekara		927	920	906	878	859
Broj medicinskih sestara		2	1	1	1	1
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,0	1,0	1	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	10107	10540	6200	6112	9250
	% preventivnih pregleda	11,0	10,7	15,3	1,0	20,5
	Dnevno po lekaru	22,9	23,9	14,1	13,9	21
	Po korisniku	5,5	5,7	3,5	3,5	5

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo 2022. godine bilo je zaposleno 1 lekara i 1 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 103). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 927 u 2018.godini do 859 u 2022.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo, prosečan broj poseta po detetu se kreće od 5 puta (Tabela 103). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2022. godine iznosi oko 21, normativ: 30 na dan, dok je 2018.godine broj poseta po lekaru bio nešto veći 23. Udeo preventivnih aktivnosti je neznatno promenljiv od jedne do druge godine, tako da je od 2018. godine i 2019 bio oko 11% dok se u 2020.godini procenat preventivnih pregleda povećao na 15,3%, da bi taj procenat tokom 2021.godine. bio u velikom padu i iznosio je 1%. Poslednje 2022.godine udeo preventivnih pregleda je bio najviši i iznosio je 20,5%.

Tabela 104. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek, 2018-2022. Godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		1791	1748	1691	1623	1573
Broj lekara		5	5	4	3	1
Broj korisnika na 1 lekara		358	349	422	541	1573
Broj medicinskih sestara		6	6	6	6	6
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,2	1,2	1,5	2	6
Broj poseta lekaru	Ukupno	9438	8599	4601	5470	6002
	% preventivnih pregleda	13,0	12,6	24,5	17,6	15,2
	Dnevno po lekaru	8,6	7,8	5,2	8,3	18,1
	Po korisniku	5,2	4,9	2,7	3,4	3

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek 2022. godine bilo je zaposlen 1 lekar i 6 zdravstveni radnik sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 104). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 349 u 2019.godini do 1573 u 2022.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek, prosečan broj poseta po detetu se kreće oko 4 (Tabela 104). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, u smislu smanjenja poslednjih godina, 2020.godine iznosi oko 5,2 dok je 2022.godine broj poseta po lekaru bio veći i iznosio je 18,1. Udeo preventivnih aktivnosti je izrazito promenljiv od jedne do druge godine, tako da je 2018. godine bio 13% dok je u 2022.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 15,2%.

Tabela 105. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin, 2018-2022. Godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		3270	3175	3082	2980	1920
Broj lekara		4	4	3	3	3
Broj korisnika na 1 lekara		818	793	1027	993	640
Broj medicinskih sestara		5	4	5	4	5
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1	1,7	1,3	1,7
Broj poseta lekaru	Ukupno	16234	15793	7885	8546	10094
	% preventivnih pregleda	5,0	8,5	13,5	4,3	5,9
	Dnevno po lekaru	18,4	17,9	12	12,9	15,3
	Po korisniku	5,0	5,0	2,5	2,9	5,3

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin 2022. godine bilo je zaposleno 3 lekara i 5 zdravstveni radnik sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 105). Broj dece na jednog lekara ove službe varirao je i kretao se od 818 u 2018.godini do 640 u 2022.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin, prosečan broj poseta po detetu se kreće oko 2-5 (Tabela 106). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, u smislu smanjenja poslednjih godina, 2020.i 2021.godine iznosi oko 12 dok je 2018.godine broj poseta po lekaru bio veći i iznosio je 18,4, a u poslednjoj 2022.godini ovaj broj je iznosio 15,3. Udeo preventivnih aktivnosti je izrazito promenljiv od jedne do druge godine, tako da je 2018. godine bio 5% dok je u 2022.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 5,9%.

Tabela 106. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor, 2018-2022. Godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		12152	11955	11721	11419	10276
Broj lekara		16	15	13	12	9
Broj korisnika na 1 lekara		759	797	901	951	1141
Broj medicinskih sestara		21	19	19	19	20
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1,2	1,5	1,6	2,2
Broj poseta lekaru	Ukupno	63094	64273	35561	37678	46523
	% preventivnih pregleda	8,6	8,9	13,3	8,9	11,9
	Dnevno po lekaru	17,9	19,5	17	14,3	23,5
	Po korisniku	5,2	5,4	3,0	3,3	4,5

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 9 lekara i 20 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 106). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 759 u 2018. godini do 1141 dece na jednog lekara u 2022.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području okruga Bor, prosečan broj poseta po detetu se kreće do 4 (Tabela 106). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2022.godine iznosi oko 23, dok je 2018.godine broj poseta po lekaru iznosio je 18 Udeo preventivnih aktivnosti je promenljiv, tako da je 2018. godine bio 8,6% dok je u 2022.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 12%.

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Bor 2022. godine bila su zaposlena 3 lekara i 5 medicinske sestre (odnos 1:1,7). Ovaj odnos u predhodnom periodu je iznosio 1:1. U periodu 2018-2022.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2022. godini iznosi 6053 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 107).

Tabela 107. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Bor, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj žena starijih od 15 godina		20061	19844	19594	19277	18160
Broj lekara		4	4	4	3	3
Broj korisnika na 1 lekara		5015	4961	4898	6426	6053
Broj medicinskih sestara		4	4	4	4	5
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,0	1,0	1,3	1,7
Broj poseta lekaru	Ukupno	10920	8551	6097	5136	5537
	% preventivnih pregleda	57,8	66,1	66,5	66,9	72,9
	Dnevno po lekaru	12,4	9,7	6,9	7,8	8,4
	Po korisniku	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,3 i 0,5, u 2022.godine je 0,3, što znači da je svaka četvrta ženska osoba starija od 15 godina jednom posetila ginekologa. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Bor, u poslednjih pet godina, kretala se između 7 poseta i 12 poseta/pregleda dnevno. Gotovo više od polovine poseta pripada preventivi (Tabela 107). U 2022.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 8,4 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 108. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Kladovo, 2018- 2022. godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj žena starijih od 15 godina		8519	8382	8252	8115	8008
Broj lekara		1	1	1	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		8519	8382	8252	8115	8008
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,0	2,0	2,0	2	2
Broj poseta lekaru	Ukupno	5696	6032	5284	5668	5182
	% preventivnih pregleda	37,5	38,3	41,7	42,2	41,8
	Dnevno po lekaru	25,9	27,4	24	25,8	23,5
	Po korisniku	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Kladovo 2022. godine bio je zaposlen 1 lekar i 2 medicinske sestre (odnos 1:2).U periodu 2018-2022.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2022. godini iznosi 8.008 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 108).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi je konstantan 0,7, sem u 2022.godini 0,6. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite u DZ Kladovo u 2022.godini je iznosila 24. Nešto manje od polovine poseta pripada preventivnim pregledima, 2022.godine 41,8%, a 2018.godine 37,5%

(Tabela 108). U 2021.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 26 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 109. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Majdanpek, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj žena starijih od 15 godina		7272	7167	7072	6935	6479
Broj lekara		2	2	1	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		3636	3583	7072	3467	3239
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,0	2,0	1	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	3892	3573	2844	3489	3282
	% preventivnih pregleda	33,9	32,1	34,2	34,4	34,1
	Dnevno po lekaru	8,8	8,1	13	7,9	7,5
	Po korisniku	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Majdanpek 2022. godine bilo je zaposleno 2 lekar i 2 medicinska sestra (odnos 1:1,0).. U periodu 2018-2022.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2022. godini iznosi 3.239 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 109).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,5, a 2022.godine je 0,5. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite DZ Majdanpek, u poslednjih pet godina, kretala se između 7 poseta i 13 poseta/pregleda dnevno. Oko 34% poseta tokom 2022. godine pripada preventivnim pregledima, (Tabela 109). U 2022.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 7,5 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 110. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Negotin, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj žena starijih od 15 godina		15145	14835	14526	14185	13179
Broj lekara		3	3	3	3	3
Broj korisnika na 1 lekara		5048	4945	4842	4728	4393
Broj medicinskih sestara		4	5	4	3	3
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1,6	1,3	1	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	9617	6903	4590	4919	5320
	% preventivnih pregleda	37,4	43,7	48,2	52,9	46,3
	Dnevno po lekaru	14,6	10,5	7	7,5	8,6
	Po korisniku	0,6	0,5	0,3	0,4	0,4

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Negotin 2022. godine bilo je zaposleno 3 lekara i 3 medicinske sestre (odnos 1:1). U periodu 2018-2022.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2022. godini iznosi 4.393 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 110).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,3 i 0,6, a 2022.godine je 0,4. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite DZ Negotin, u poslednjih pet godina, kretala se između 7 poseta i 15 poseta/pregleda dnevno. Preko 40% poseta pripada preventivnim pregledima,

2021.godine 52,9%, a 2019.godine 43,7% (Tabela 99). U 2022.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 46,3 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu)

Tabela 111. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2018-2022.godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj žena starijih od 15 godina		50997	50228	49444	48512	45826
Broj lekara		10	10	9	9	9
Broj korisnika na 1 lekara		5099	5022	5493	5391	5091
Broj medicinskih sestara		12	13	12	11	12
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,2	1,3	1,3	1,2	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	30125	25059	18815	19212	19321
	% preventivnih pregleda	44,4	48,4	50,2	50,1	50,6
	Dnevno po lekaru	13,7	11,4	9,5	9,7	9,7
	Po korisniku	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2022. godine bilo je zaposleno 9 lekar i 12 medicinskih sestri (odnos 1:1,3). Ovaj odnos je u 2018. godini iznosio 1:1,2. U periodu 2018-2022.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara u 2022. godini iznosi 5.091, dok je u 2018.godini iznosio 5099. (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 111).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,6 u 2022.godini 0,4. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite Okruga Bor u poslednjih pet godina, kretala se između 9 i 14 poseta/pregleda dnevno. Preko 40 % poseta pripada preventivnim pregledima, 2022.godine 50,6% , a 2018.godine 44,4% (Tabela 111). U 2022.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 9,7 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Bor 2022. godine bilo je 13 zaposlenih stomatologa i 16 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 112). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom period, i u 2022.godini je iznosio 3.713 po jednom stomatologu, a najveći 2018.godine 3.482 po stomatologu.

Tabela 112. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Bor, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		45266	44639	43983	43193	40851
Broj stomatologa		13	13	13	13	11
Broj korisnika na 1 stomatologa		3482	3433	3383	3322	3713
Broj medicinskih sestara		18	15	15	15	16
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,4	1,2	1,2	1,2	1,4
Broj poseta stomatologu	Ukupno	30625	32988	21898	18774	20668
	% preventivnih pregleda	6,7	7,1	7,8	8,7	9,4
	Dnevno po lekaru	10,7	11,5	7,6	6,6	8,5
	Po korisniku	0,7	0,7	0,5	0,4	0,5

Broj poseta u periodu od 2018-2022.godine po korisniku je manji od jedan, i 2022. godine je iznosio 0,5. Svaki stomatolog je imao od 6 do 10 pregleda dnevno; 2022.godine prosek je 8,5 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Učešće preventivnih pregleda je u 2022.godini iznosio 9,4%.

Tabela 113. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Kladovo, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		18643	18332	18002	17665	17435
Broj stomatologa		3	3	3	3	3
Broj korisnika na 1 stomatologa		6214	6110	6000	5888	5811
Broj medicinskih sestara		4	4	4	4	4
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Broj poseta stomatologu	Ukupno	2380	2349	1200	935	2117
	% preventivnih pregleda	11,3	12,5	6,7	6,3	12,2
	Dnevno po lekaru	3,6	3,5	1,8	1,4	3,2
	Po korisniku	0,3	0,1	0,06	0,05	0,1

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Kladovo 2022. godine bilo je 3 zaposlena stomatologa i 4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,3 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 113). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2022.godini je bio 5.811 po jednom stomatologu, a 2018.godine 6.214 po stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2018-2022.godine po korisniku je manji od jedan, i 2022. godine je 0,1. Svaki stomatolog je imao od 2 do 4 pregleda dnevno; 2022.godine prosek je 3,2 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2018.godinu 11,3, a u 2022.godini je iznosio 12,2%.

Tabela 114. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Majdanpek, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		16437	16174	15893	15552	14559
Broj stomatologa		4	3	3	3	3
Broj korisnika na 1 stomatologa		4109	5391	5297	5184	4853
Broj medicinskih sestara		4	4	4	3	3
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,0	1,3	1,3	1	1
Broj poseta stomatologu	Ukupno	6327	6305	4417	3215	3472
	% preventivnih pregleda	5,2	3,9	3,9	6,7	5,1
	Dnevno po lekaru	7,2	9,5	7	4,9	5,3
	Po korisniku	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Majdanpek 2022. godine bilo je 3 zaposlenih stomatologa i 3 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 114). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2022.godini je 4.853 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2018-2022.godine po korisniku je manji od jedan , i 2022. godine je 0,2. Svaki stomatolog je imao od 5 do 9 pregleda dnevno; 2022.godine prosek je 5,3 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2018.godini iznosio 5,2% i u 2022.godini iznosi 5,1%.

Tabela 115. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Negotin, 2018-2022. godine

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		32654	32007	31332	30561	28261
Broj stomatologa		5	5	4	3	4
Broj korisnika na 1 stomatologa		6530	6401	7833	10187	7065
Broj medicinskih sestara		9	9	5	8	8
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,8	1,8	1,3	2,7	2
Broj poseta stomatologu	Ukupno	5562	4632	3140	2817	3884
	% preventivnih pregleda	3,2	1,5	2,0	10,6	10,6
	Dnevno po lekaru	5,1	4,2	3,6	4,3	4,4
	Po korisniku	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Negotin 2022. godine bilo je 4 zaposlenih stomatologa i 8 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 2 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 115). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2022.godini je iznosio 7065 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2018-2022.godine po korisniku je manji od jedan , i 2022. godine je 0,1. Svaki stomatolog je imao od 4 do 5 pregleda dnevno; 2022.godine prosek je 4,4 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2018.godinu iznosio 3,2% ,2022.godine je iznosio 10,6%.

Tabela 116. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba na području Okruga Bor, 2018-2022. godine.

Parametri		2018	2019	2020	2021	2022
Broj korisnika		113000	111152	109210	106971	101100
Broj stomatologa		25	24	23	22	21
Broj korisnika na 1 stomatologa		4520	4631	4748	4862	4814
Broj medicinskih sestara		35	32	32	30	31
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,4	1,3	1,4	1,4	1,5
Broj poseta stomatologu	Ukupno	44894	46274	30655	19212	30141
	% preventivnih pregleda	6,3	6,4	6,6	8,6	9,3
	Dnevno po lekaru	8,2	8,7	6,1	4	6,5
	Po korisniku	0,4	0,4	0,3	0,2	0,3

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba na području Okruga Bor 2022. godine bio je 21 zaposleni stomatolog i 31 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,5 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 116). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2022.godini je 4.814 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2018-2022.godine po korisniku je manji od jedan i tokom svih godina je iznosio 0,4, sem u 2020.i 2022.godini 0,3, i 2021.godini 0,2. Svaki stomatolog je imao od 4 do 9 pregleda dnevno; 2022.godine prosek je 6 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede u 2018.godinu je iznosio 6,3% dok u 2022.godini iznosi 9,3%, .

3.2.2 Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

Bolnička (stacionarna) zdravstvena zaštita na području opštine Bor u 2022. ostvarivala se kroz rad Opšte bolnice Bor.

Broj postelja se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 310 postelja.

U Opštoj bolnici Bor najveći broj zaposlenih lekara –101 je registrovan na kraju 2018.i 2022.godine (od toga oko 85,1% i 71,3% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2021.godine. Te godine je radilo njih 362, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:2,6. U 2018.godini broj medicinskih sestara-tehničara je bio najmanji i iznosio je 361 (Tabela 117).

Prosečno, na nivou opštine Bor u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 32 lekara i 114 medicinskih sestara/tehničara.

Tabela 117. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Bor u periodu 2018-2022. Godine.

Parametri	2018	2019	2020	2021	2022
Broj lekara	101	98	99	97	101
% specijalista	85,1	85,7	82,3	75,2	71,3
Viša, srednja i niža SS	361	361	360	362	355
Broj postelja	310	310	310	310	310
Bolesnički dani	71569	69492	46031	46276	46637
Broj ispisanih pacijenata	8622	8935	5858	5858	6087
Prosečna dužina lečenja	8,3	7,8	7,8	7,9	7,7
Zauzetost postelja	63,3	61,4	40,68	40,90	41,2
Broj bolesnika na 1 lekara	85,4	91,2	59,2	60,4	60,3
Broj bolesnika na 1 MS	24	25	16,3	16,1	17
Broj lekara/100 postelja	32,6	31,6	32	31,3	32
Broj sestara/100 postelja	116	116	116	116	114

U periodu 2018-2022.godine prosečna dužina lečenja se kreće oko 8 dana. Zauzetost postelja je između 40 i 64%; smanjivala se tokom posmatranog perioda, a 2022.godine iznosi 41,2%.

U 2022.godini bilo je prosečano 60,3 bolesnika lečenih u bolnici po jednom lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 118. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2018-2022. Godine

Parametri	2018	2019	2020	2021	2022
Broj lekara	53	51	48	49	48
% specijalista	54,7	60,8	62,5	62	66,7
Viša, srednja i niža SS	168	162	160	160	164
Broj postelja	135	135	135	135	135
Bolesnički dani	38052	40232	30058	27267	28337
Broj ispisanih pacijenata	4946	4265	3021	3107	3234
Prosečna dužina lečenja	7,7	9,4	9,9	8,8	8,8
Zauzetost postelja	77,2	81,6	61	55,34	57,5
Broj bolesnika na 1 lekara	93	83	63	63	67
Broj bolesnika na 1 MS	29,4	26,3	19	19,4	19,7
Broj lekara/100 postelja	39,3	37,7	35,5	36,3	35
Broj sestara/100 postelja	124	120	118	118	121

Broj postelja Opšte bolnice Kladovo se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 135 postelja.

U Opštoj bolnici Kladovo najveći broj zaposlenih lekara 53 je registrovan na kraju 2018.godine (od toga oko 54,7% specijalista), dok u 2022.godini taj broj iznosi 48 (od toga oko 66,7% specijalista)

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2018.godine. Te godine je radilo njih 168, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,2(Tabela 118).U 2022.godini broj zdravstvenih radnika sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom je iznosio 164.

Prosečno u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 35 lekara i 121 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2018-2022.godine, na nivou opštine Kladovo, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 10 dana; u 2022.godini je 9 dana. Zauzetost postelja je između 55 i 81,6%. Broj pacijenata po lekaru godišnje je između 63 i 93, a u 2022. iznosi 67 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 119. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2018-2022. godine

Parametri	2018	2019	2020	2021	2022
Broj lekara	20	16	21	21	32
% specijalista	80	81,3	66,7	73,1	62,5
Viša, srednja i niža SS	48	45	48	52	70
Broj postelja	50	50	50	50	50
Bolesnički dani	8804	9308	5403	4920	5157
Broj ispisanih pacijenata	1464	1433	844	777	842
Prosečna dužina lečenja	6	6,5	6,4	6,3	6,1
Zauzetost postelja	48,2	51	29,6	27	28,3
Broj bolesnika na 1 lekara	73	89	40	37	26
Broj bolesnika na 1 MS	30,5	31,8	17,6	14,9	12
Broj lekara/100 postelja	40	32	42	42	64
Broj sestara/100 postelja	96	90	96	104	140

Broj postelja Opšte bolnice Majdanpek se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 50 postelja.

U Opštoj bolnici Majdanpek najveći broj zaposlenih lekara –32 je registrovan na kraju 2022.godine (od toga oko 62,5% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2022.godine. Te godine je radilo njih 70.(Tabela 119).

Prosečno u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 64 lekara i 140 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2018-2022.godine, na nivou opštine Majdanpek, prosečna dužina lečenja se kreće između 6 i 7 dana; u 2022.godini je 6,1 dana. Zauzetost postelja je između 29,6 i 48,2%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 26 i 89, a u 2022. iznosi 26 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 120. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Negotin u periodu 2018-2022. Godine

Parametri	2018	2019	2020	2021	2022
Broj lekara	60	59	56	55	59
% specijalista	93,3	93,2	94,6	94,6	83,6
Viša, srednja i niža SS	202	186	184	181	199
Broj postelja	190	190	190	190	190
Bolesnički dani	33134	29532	25467	27428	25850
Broj ispisanih pacijenata	4116	3839	3179	3484	3315
Prosečna dužina lečenja	8	7,7	8	7,8	7,8
Zauzetost postelja	47,8	42,6	36,7	39,55	37,3
Broj bolesnika na 1 lekara	69	65	57	63	56
Broj bolesnika na 1 MS	20	20	17,2	19,2	16,6
Broj lekara/100 postelja	31,6	31,1	29,5	28,9	31
Broj sestara/100 postelja	106,3	97,8	96,8	95,3	104

Broj postelja Opšte bolnice Negotin se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 190 postelja.

U Opštoj bolnici Negotin najveći broj zaposlenih lekara – 60 je registrovan na kraju 2018 .godine (od toga oko 93,3% specijalista). Broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tokom 2022.godine iznosi 59 (83,6% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2018.godine. Te godine je radilo njih 202. U 2022.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 199 (Tabela 120).

Prosečno u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 31 lekar i 104 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2018-2022.godine, na nivou opštine Negotin, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 8 dana; u 2022.godini je 8 dana. Zauzetost postelja je između 36,7 i 47,8%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 56 i 69, a u 2022. iznosi 56 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

4. Analiza epidemiološke situacije

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Bor radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljeno je 13055 slučajeva oboljenja i 142 smrtna slučaja.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 6045 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2022. godine – 5612 (incidenca je 12992,8 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 112 i incidencom od 259,3‰₀₀₀₀.

Tabela br.121. Registrovane zarazne bolesti na području opštine Bor

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	8	2	3	3	7	23
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O		4	1		1	6
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	8					8
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	5					5
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O	2					2
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	1					1
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	3		2			5
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologicè histologicè negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O						
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O	2					2
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O	3					3
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O		1			1	2
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	53					53
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O	4	4				8
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatits A sine comate hepatico	O	2					2
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O	1			1	1	3
	U						
B17.1 Hepatits acuta C	O						
	U						
B17.2 Hepatits acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O		1	1			2
	U						
B18.2 Hepatits viralis chronica C	O	2	4	6	1	2	15
	U						
B19.9 Hepatits viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O	1	1			1	3
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	12					12
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O	15					15
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O	14					14
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O	5					5
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O					4	4
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	35	95	187		2	319
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O			1552	5398	5593	12543
	U			48	64	30	142
UKUPNO	O	176	112	1752	5403	5612	13055
	U	0	0	48	64	30	142
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O	1			1		2
	U						
Z22.1 Izlućivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlućivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlućivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O	4					4
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O	5	1				6
	U						
Z24.2 Ozlede od ťivotinja	O						
	U						

U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljena su 142 smrtna slućaja od zarazne bolesti infection Corona viralis COVID-19 . Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 1,2 na 100.000 stanovnika. Najveći broj umrlih prijavljen je 2021. godine – 64 (mortalitet je 148,2 na 100.000 stanovnika), dok 2018. i 2019. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slućajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Kladovo radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljeno je 5778 slučajeva oboljenja i 127 smrtna slucaja.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 6541,7 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2022. godine – 2369 (incidenca je 13410,7 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 59 i incidencom od 333,99‰₀₀₀₀.

Tabela br. 122. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Kladovo**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	2	1	5	1	2	11
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O						
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	6					6
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O						
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O	3					3
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O	2					2
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	32					32
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	1	1				2
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O		1				1
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O			6			6
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U					1	1
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O	1					1
	U						
A92.3 Febris West Nile	O	1					1
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	146					146
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatitis A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O	2					2
	U						
B17.1 Hepatitis acuta C	O		1				1
	U						
B17.2 Hepatitis acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O		2				2
	U						
B18.2 Hepatitis viralis chronica C	O		2	1		1	4
	U						
B19.9 Hepatitis viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O				1		1
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	1					1
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O						
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O	4					4
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O	10					10
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	17	51	7			75
	U						

Nastavak prethodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O			1232	1869	2365	5466
	U			32	67	28	127
UKUPNO	O	228	59	1251	1871	2369	5778
	U	0	0	32	67	28	127
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O		2				2
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O			1			1
	U						
Z24.2 Ozlede od ťivotinja	O						
	U						

U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljeno je 127 smrtnih slučajeva od bolesti infection Corona viralis COVID-19 . Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 143,8 na 100.000 stanovnika. Najveći broj smrtni slučajeva prijavljen je 2021.godine – 67 (mortalitet je 379,3 na 100.000 stanovnika), dok 2018. i 2019. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Majdanpek radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljeno je 3539 slučajeva oboljenja i 66 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 4551,2 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2022. godine – 1749 (incidenca je 11246,1 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 77 i incidencom od 495,1‰₀₀₀₀.

Tabela br. 123. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Majdanpek**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	2			2	2	6
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O					1	1
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	2					2
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	6					6
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O						
	U						

Nastavak predhodne tabelle...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	5					5
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	3	1	1	2	2	9
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O					1	1
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O		1				1
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O						
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O	1					1
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	17					17
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatits A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O				1		1
	U						
B17.1 Hepatits acuta C	O						
	U						
B17.2 Hepatits acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O		2				2
	U						
B18.2 Hepatits viralis chronica C	O						
	U						
B19.9 Hepatits viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisite cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O						
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	4					4
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O						
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O						
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	24	73	11			108
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O	17					17
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O	37					37
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O			381	1197	1743	3321
	U			11	42	13	66
UKUPNO	O	118	77	393	1202	1749	3539
	U	0	0	11	42	13	66
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O						
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O						
	U						
Z24.2 Ozlede od šivotinja	O						
	U						

U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljena su 66 smrtnih slučajeva od zarazne bolesti Infectio Corona viralis. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 84,9 na 100.000 stanovnika. Najveći broj smrtni slučajeva prijavljen je 2021. godine – 42 (mortalitet je 270,1 na 100.000 stanovnika), dok 2018. i 2019. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Negotin radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljeno je 8202 slučajeva oboljenja i 88 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 5371,6 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2021. godine – 3427 (incidenca je 11213,6 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 52 i incidencom od 170,2‰₀₀₀₀.

Tabela br. 124. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Negotin**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	1	1	2	1	5	10
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O	1	2	1	2	1	7
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	7					7
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	1					1
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O						
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	4	5	2	2		13
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O						
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O	1					1
	U	1					1
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O						
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O		2				2
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O	1	1				2
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O	1					1
	U						
A92.3 Febris West Nile	O	1					1
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	84					84
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatits A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O	1				2	3
	U						
B17.1 Hepatits acuta C	O					1	1
	U						
B17.2 Hepatits acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O						
	U						
B18.2 Hepatits viralis chronica C	O	6	4	4		3	17
	U						
B19.9 Hepatits viralis, non specificata	O	1					1
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O	1	1			2	4
	U					1	1
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	202	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	5					5
	U						
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O	1					1
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O	23					23
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O	1					1
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O		2				2
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	290	34	33		1	358
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2018	2019	2020	2021	2022	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O	1					1
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
U07.1 Infectio corona viralis COVID-19	O			1005	3422	3233	7660
	U			28	42	16	86
UKUPNO	O	434	52	1047	3427	3248	8208
	U	1	0	28	42	17	88
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O	1					1
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O		1				1
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O	4	4				8
	U						
Z24.2 Ozlede od šivotinja	O						
	U						

U periodu od 2018. do 2022. godine prijavljeno je 88 smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti i to: Meningitis meningococcica – 1, Morbus HIV – 1, Infectio Corona viralis COVID-19 – 86. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 57,6 na 100.000 stanovnika.). Najveći broj smrtni slučajeva prijavljen je 2021. godine – 42 (mortalitet je 137,4 na 100.000 stanovnika), dok 2019. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Tabela 125. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Bor u periodu 2018.- 2022. godine

R.b	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100 000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	12543	29039,4	142	328,8
2.	Influenza, virus non identificatum	319	738,5		
3.	Varicella	53	122,7		
4.	Enteritis salmonellosa	23	53,2		
5.	Hepatitis viralis chronica C	15	34,7		
6.	Scabies	15	34,7		
7.	Pharyngitis streptococcica	14	32,4		
8.	Mononucleosis infectiva	12	27,8		
9.	Morbilli sine complication	8	18,5		
10.	Enterocolitis per Cl. Difficile	8	18,5		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Bor u periodu od 2018. do 2022. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljničnim zaraznim bolestima (99%). Procenat učešća se kreće od 0,76 % 2019. godine do 43,2% 2022. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljničnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 6002,4 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Bor šest je iz ove grupe: Infection Corona viralis – 12543, grip sa 319 obolelih, Varičela-53 obolela, Pharyngitis streptococcica – 14, Mononucleosis infectiva - 12 slučajeva i Morbilli – 8 slučajeva.

Kapljničnim zaraznim bolestima pripada 142 letalna ishoda, zabeleženi kod obolelih od infekcije izazvane Corona virusom.

U posmatranom periodu registrovano je 8 slučajeva Morbila. Nije registrovan nijedan slučaj oboljevanja od Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,36%. Procenat učešća se kreće od 6,4% 2021. godine do 55,3% 2018. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 21,8 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Bor 2 su iz ove grupe: Enteritis Salmonellosa - 23 slučaja, Enterocolitis per Cl. Difficile sa 8 slučajeva.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,34%.

Od polnih bolesti najviše je prijavljeno Hepatitis viralis chronica C – 15 slučajeva.

U periodu od 2018. do 2022. godine od parazitarnih zaraznih bolesti najbrojniji je Scabies sa 15 slučajeva i nalazi se na šestom mestu od deset najčešćih zaraznih bolesti.

Na području opštine Bor u periodu od 1.1.2018 do 31.12.2022. godine registrovane su 2 epidemije zaraznih bolesti sa 86 obolelih. Obe epidemije iz grupe respiratornih zaraznih bolesti. To su kolektivne epidemije prijavljene 2020. i 2021. godine, izazvane Corona virusom.

Hospitalizovano je 37 osoba, umrlih 27. Put prenošenja je kontakt i aerogeni. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

Tabela 126. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Kladovo u periodu 2018.- 2022. godina

R.b .	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100 000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	5466	30942,5	127	718,9
2.	Varicella	146	826,5		
3.	Influenza, virus non identificatum	75	424,6		
4.	Diarrhoea et gastroenteritis	32	181,1		
5.	Enteritis Salmonellosa	11	62,7		
6.	Tonsillitis streptococcica	10	56,6		
7.	Enterocolitis per Cl. difficile	6	34		
8.	Pertusus	6	34		
9.	Pharingitis Streptococcica	4	22,6		
10.	Hepatitis viralis chronica C	4	22,6		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta+**

Na području opštine Kladovo u periodu od 2018. do 2022. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (98,8%). Procenat učešća se kreće od 0,9% 2019. godine do 41,4% 2022. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 6464,7 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Kladovo 6 je iz ove grupe: Infection Corona viralis – 5466 slučajeva, Varičela-146 obolela, grip sa 75 obolelih, Tonsillitis Streptococcica – 10 obolelih, Pertussis – 6 slučajeva, Pharingitis Streptococcica – 4 slučaja.

Od kapljičnih zaraznih bolesti u posmatranom periodu registrovano je 127 letalnih ishoda i to kod obolelih od infekcije uzrokovan corona virusom. Nije registrovan nijedan slučaj oboljevanja od Morbilla, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 1%. Procenat učešća se kreće od 1,8 % 2019. i 2021. godine do 83,6% 2018. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 62,2 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Kladovo tri su iz ove grupe: Diarrhoea et gastroenteritis sa 32 slučajeva , Enteritis Salmonellosa sa 11 i Enterocolitis per Cl. Difficile sa 6 slučajeva.

U Posmatranom period nije zabeležen nijedan letalni isod kod obolelih od crevnih zaraznih bolesti.

Registrovana je 1 epidemija koja pripada ovoj grupi bolesti.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne, vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,2%.

Na području opštine Kladovo u periodu od 1.1.2018. do 31.12.2022. godine registrovane su 4 epidemije zaraznih bolesti sa 196 obolelih. Tri epidemije je iz grupe respiratornih zaraznih bolesti i jedna epidemija je iz grupe crevnih zaraznih bolesti.

U grupi **crevnih zaraznih bolesti** prijavljena je jedna kolektivna epidemija.

Diarrhea et gastroenteritis- 1. Obolelo je 43 osoba a hospitalizovanih nije bilo. Put prenosnja nije utvrđen, najverovatnije kontakt.

U grupi **respiratornih zaraznih bolesti** prijavljene su tri epidemije: Pertusis -1 i Infectio corona virais -2. Obolelo je 153 osoba , hospitalizovano – 16, umrlih – 12.

Pertusis – u 1 porodičnoj epidemiji u opštini Kladovo obolele su 6 osobe, u 2020. godini, hospitalizovano je 9 lica. Put prenošenja je aerogeni. Uzročnik je dokazan.

Infectio corona viralis – u kolektivnim epidemijama obolele su 145 osobe, hospitalizovano je 7 osoba, umrlih 12. Put prenošenja je kontakt i aerogeni. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

Tabela 127. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Majdanpek u periodu 2018.- 2022. godina

R.B.	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/1000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	3321	21354,2	66	424,4
2.	Influenza, virus non identificatum	108	694,4		
3.	Pneumonia bacterialis	37	237,9		
4.	Pneumonia viralis	17	109,3		
5.	Varicella	17	109,3		
6.	Tuberculosis pulmonis	9	57,9		
7.	Enteritis Salmonellosa	6	38,6		
8.	Infectio intestinalis bacterialis	6	38,6		
9.	Diarrhoea et gastroenteritis	5	32,2		
10.	Mononucleosis infectiva	4	25,7		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Majdanpek u periodu od 2018. do 2022. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (99,3%). Procenat učešća se kreće od 2,1% 2019. godine do 49,7% 2022. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 4519,03 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Majdanpek sedam je iz ove grupe: Infectio Corona viralis -3321 slučajeva,, grip sa 108 obolelih, Pneumonia bacterialis – 37 obolela, Pneumonia viralis – 17, Varičela – 17 obolelih, Tuberkulosis pulmonis – 9 obolelih i Mononucleosis infective – 4 obolela. Kapljičnim zaraznim bolestima pripada svih 66 letalnih ishoda, zabeleženih kod obolelih od Infectio Corona viralis. Nije registrovan nijedan slučaj Morbilla, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,57%. Procenat učešća se kreće od 10% 2021. godine do 75% 2018. godine. 2019. i 2020. godine nije prijavljen nijedan slučaj obolevanja od crevnih zaraznih bolesti. Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 25,7 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Majdanpek tri su iz ove grupe: Enteritis Salmonellosis – 6 slučajeva, Infectio intestinalis bacterialis sa 6 slučajeva, Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta sa 5 slučajeva.

U ovom periodu nije registrovan nijedan smrtni slučaj od crevnih zaraznih bolesti.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne, vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,14%

Na području opštine Majdanpek u periodu od 1.1.2018. do 31.12.2022. godine nije registrovana nijedna epidemija na teritoriji opštine Majdanpek.

Tabela 128. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Negotin u periodu 2018.- 2022. godine

R.B.	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/1000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	7660	25064,6	86	314,1
2.	Influenza, virus non identificatum	358	1171,4		
3.	Varicella	84	274,9		
4.	Scabies	23	75,3		
5.	Hepatitis viralis chronica C	17	55,6		
6.	Tuberculosis pulmonis	13	42,5		
7.	Enteritis salmonellosa	10	32,7		
8.	Enteritis campylobacterialis	7	22,9		
9.	Enterocolitis per Cl. difficile	7	22,9		
10.	Mononucleosis infectiva	5	16,4		

***srednja godišnja stopa morbiditeta**

***srednja godišnja stopa mortaliteta**

Na području opštine Negotin u periodu od 2018. do 2022. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarne bolesti dominantno mesto pripada kapljicnim zaraznim bolestima (99%). Procenat učešća se kreće od 0,5% 2019. godine do 42,1% 2021. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljicnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 5317,2 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Negotin 5 je iz ove grupe: Infectio corona viralis sa 7660 obolelih, grip sa 358 obolelih, Varičela – 84 obolelih I Tuberkuloza pulmonis – 13 obolelih I Mononucleosis infectiva – 5 obolelih.

Kapljичnim zaraznim bolestima pripada 87 letalnih ishoda. Smrtni ishodi zabeleženi su kod obolelih od infekcije uzorkovane Corona virusom – 86 i Infectio meningococcica – 1 . Nije registrovan nijedan slučaj Morbila, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 0,33%. Procenat učešća se kreće od 11,1% 2019. 2020.i 2021. godine do 44,4% 2018. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 17,7 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Negotin tri su iz ove grupe: Enteritis Salmonellosis – 10 slucajeva, Enterocolitis per Clostridium difficille - 7 slucajeva i Enteritis Campylobacterialis – 7 slucajeva.

U ovom periodu nije registrovan nijedan smrtni ishod od crevnih zaraznih bolesti.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne, vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 0,68%.Od parazitarne zarazne bolesti dominantan je Scabies – 23 obolelih. Od polnih zaraznih bolesti u ovom periodu prijavljeno je 17 obolenih od Hepatitisa viralis chronica C, što ovu bolest stavlja na peto mesto na listi deset najčešće prijavljenih zaraznih bolesti. Prijavljeno je i 4 obolenih od HIVa sa jednim letalnim ishodom 2022. godine.

Na području opštine Negotin u periodu od 1.1.2018. do 31.12.2022. godine registrovano je 6 epidemija zaraznih bolesti. Sve epidemije su iz grupe respiratornih zaraznih bolesti - **infectio Corona viralis**. Radi se o kolektivnim epidemijama u kojima je obolelo 149 osoba, hospitalizovano 63 osoba, umrlih – 25. Put prenosa je bio aerogeni i kontakt. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

4.1. Imunopofilaksa zaraznih bolesti

Tabela 129. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole (MMR vakcina)** u periodu 2018-2022. godine u opštini Bor.

BOR																
	Opština	2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Bor	428	329	77	394	345	88	358	322	90	366	326	89	308	269	87

U posmatranom periodu u opštini Bor nije postignut traženi obuhvat od 95% ovim vakcinama. Obuhvat vakcinacije se kretao od 77% do 90%.

Tabela 130. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2018 -2022. godine u opštini Kladovo

Kladovo																
	Opština	2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Kladovo	101	100	100	130	124	95	130	100	85	120	110	92	92	87	95

U posmatranom periodu obuhvat vakcinacije MMR vakcinom potreban za stvaranje kolektivnog imuniteta (preko 95%), nije postignut , 2020. i 2021.godine, dok je 2018.,2019. i 2022. bio zadovoljavajući.

Tabela 131. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2018-2022 godine u opštini Majdanpek

Majdanpek																
	Opština	2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Majdanpek	103	99	96	122	171	98	106	102	96	94	94	100	81	80	99

U opštini Majdanpek, u posmatranom periodu obuhvat vakcinacije MMR vakcinom je iznosio preko 95% i bio je zadovoljavajući.

Tabela 132. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2018-2022. godine u opštini Negotin

Negotin																
	Opština	2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Negotin	177	174	98	174	171	98	186	176	96	155	149	96	149	142	95

U periodu od 2018. do 2022. godine u opštini Negotin zabeležen je visok obuhvat vakcinacije vakcinom protiv malih boginja, rubeola, i zaušaka (preko 95%).

Tabela 133. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila u periodu 2018.-2022. u opštini Bor

Godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2018	589	0
2019	530	1
2020	476	6
2021	371	1
2022	176	3

Poslednjih godina se beleži porast ujeda pasa bez vlasnika („lotalica”), posebno u naseljenim mestima. S obzirom da je na teritoriji oba okruga mirna epizootiološka situacija (nije registrovano besnilo od 2011.g.) samo je 11 osoba vakcinisano protiv besnila u navedenom periodu.

Tabela 134. Izeštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2018. do 2022.godine u opštini Kladovo

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2018	54	0
2019	50	0
2020	39	0
2021	50	0
2022	66	0

U poslednjih pet godina nije bilo vakcinisanih osoba protiv besnila u opštini Kladovo.

Tabela 135. Izeštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2018. do 2022. godine u opštini Majdanpek

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2018	35	0
2019	58	0
2020	1 (AR Zaječar)	0
2021	16	1
2022	25	0

U posmatranom periodu sa teritorije opštine Majdanpek, protiv besnila, vakcinisano je jedno lice 2021. godine.

Tabela 136. Izeštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2018 do 2022. godine u opštini Negotin

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2018	397 (ZC Negotin)	0
2019	28 (AR Zaječar)	0
2020	10 (AR Zaječar)	0
2021	0	0
2022	3 (AR Zaječar)	0

S obzirom da je mirna epizootička situacija nije vakcinisana nijedna osoba protiv besnila u navedenom periodu. Tokom 2021. godine nijedno lice nije se javilo u AR ambulanti u Zavodu.

Vakcinacija ozleđenih lica, sa teritorije borskog i zaječarskog okruga vrši se u AR ambulanti u ZZJZ "Timok", Zaječar.

4.2 Bolničke infekcije

U posmatranom period od 2018. do 2022. godine u **Opštoj bolnici Bor** prijavljeno je 9 bolničkih infekcija. Svi pacijentati imali su po jednu bolničku infekciju.

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hirušskog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su:

- Infekcije sistema za varenje – 100 %

Najveći broj registrovanih bolničkih infekcija po odeljenjima:

Neurologija – 2

Hirurgija – 2

Produžena nega – 2

Urologija – 2

Ginekologija - 1

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je *Clostridium difficile*.

U posmatranom periodu od 2018 do 2022.godine u **Zdravstvenom centru Kladovo** prijavljeno je : 22 bolničkih infekcija. Svi pacijenti imali su po jednu bolničku infekciju-

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su :

- Infekcije sistema za varenje – 100 %

Registrovane bolničke infekcija po odeljenjima:

Hirurgija – 17

Interno –5

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je: Clostridium difficile.

Epidemiološki nadzor nad bolničkim infekcijama u **Opštoj bolnici Majdanpek** je pasivan.

U periodu od 2018. do 2022. godine nije registrovana nijedna bolnička infekcija.

U posmatranom periodu od 2018. do 2022. godine u **Zdravstvenom centru Negotin** prijavljene su: 2 bolničke infekcije. .

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Jedina lokalizacije BI po sistemima bila je infekcija sistema za varenje (100%).

Broj registrovanih bolničkih infekcija po odeljenjima:

Ortopedija – 2

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je Clostridium difficile.

4.2 Kontrola i prevencija nezaraznih bolesti

Podaci o obolelima/umrlima od: malignih bolesti, šećerne bolesti i akutnog koronarnog sindroma prikupljeni aktivnim i pasivnim načinom unose se u kompjuterske baze podataka, obrađuju i dostavljaju Republičkom Institutu za javno zdravlje gde se vode populacioni registri za celokupnu teritoriju Republike Srbije izuzev Kosova i Metohije. Podaci za ostale MHNB koje su po predviđenoj zakonskoj regulativi evidentiraju i prate na navedenom odseku za teritoriju oba okruga takođe se unose u kompjuterske baze podataka, obrađuju i na osnovu dostupnih podataka vrši analiza obolevanja/umiranja i od ovih bolesti.

4.2.1 Obolevanje i umiranje od malignih tumora

Tabela br. 137 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Bor u periodu 2017.-2021.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2017	128	170	298
2018	166	203	369
2019	122	144	266
2020	90	90	180
2021	105	101	206
Ukupno	611	708	1319

U navedenom periodu na teritoriji opštine Bor od malignih bolesti ukupno je registrovano 1319 novoobolelih (611 muškaraca i 708 žene) sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 610,7 /100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je nešto manje u odnosu na žene 46,3% : 53,7% . Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 138 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Bor u periodu 2017.-2021.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2017	82	75	157
2018	59	55	114
2019	64	61	125
2020	58	56	114
2021	64	49	113
Ukupno	327	296	623

U posmatranom petogodišnjem periodu broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštini Bor se kretao od 113 (2021.god.) do 157 (2017 god.).Broj umrlih muškaraca je nešto veći u odnosu na žene (52,5% : 47,5 %)

Tabela br. 139 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2017.-2021.god.

Godina	M	Ž	Svega
2017	61	43	104
2018	82	61	143
2019	55	54	109
2020	33	44	77
2021	53	39	92
Ukupno	284	241	525

U navedenom periodu na teritoriji opštine Kladovo od malignih bolesti ukupno je registrovano 525 novoobolelih (284 muškaraca i 241 žena) sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 594,4/100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je nešto veće u odnosu na žene 54,1% : 45,9 %. Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 140 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2017.-2021.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2017	40	21	61
2018	34	34	68
2019	32	24	56
2020	36	24	60
2021	35	24	59
Ukupno	177	127	304

Broj umrlih od malignih tumora u periodu 2017.-2021.god na teritoriji opštine Kladovo se kretao od 56 osoba do 68 osoba na godišnjem nivou .Odnos polova je 58,2% (muški pol) : 41,8 %(ženski pol).

Tabela br. 141 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Majdanpek
u periodu 2017.-2021.god.

Godina	M	Ž	Svega
2017	49	48	97
2018	64	58	122
2019	44	53	97
2020	36	26	62
2021	29	27	56
Ukupno	222	212	434

U navedenom petogodišnjem periodu najmanji broj obolelih od malignih tumora je registrovan 2021. godine 56 osoba , dok je najveći broj obolelih registrovan 2018. godine (122).

Uglavnom je veći broj obolelih muškaraca u odnosu na žene, sem 2019.kada je taj broj bio veći kod žena, u odnosu na muškarce.

Tabela br. 142 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Majdanpek
u periodu 2017.-2021.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2017	31	18	49
2018	24	18	42
2019	33	24	57
2020	21	14	35
2021	15	11	26
Ukupno	124	85	209

U posmatranom petogodišnjem periodu u opštini Majdanpek, umrlo je 209 osoba od malignih tumora.Najmanji broj umrlih je registrovan 2021. godine, a najveći 2019. godine. Muškarci su 1,5 puta češće umirali od žena.

Tabela br. 143 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Negotin
u periodu 2017.-2021.god.

Godina	M	Ž	Svega
2017	103	91	194
2018	107	116	223
2019	101	79	180
2020	66	50	116
2021	62	58	120
Ukupno	439	394	833

U posmatranom petogodišnjem periodu u opštini Negotin od malignih neoplazmi je ukupno obolelo 833 osoba. Muškarci su bili nešto brojniji u odnosu na žene (52,7:47,3). Najveći broj obolelih od malignih tumora je registrovan 2018. godine.

Tabela br. 144 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Negotin
u periodu 2017.-2021.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2017	62	37	99
2018	41	39	80
2019	43	47	90
2020	41	37	78
2021	43	32	75
Ukupno	230	192	422

U opštini Negotin u posmatranom periodu je umrlo od malignih tumora 422 osobe. Najveći broj je registrovan 2017 god, a najmanji 2021. Muškarci su češće umirali u odnosu na žene (54,5% : 45,5%).

4.3.2 Obolevanje i umiranje od šećerne bolesti

Šećerna bolest (u daljem tekstu: DM) je jedno od najčešćih masovnih hroničnih nezaraznih oboljenja i predstavlja veliki javno-zdravstveni problem. Iako se najviše stope incidencije registruju u razvijenim zemljama sveta, najveći porast broja obolelih očekuje se u zemljama u razvoju, gde spada i naša zemlja. Po rasprostranjenosti i učestalosti javljanja, dužini lečenja, komplikacijama koje ga prate, posledicama koje ostavlja i visokom mortalitetu, šećerna bolest predstavlja u zdravstvenom i socio-ekonomskom pogledu, jedan od najtežih problema savremene medicine i zdravstvene zaštite. Insulin-nezavisni dijabetes melitus (u daljem tekstu: INDM) čini 90% svih dijagnostikovanih oblika šećerne bo, dok ostali deo u učešću zauzima insulin-zavisni dijabetes melitus (u daljem tekstu: IZDM).

Tabela 145 . Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Bor u periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
17	23	145	134	29	26	57	31	37	33
40		279		55		88		70	

U posmatranom period ukupno je registrovano 532 novoobolelih osoba od dijabetes melitusa tip I i tip II (285 muškaraca i 247 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnji bio je 106 osoba. Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 245,4 na 100.000 stanovnika opštine Bor. Muškarci su obolevali češće od žena,osim 2018.godine kada se registruje veći broj obolelih među ženama.

Tabela 146. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Bor od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
9	11	12	11	12	9	16	19	12	6
20		23		21		35		18	

Na teritoriji opštine Bor u ovom petogodišnjem period ukupno je umrlo 117 osoba od oba oblika dijabetesa (61 muškarac i 56 žena). Prosečan godišnji broj umrlih iznosio je 23. Prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 53,2 na 100.000 stanovnika opštine Bor.,

Tabela 147. Broj novodijagnosticiranih osoba od šećerne bolesti za opštinu Kladovo periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
17	18	15	15	43	25	11	20	47	64
35		30		68		31		111	

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 275 novoobolelih od dijabetes melitusa tip I i tip II (133 muškaraca i 142 žena). Prosečan broj novoobolelih bio je 55 . Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 311,4 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo.

Tabela 148. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Kladovo u periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
0	5	3	1	3	4	4	7	6	5
5		4		7		11		11	

Na teritoriji opštine Kladovo u posmatranom petogodišnjem periodu ukupno je umrlo 38 osoba od oba oblika dijabetesa (16 muškarca i 22 žene). Prosečan godišnji broj umrlih iznosio je 7 osoba. Prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 39,6 na 100.000 stanovnika opštine.

Tabela 149: Broj novodijagnosticiranih osoba od šećerne bolesti za opštinu Majdanpek u periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
12	18	31	19	15	9	8	6	21	20
30		50		24		14		41	

U posmatranom petogodišnjem periodu ukupno je registrovano 159 novoobolelih od dijabetes melitusa tip I i tip II (87 muškaraca i 72 žena). Prosečan broj novoobolelih bio je 32 a prosečna godišnja stopa incidencije 205,8 na 100.000 stanovnika. . Muškarci su obolevali češće od žena,osim 2018.godine kada se registruje veći broj obolelih među ženama

Tabela150. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Majdanpek u periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
2	3	4	4	6	5	4	10	7	5
5		8		11		14		12	

Na teritoriji opštine Majdanpek u navedenom petogodišnjem period ukupno je umrlo 50 osoba od oba oblika dijabetesa (23 muškarca i 27 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 10, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 64,3 na 100.000 stanovnika.

Tabela 151. Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Negotin u periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
27	13	26	11	52	52	29	38	27	40
40		37		104		67		67	

U posmatranom petogodišnjem periodu 2018.-2022.godina na teritoriji opštine Negotin registrovano je ukupno 315 osoba, novoobolelih od dijabetesa. Najveći broj novoobolelih je registrovan 2020. god.(104), a najmanji 2019.(37). Prosečan broj obolelih na godišnjem nivou je 63 osoba, sa prosečnom stopom incidencije 206,1 na 100000 stanovnika. Odnos polova je 161 muškarac prema 154 žena, odnosno muskarci su nešto češće obolevali od žena .

Tabela 152. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Negotin u periodu od 2018. do 2022. godine

2018		2019		2020		2021		2022.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
20	27	14	23	13	19	15	25	14	19
47		37		32		40		33	

U ovom petogodišnjem period ukupno je umrlo 189 osoba, prosečno 38 osoba godišnje, se prosečnom stopom mortaliteta 123,7 na 100 000 stanovnika.Odnos polova je bio: 76 muškaraca i 113 žena, Odnosno žene su skoro 1,5 puta češće umirale od dijabetesa u odnosu na muškarce.

4.3.3. Obolevanje i umiranje od akutnog koronarnog sindroma

Akutni koronarni sindrom (u daljem tekstu: AKS) je takođe jedan od najčešćih masovnih hroničnih nezaraznih oboljenja i predstavlja veliki javno-zdravstveni problem. Obuhvata akutni infarct miokarda i nestabilnu anginu pectoris.

Tabela 153 . Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Bor u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Ukupno
2018	177	100	277
2019	149	76	225
2020.	63	45	108
2021.	94	63	157
2022.	99	61	160
Ukupno	582	345	927

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 927 novoobolelih sa dijagnozom AKS (582 muškaraca i 345 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnje je bio 185.

Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 428,3 na 100.000 stanovnika opštine Bor. Muškarci su u posmatranom period češće obolevali od žena, u proseku 1,7 puta.

Tabela 154 . Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Bor u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	12	13	25
2019.	16	16	32
2020.	15	11	26
2021.	11	8	19
2022.	5	5	10
Ukupno	59	53	112

Od 2018. do 2022. godine ukuno je registrovano 112 umrlih od AKS, I to 59 muškarca i 53 žena. Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 22, prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 50,9 na 100.000 stanovnika opštine Bor.

Tabela 155 Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Kladovo u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	150	95	245
2019.	90	75	165
2020.	61	22	83
2021.	81	78	159
2022.	44	33	77
Ukupno	426	303	729

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 830 novoobolelih sa dijagnozom AKS (426 muškaraca i 303 žene). Prosečan broj novoobolelih godišnje bio je 146, a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 825,4 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo. Muškarci su u proseku obolevali 1,4 puta češće od žena.

Tabela 156. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Kladovo u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	19	35	54
2019.	45	33	78
2020.	37	35	72
2021.	43	41	84
2022.	10	11	21
Ukupno	154	155	309

Od 2018. do 2022. godine ukuno je registrovano 309 osobe umrle od AKS i to 154 muškraca i 155 žena. Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 62 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 351 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo.

Tabela 157. Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Majdanpek u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	37	12	49
2019.	42	16	58
2020.	19	8	27
2021.	24	16	40
2022.	36	16	52
Ukupno	158	68	226

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 226 novoobolelih sa dijagnozom AKS i to 158 muškaraca i 68 žena. Prosečan broj novoobolelih godišnje bio je 45, a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 289,3 na 100.000 stanovnika. Muškarci su u proseku obolevali 2,3 puta češće od žena.

Tabela 158. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Majdanpek u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	0	3	3
2019.	5	2	7
2020.	8	2	10
2021.	0	3	3
2022.	3	3	6
Ukupno	16	13	29

Od 2018. do 2022. godine ukupno je registrovano 29 osoba umrle od AKS, (16 muškaraca i 13 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 6 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 38,6 na 100.000 stanovnika opštine Majdanpek. Muškarci su umirali prosečno skoro 1,2 puta češće od žena.

Tabela 159. Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Negotin u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	79	54	133
2019.	80	46	126
2020.	41	25	66
2021.	56	35	91
2022.	61	31	92
Ukupno	317	191	508

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 508 novoobolelih sa dijagnozom AKS (317 muškaraca i 191 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnje je bio 102 , a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 332,4 na 100.000 stanovnika . Muškarci su u proseku obolevali 1,7 puta češće od žena.

Tabela 160. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Negotin u periodu od 2018. do 2022. godine

Godina	M	Ž	Svega
2018.	7	3	10
2019.	9	5	14
2020.	10	8	18
2021.	10	7	17
2022.	6	3	9
Ukupno	42	26	68

Od 2018. do 2022. godine ukuno je registrovano 68 osoba umrlih od AKS (42 muškarac i 26 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 14 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 45,8 na 100.000 stanovnika opštine Negotin. Muškarci su umirali u proseku, 1,6 puta češće od žena.

5. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE BOR

5.1. Kontrola kvaliteta vazduha I buke u životnoj sredini

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u period 2018-2022.godine, nije vršio kontrolu kvaliteta vazduha, obzirom da se monitoring kontrola sprovodi od strane Agencije za zaštitu životne sredine na više merna mesta, kao ni merenje buke.

5.2. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Vodovod Bor, pored grada Bora snabdeva vodom za piće I seoska naselja: Donja Bela Reka, Oštrej, Krivelj, Slatina, Brestovac, Šarbanovac. Vodovod se napaja vodom iz tri kaptaže:

- Izvorište "Surdup", voda iz ove kaptaže pumpama se potiskuje u gradski vodovod a jedna količina vode odvaja se za snabdevanje stanovištva obližnjeg naselja Donja Bela Reka, voda se dezinfikuje gasnim hlorinatorom.
- Izvorište "Krivelj" pumpama se voda potiskuje u gradski vodovod a jedan deo ide u naselju Krivelj koje se nalazi u blizini kaptaže, voda se dezinfikuje gasnim hlorinatorom.
- Kaptaža "Selište" Zlot, ovde su kaptirana dva izvora u koritu Zlotske reke, voda se pumpama niskog pritiska iz crpne stanice potiskuje u pumpnu stanicu visokog pritiska, odakle se jedan manji deo vode šalje u gradski vodovod, a drugi veći deo u Borsko jezero koje služi kao tehnološka voda u procesu proizvodnje rudnika bakra Bor. Na ovom delu vodovoda postoje gasni hlorinatori.

Od 2002.god na ovaj vodovod priključeno je izvorište Bogovina koje snabdeva naselje I rudnik Bogovinu u opštini Boljevac I selo šarbanovac u opštini Bor.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i Sl. Glasnik RS br. 28/2019) u odnosu na broj ekvivalent stanovnika, vrši se uzorkovanje vode za piće. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbedjivanje njene ispravnost

Centralni vodovod Bor

Na osnovu ugovor JKP "Vodovod" Bor, vrši se redovna kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće 6 puta mesečno sa osam uzoraka (jedna sirova i sedam iz mreže) naizmenično, po grupama kako bi sva izvorišta bila obuhvaćena tokom jednog meseca.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 161.

Tabela 161. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda u Boru u periodu od 2018.-2022. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	548	10	1,82	548	47	8,57	SFP, KPBF, AMB, mutnoća, boja, nitriti
2.	2019	518	2	0,39	518	69	13,32	AMB, mutnoća, boja
3.	2020	437	18	4,11	437	28	6,4	KPBF, AMB, mutnoća
4.	2021	577	10	1,73	577	103	17,85	KPBF, AMB, mutnoća, boja
5.	2022	529	15	2,84	529	48	9,07	KPBF, AMB, mutnoća, boja
UKUPNO		2609	55	2,11	2609	295	11,31	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, uzeto je 2609 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 55 bilo neispravno, ili 2,11% i 295 ili 11,31% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća i boja, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala.

Centralni vodovodi seoskih naselja Grada Bor:

Na području opštine Bor postoje seska naselja: Donja Bela Reka, Oštrej, Krivelj, Slatina i Brestovac koja su priključena na gradski vodovod i koji je po stalnom higijensko sanitarnim nadzorom u kome se vrši sistematska dezinfekcija vode. U 9 seoskih naselja izgradjeno je 10 vodovoda, kontrola se vrši 4 puta godišnje sa saradnjom lokalne samouprave Grada Bor.

Tabela 162. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seskih vodovoda Grada Bor u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	41	27	65,85	41	3	7,32	SFP, KBFP, AMB, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati
2.	2019	41	24	58,54	41	5	12,20	AMB,KBFP,mutnoća
3.	2020	22	11	50,00	22	9	40,91	KBFP, SFP,AMB, mutnoća,pH,nitrati
4.	2021	22	11	50,00	22	9	40,91	KBFP, SFP,AMB, mutnoća,pH,nitrati
5.	2022	24	9	37,50	24	8	33,33	SFP, KBFP, AMB, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati
UKUPNO		150	82	54,66	150	34	22,66	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, uzeto je 150 uzoraka vode iz seoskih vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 82 ili 54,66% bilo neispravno i 34 ili 22,66% fizičko-hemijski I hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj Aerobnih mezofilnih bakterija, Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, Koliformne bakterije fekalnog porekla i Pseudomonas a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitrati, nitriti, pH i mutnoća.

Ovi vodovodi su nesigurni za vodovsnabdevanje stanovništva vodom za piće, obzirom da je bakterološka neispravnost velika, čak 54,66% uzetih uzoraka, a znamo da se isti ne održavaju niti se voda prečišćava, niti hlorige, tako da predstavljaju rizik po zdravlje potrošača.

Drugi javni vodni objekti na teritoriji Grada Bor:

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Bor, javne česme i kaptirani izvori u Boru, česme sa mineralnom vodom u Brestovačkoj banji, se kontrolišu 4 puta godišnje, po ugovoru sa lokalnom samoupravom Bor.

Ostali javni objekti po selima opštine Bor (javne česme i bunari), ne kontrolišu se u propisanom broju i frekvenci.

Rezultati analiza biće prikazani u tabeli 163.

Tabela 163. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih vodnih objekata Grada Bora u periodu od 2018.-2022. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	85	42	49,41	85	8	9,41	SFP, AMB,KBFP, Pseudo.aer., Mutnoća, pH, nitriti,
2.	2019	79	16	20,25	79	12	15,19	AMB,SFP,mutnoća,pH
3.	2020	90	11	12,22	90	9	10,00	AMB,KBFP, mutnoća, pH, nitriti,
4.	2021	77	22	28,57	77	11	14,28	AMB,KBFP,SFP, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati,
5.	2022	72	19	26,38	72	8	11,11	KBFP,SFP, mutnoća, pH, nitrati,
UKUPNO		403	110	27,29	403	48	11,91	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla, E coli-Ešerihija koli

U periodu od 2018. do 2022. godine je vršena kontrola I uzeto je ukupno 403 uzoraka vode od kojih je 110 ili 27,29% uzoraka, bilo bakteriološki neispravno. Na fizičko-hemijske I hemijske parametar je uzeto 403 uzoraka vode, od toga je 48 ili 11,91% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravno.

Razlog neispravnosti je bio povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas aeruginosa, dok u hemijskom pogledu nitrati, nitriti, pH i mutnoća.

Ovi objekti su nesigurni za vodosnabdevanje, ne kontrolišu se redovno, niti se voda dezinfikuje.

Brestovačka banja je bogata mineralnim izvorima a pod kontrolom zajedno sa lokalnom samoupravom prati se zdravstvena ispravnost vode, i to:

- Voda za bubrege, (često je bakteriološki neispravna),
- Voda za želudac, (obično ima bazni pH, iznad 8,5),
- Voda za oči (obično je zdr. ispravna) i
- Voda za živce (često ima bakteriološku neispravnost).
- Okolina ovih česmi je podvodna, uvek ima nekih ocednih voda, zacevljenost česmi-izvora je stara, a izvor vode za bubrege se nalazi u mračnom i tamnom rezervoaru, koji možda utiče na njenu bakteriološku ispravnost. Povećani, bazni pH vode za želudac, ne predstavlja zdravstveni problem, već blagotvorno utiče na kiseli pH želudca osoba sa ovim problemom.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda u Boru

Monitoring bazenskih voda u Boru, od 2018.- 2022.godine, vršio se u zimskom periodu na zatvorenim bazenima sportskog centra Bor I leti na otvorenim bazenima istog centra. Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda iz Bora, koja se dodatno hlorige pre ulasku na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćavanje I ponovono hlorisanje I takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz velikog I malog bazena je jednom nedeljno, tokom godine.

Od 2017. godine, prati se zdravstvena ispravnost bazenske vode u Brestovačkoj banji u zatvorenim bazenima.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 164.

Tabela 164. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Boru za period 2018.-2022. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	59	1	33,33	59	40	67,80	Pseud.aer, Ech.coli, povišeni pH, hloridi
2.	2019	34	0	0	34	17	50,0	pov. pH
3.	2020	14	0	0	14	6	42,86	pov. pH
4.	2021	23	0	0	23	14	60,87	Pov. pH
5.	2022	20	0	0	20	9	45,0	Pov. pH
UKUPNO		150	1	0,66	150	86	57,33	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost u 150 bazenskih voda, kako u bakteriološkom pogledu. U fizičko-hemijskom I hemijskom pogledu 86 uzoraka vode iz bazena je bila neispravna, najčešći razlog zdravstvene neispravnosti je povišeni pH vode, koji ne deluje štetno na zdravlje kupaća. Razlog povišenog pH je promena limita vrednosti u novom Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda u odnosu na vodu za piće sa kojom se napajaju bazeni.

Stručna služba Odeljenja Higijene I ŽŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera I vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Kontrola ispravnosti vode za kupanje, sport i rekreaciju na Borskom jezeru tokom letnje kupališne sezone vrši se sa četiri plaza:

- Plaža kod hotela,
- glavna plaža,
- plaža u kampu i
- plaža "Savača"

Tokom kontrole vrši se uzorkovanje na bakteriološke analize vode češće tokom leta dok hemijska analiza jednom tokom sezone. Rezultati se saopštavaju građanima putem massmedija I izveštajima koje dostavljamo vlasniku I korisniku rezultata analiza voda.

Rezultate ispitivanja smo prikazali u tabeli br.165.

Tabela 165. Ispravnost vode za kupanje na kupalištama i plaže u Boru, za period od 2018. - 2022.god.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	12	0	0	1	0	0	/
2.	2019	0	0	0	0	0	0	/
3.	2020	0	0	0	0	0	0	/
4.	2021	0	0	0	0	0	0	/
5.	2022	0	0	0	0	0	0	/
UKUPNO		12	0	0	1	0	0	

Rezultati analiza vode sa kupališta pokazuju da je voda odgovarala II-oj I III-oj klasi vode u 12 uzoraka u mikrobiološkom i u 1 uzorku fizičko-hemijskom pogledu i kao takva može da se koristi za kupanje, sport I rekreaciju uz preduzimanje svih higijenskih mera (tuširanje higijenski ispravnom vodom), rezultati iz 2018. godine.

Od 2019.god. kontrola površinskih voda u Borskom jezeru (4 plaže) nije vršeno u laboratorijama ZZJZ "Timok" Zaječar.

5.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

5.3.1. Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022., prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Bambi" Bor, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove.

Rezultati analiza prikazani u tabela 166.

Tabela 166. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Bambi" u Boru, 2018.-2022.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	66	3	4,55	7	1	14,28	UKB/Enterobac.
2.	2019	107	3	2,80	8	2	25,00	UKB/Enterobac.
3.	2020	67	1	1,49	7	0	0	UKB
4.	2021	66	3	4,55	7	0	0	-
5.	2022	65	6	9,23	7	0	0	-
	Ukupno	371	16	4,31	36	3	8,33	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 36 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđena u 3 neispravnost ili 8,33% uzoraka hrane, razlog je prisustvo i Enterobacteriaceae i 371 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 16 ili 4,31% neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

5.3.2.Ustanova za smeštaj studenata

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022.godine, prema Ugovoru sa Domom za studente u Boru, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima.

Rezultati analiza prikazani u tabela 167.

Tabela 167. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Domu za studente u Boru, 2018.-2022.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	60	0	0	23	0	0	-
2.	2019	48	2	4,16	20	0	0	UKB
3.	2020	60	0	0	21	0	0	-
4.	2021	60	0	0	20	0	0	-
5.	2022	60	0	0	20	0	0	
	Ukupno	288	2	0,64	104	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 104 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, svi uzorci hrane su bili bezbedni za upotrebu. U tom periodu je uzeto 288 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih su 2 ili 0,64% bili neusaglašeni sa zakonskim odredbama, razlog neusaglašenosti povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

6. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE KLADOVO

6.1. Kontrola kvaliteta vazduha

U opštini Kladovo prate se taložne materije (sedimentatori) iz vazduha na 7 mernih mesta (84 uzorka godišnje), a u periodu od 2021-2022. Godine, vršeno je merenje koncentracija SO₂ i čađi (po 150 uzoraka) i NO₂ (154 uzorka). Čađ je prelazila GVI u 10 merenja.

Da bi se utvrdilo pravo stanje kvaliteta vazduha potrebna su ispitivanja (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010,75/2010 i 63/2013 raspoloživost parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha) na SO₂, NO₂, čađ i suspendovane čestice PM₁₀ i PM_{2,5}.

6.2. Kontrola nivoa buke u opštini Kladovo

U periodu od 2021-2022.god. vršena je kontrola nivoa buke u komunalnoj sredini Kladova. Izvršeno je 15 merenja, i nije bilo prekoračenja

6.3. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove odredjenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Monitoring zdravstvene ispravnosti vode za piće na teritoriji opštine Kladovo sprovodi Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, preko Centra za higijenu i humanu ekologiju.

Metodologija: Monitoring se obavlja na osnovu ugovora sa JP "Jedinstvo" Kladovo tj. vlasnika objekata javnog vodosnabdevanja. Uzorkovanje voda za piće vrše od strane stručnih lica Odeljenja za higijenu i zaštitu životne sredine. Voda za piće se uzorkuje na centralnom vodovodu, za naselje Kladovo, Kostol i Kladušnica, tako i za seoske vodovode; Brza Palanka, Podvrška, Tekija, Velika Kamenica, Milutinovac, Korbovo, Mala Vrbica, Novi Sip, na bunarima, kaptažama, rezervoarima i iz vodovodne mreže, na slavinama krajnjeg potrošača. Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i sl.glasnik RS, br. 28/19), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika centralni vodovod uzorkuje se sa 6 uzoraka vode mesečno, dok seoski se uzorkuju jednaput mesečno sa svakog seoskog vodovoda po jedan uzorak iz bunara, rezervoara i po 2-3 uzoraka iz distributivne mreže. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Kladovo:

Kladovo se snabdeva vodom iz Sistema bušenih bunara lociranih na terenu desne obale Dunava uzvodno od grada Kladova. U svakom bunaru ugradjena je pumpa kojom se voda potiskuje do sabirnog bunara, a odatle u rezervoar iz kojeg voda gravitacijom stiže do potrošača. Dezifekcija vode vrši se gasnim hlorinatorom.

Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda opštine Kladovo u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2018	251	2	0,80	251	7	2,79
2.	2019	216	2	0,93	216	0	0
3.	2020	218	3	1,38	218	8	3,67
4.	2021	303	2	0,66	303	25	8,25
5.	2022	228	2	0,66	228	1	0,44
UKUPNO		1216	11	0,90	1216	41	3,37

U izveštajnom periodu uzorkovano je ukupno 1216 uzoraka vode, od kojih je 11 ili 0,90% bilo mikrobiološki neispravni i 41 ili 3,37% fizičko- hemijski i hemijski neisparavne.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitrati i mutnoća. Ono što možemo da primetimo iz izveštaja je najčešće prisustvo mutnoće.

Centralni vodovodi seoskih naselja opštine Kladovo:

Na području opštine Kladovo vodosnabdevanje u 19 seoskih naselja sprovodi se iz seoskih vodovoda, od toga 16 sela se prate I voda se redovno kontroliše, dok tri naselja Kupuzište, Rečica I Petrovo selo nemaju izgrađene centralne seoske vodovode pa se stanovništvo snabdeva iz privatnih lokalnih vodnih objekata (Bunari), a selo Manastirica nije obuhvaćeno Odlukom opštine, pa vodu sami kontrolišu, ali neredovno. Za sve centralne vodovode seoskih naselja skupština opština Kladovo kao jedina opština na oba oikruga, koju mi pratimo (Borski I Zaječarski okrug) doneta odluku da se o seskim vodovodima stara i održava JP "Jedinstvo" Kladovo. Oko svih seoskih vodoobjekata uspostavljene su sanitarne zone zaštite i vrši se redovna dezinfekcija vode hlorisanjem, a to su:

- Seoski vodovod Brza Palanka, Grabovica, Ljubičevac, Velesnica I seli Reka
- Seoski vodovod Velika Kamenica,
- Seoski vodovod Podvrška,
- Seoski vodovod Tekija,
- Seoski vodovod Novi Sip,
- Seoski vodovod Velika Vrbica I Mala Vrbica,
- Seoski vodovod Milutinovac I Vajuga,
- Seoski vodovod Mala Vrbica,
- Seoski vodovod Korbovo I Rtkovo.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 169.

Tabela 169. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seskih vodovoda opštine Kladovo u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2018	366	43	11,75	366	19	5,19
2.	2019	297	35	11,78	297	21	7,07
3.	2020	255	22	8,62	255	17	6,66
4.	2021	259	12	0,77	259	14	1,54
5.	2022	266	6	2,25	266	6	2,25
UKUPNO		1443	118	8,18	1443	77	5,34

U izveštajnom periodu uzorkovano je ukupno 1443 uzoraka vode, od kojih je 118 ili 8,18% bilo mikrobiološki neispravni i 77 ili 5,34% fizičko- hemijski i hemijski neispravne.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija, Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, pseudomonas, proteus a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitrati, amonijak, Fe, mutnoća, boja.

Napomena: Kod seoskih vodovoda u konačnu statistiku broja neispravnih uzoraka vode je računata i neispravnost uzoraka vode iz kaptaza, tj. sirove vode, pre dezinfekcije, što povećava procenat neispravnih voda. Voda iz mreže seoskih vodovoda opštine Kladovo je zadovoljavajuća u pogledu higijenske ispravnosti, stoga ne predstavlja zdravstveni problem za potrošače.

Drugi javni vodni objekti na teritoriji opštine Kladovo:

Na teritoriji opštine Kladovo u saradnji sa lokalnom samoupravom, zavod vrši kontrolu zdravstvene ispravnosti vode sa javnih česmi u Kladovu i selima, koje predstavljaju alternativni vid vodosnabdevanja građana, na pr. česma na plaži u Kladovu i td.

Tabela 170. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih vodnih objekata opštine Kladovo u periodu od 2018.-2022. godine,

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2018	174	20	11,49	174	9	5,17
2.	2019	144	24	16,67	144	23	15,97
3.	2020	142	10	7,04	142	6	4,22
4.	2021	81	30	37,03	81	20	24,69
5.	2022	84	22	26,19	84	18	21,43
UKUPNO		625	106	16,96	625	76	12,16

Ukupno je analizirano 625 uzoraka vode za piće iz drugih vodovoda opštine Kladovo na zdravstvenu ispravnost (javne česme, bunari, kaptirani izvori i dr.). Bakteriološki neispravno je bilo 106 uzoraka ili 16,96%, a glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio je povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas, Proteus. U hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitrati, amonijak, Fe, mutnoća, utrošak KMnO₄ i boja, u 76 uzoraka ili 12,16%.

Monitoringom bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo

Monitoringom kontrole bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo, od 2018. godine, vrši se na bazenima (otvoreni i zatvoreni) u kompleksu Hotela "Plaža" u Kladovu. U period od 2018-2022, uzorkovano je ukupno 28 uzoraka na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost.

Tabela 171. Higijenska ispravnost vode za kupanje iz bazena, opštine Kladovo u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2018	6	2	33,33	6	3	50,00
2.	2019	4	0	0	4	0	0
3.	2020	4	0	0	4	2	50,00
4.	2021	5	2	40,0	5	2	40,0
5.	2022	9	2	22,22	9	4	44,44
UKUPNO		28	6	21,43	28	11	39,28

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je uzorkovano ukupno 28 uzoraka od koji je 6 uzoraka ili 21,43% bilo mikrobiološki neispravno, razlog neispravnosti bio je povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija i prisustvo Pseudom.aer., obzirom da se voda u bazenu nije redovno dezinfikovala. U hemijskom pogledu 11 uzoraka vode ili 39,28% nije odgovarala Pravilniku, zbog povećanog KMnO₄ i sniženog i povišenog pH vode.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Reka Dunav je najznačajnija reka u Srbiji, pa i na teritoriji opštine Kladovo, prvenstveno zbog toga što predstavlja veliki vodni resurs, ne samo za privredu, ekonomiju nego i za turizam, sport i rekreaciju.

Reka Dunav, kao međunarodna reka, ima brojne zagađivače. Pored uliva kanalizacionih voda gradova uzvodno od Kladova, u Dunav se direktno ulivaju i otpadne vode industrije koja nisu u nekim gradovima priključena na kanalizaciju, niti imaju predhodni tretman. Gradska kanalizacija u Tekiji i Kladovu se pečišćava na postrojenjima za otpadnu vodu a ista se kontroliše 4 puta godišnje.

U opštini Kladovo, na Dunavu postoje nekoliko mesta za kupanje-kupališta,

plaže, sa četiri plaza voda se kontroliše od strane Zavoda, kao i jedno merno mesto sa Velikog jezera u Kladovu, i to:

1. Plaža Tekija,
2. Plaža u Kladovu
3. Veliko jezero, Kladovo
4. Plaža Mala Vrbica, i
5. Plaža Brza Palanka

Tabela 172. Higijenska ispravnost vode za kupanje sa otvorenih kupališta, opštine Kladovo u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2018	5	0	0	5	1	20,00
2.	2019	20	0	0	20	2	10,00
3.	2020	20	0	0	20	2	10,00
4.	2021	20	0	0	20	0	0
5.	2022	5	0	0	5	1	20
UKUPNO		70	0	0	70	6	8,57

Kontrola kupališta je vršena tokom letnje sezone, kontinuirano u saradnji sa lokalnom samoupravom u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Na osnovu rezultata prikazanih u tabeli 172, fizičko-hemijskih i bakterioloških ispitivanja vršena je procena stepena zagađenosti površinskih voda i njihova klasifikacija, kao i procena višenamenskog korišćenja i bezbedne rekreacije građana i zaštite zdravlja korisnika.

Rezultati ispitivanja u periodu od 2018. do 2022. godine su pokazali da je bakteriološka ispravnost zadovoljavajuća, u datoj klasi vode za kupanje, sport i rekreaciju.

Najčešći uzroci fizičko – hemijske neispravnosti (od 8,57% uzetih uzoraka), bile su povećane vrednosti gvožđa, boja, suspendovane čestice i povećan BPK-a u uzorcima vode iz Velikog jezera u Kladovu.

6.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018 - 31.12.2022, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Neven" Kladovo, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabeli 173.

Tabela 173. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi “Neven” Kladovo 2018.-2022.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	50	3	6,00	20	0	0	UKB
2.	2019	48	2	4,16	22	2	9,09	UKB, Enterobac.
3.	2020	50	5	10,00	20	0	0	UKB
4.	2021	50	0	0	20	0	0	-
5.	2022	50	0	0	20	0	0	-
	Ukupno	248	10	4,03	102	2	1,96	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 102 uzorka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđena da su 2 ili 1.96% uzorka hrane nisu bezbedna, razlog neispravnosti je bilo prisustvo Enterobacteriaceae.

Tokom ovog perioda uzeto je 248 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđena je neusaglašenost kod 10 ili 4,03% uzetih briseva, gde je bio povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera, a neispravne namirnice-hrana se povlači iz upotrebe.

Ustanove za obrazovanje I smeštaj školske dece

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje “Timok” Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022., prema Ugovoru sa Osnovnom školom “Stefanija Mihajlović” iz Brze Palanke, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove, koja osim kuhinje za potrebe učenika-užine, sprema hranu I za decu koja su smeštena u domu koji pripada samoj školi. Uzorkovanje I kontrola hrane se vrši na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima (brisevi) u kuhinji ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabela 174.

Tabela 174. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u OŠ “Stefanija Mihajlović” Brza Palanka, 2018.- 2022.god.

Red. br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	30	0	0	6	0	0	/
2.	2019	30	0	0	5	1	20	Enterobac.
3.	2020	30	2	6,67	6	0	0	
4.	2021	30	0	0	6	0	0	
5.	2022	30	0	0	6	0	0	
	Ukupno	150	2	1,33	29	1	3,45	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 29 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđeno da su svi uzorci hrane (osim jednog) ispravni. Uzeto je 150 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, koji su bili neusaglašeni u 2 ili 1,33% slučajeva sa zakonskim odredbama. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera, a neispravne namirnice-hrana se povlači iz upotrebe.

Ustanove za obrazovanje školske dece

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022, prema Ugovoru sa Osnovnom školom "Vuk Karadžić" iz Kladova, vrše kontrolu sanitarno-higijenskog režima (brisevi) u školi. Rezultati analiza prikazani u tabela 175.

Tabela 175. Zdravstvena bezbednost i nivo sanitarno-higijenskih prilika u OŠ "Vuk Karadžić" Kladovo, 2018.-2022.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	10	0	0	0	0	0	/
2.	2019	15	0	0	0	0	0	/
3.	2020	15	0	0	0	0	0	/
4.	2021	15	0	0	0	0	0	/
5.	2022	15	0	0	0	0	0	/
	Ukupno	70	0	0	0	0	0	

U izveštajnom periodu uzeto 70 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, koji su svi bili usaglašeni sa zakonskim odredbama. Uzorkovanje i analiza hrane se ne vrši.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

6. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE MAJDANPEK

7.1. Kontrola kvaliteta vazduha

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u period 2018.-2022.godine, nije vršio kontrolu kvaliteta vazduha u opštini Majdanpek.

7.2. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i Sl.glasnik RS, br. 28719), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Majdanpek:

Majdanpek se snabdeva vodom iz dva odvojena vodovoda:

1. Sistem "Stari vodovod", snabdeva vodom za piće niži deo grada. Ovaj vodovod dobija vodu iz reke Mali Pek, koja izlazi iz Rajkove pećine. Voda dolazi na filter stanicu gde se spaja sa vodom iz obližnjeg kaptiranog izvora I posle tretmana, uključujući I hlorisanje distribuira do potrošača. Ovaj deo mreže je dosta star I dotrajao, bez mogućnosti ispiranja I za vreme restikcija vode u letnjim mesecima, dolazi do pojave velikih količina otranske materije I mutnoće u vodi.

2. Sistem "Novi vodovod", vodom snabdeva viši deo grada I većeg je kapaciteta. Voda se dobija iz veštačke akumulacije "Pustinjac", sagrađene na reci Veliki Pek. Voda se pumpama potiskuje na filter stanicu gde se vrši koagulacija, filtriranje I hlorisanje vode. Hlorisanje se vrši gasnim hlorinatorom a zatim preko rezervoara šalje do potrošača.

Vodovod Majdanpek, od svih gradskih vodovoda na oba okruga predstavlja najveći problem pogotovu u letnjim mesecima kada su svakodnevne restrikcije vode (zbog manje količine sirove vode u oba sistema, kao rezultat plitke akumulacije I drastičnih smanjenja izvorišta), a kao posledica javlja se velika količina organske materije I mutnoće u vodi.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JP "Vodovod" Majdanpek, tri puta mesečno, dva puta sa 5 mernih mesta (4 hlorisane vode na distributivnoj mreži i 1 sirova voda) u Majdanpeku i jednom mesečno 8 uzoraka vode (2 sirove vode, 2 iz rezervoara-filter stanice i 4 iz mreže) u Majdanpeku.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 176.

Tabela 176. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz vodovoda u Majdanpeku u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	204	12	5,88	204	80	39,22	AMB, SFP, mutnoća, smanjen pH, KMnO ₄ , amonijak
2.	2019	167	11	6,59	167	54	32,34	AMB, mutnoća, boja
3.	2020	262	8	3,05	262	37	14,12	AMB, mutnoća, boja
4.	2021	226	10	4,42	226	57	25,22	AMB, mutnoća, boja
5.	2022	181	8	4,42	181	50	27,62	AMB, mutnoća, boja
UKUPNO		1040	49	4,71	1040	278	26,73	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, uzeto je 1040 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 49 uzoraka bilo neispravno ili 4,71% i 278 uzoraka ili 26,73% uzoraka fizičko-hemijski I hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu procenat neispravnih uzoraka veliki (kreće se od 14,12%-39,22%) a najčešći razlog neispravnosti je mutnoća, boja i snižen pH, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala a i kvalitet sirove vode je povremeno loš.

Centralni vodovod Donji Milanovac:

Sredinom 2007.godine, vodovod u Donjem Milanovcu, se odvaja od tadašnjeg JKP "Komunalac" Majdanpek i postaje samostalno JP "Donji Milanovac". Postrojenje za preradu vode u D. Milanovcu, sirovom vodom se snabdeva iz Dunava, istu metodama taloženja, filtriranja I hlorisanja dovodi u hihijesko ispravno stanje I distribuira potrošačima.

U periodu od 2017. do 2021. godine, došlo je do problema sa ispravnošću sirove vode, a samim tim I hlorisane vode u smislu hemijske ispravnosti iste. U više navrata je došlo do prekida u vodosnabdevanju a potrošači su koristili vodu iz cisterne.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JKP "Donji Mllanovac" Donji Milanovac, jednom mesečno sa 4 merna mesta (3 hlorisane vode i 1 sirova voda) u Donjem Milanovcu.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 177.

Tabela 177. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz vodovoda u Donjem Milanovcu u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	48	2	4,16	48	4	8,33	AMB, UKB, KBFP, Mutnoća, KMnO4,
2.	2019	46	2	4,34	46	3	6,52	AMB, KMnO4
3.	2020	48	3	6,25	48	4	8,33	AMB, boja
4.	2021	36	0	0,0	36	2	5,55	AMB, boja
5.	2022	37	1	2,7	37	0	5,55	AMB, UKB, KBFP
UKUPNO		215	8	3,72	215	13	6,04	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U period od 2018. do 2022. godine, uzeto je 215 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 8 bilo neispravno ili 3,72% i 13 ili 6,04% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća i boja, obzirom da je kvalitet vode iz Dunava bio loš i nesiguran za vodosnabdevanje.

Centralni način vodosnabdevanja seoskih naselja, seoski vodovodi:

Na području opštine Majdanpek vodosnabdevanje ovog dela stanovništava rešeno je putem 10 seoska vodovoda u 9 naselja. Redovna dezinfekcija i kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće se vrši u tri naselja, tj. Seoski vodovod u Mosni I MZ Rudna glava uključujući i selo Blizna. U ostalim naseljima kontrola se vrši povremeno ili kada su vanredne prilike.

Rezultati analiza prikazani su u tabeli br.178.

Tabela 178. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seoskih vodovoda u opštini Majdanpek, u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	27	7	25,92	27	1	3,70	AMB, nitrati, nitriti
2.	2019	22	12	54,54	22	1	4,54	UKB,KBFP,mutn.,boja
3.	2020	25	12	48,00	25	5	20,00	AMB, nitrati, nitriti
4.	2021	28	16	57,14	28	4	14,28	SFP,UKB,KBFP,mutnoć
5.	2022	26	14	53,84	26	4	15,38	SFP,UKB,KBFP,mutnoć
UKUPNO		128	61	47,65	128	15	11,71	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, iz seoskih vodovoda opštine Majdanpek, uzeto je 128 uzoraka vode iz seoskih vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 61 bilo neispravno ili 47,65% i 15 ili 11,71% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojave i Streptokoke fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće su bili povećani nitrati, nitriti i boja.

Seoski vodovodi nisu građevinski i tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Drugi javni vodni objekti: bunari, javne česme, kaptirani izvori I dr.

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Majdanpek, javne česme, kaptirani izvori, bunari I dr. objekti, ne kontrolišu se u propisanom broju I frekfenci. U ovom periodu sa lokalnom samoupravom nije postignut dogovor o kontroli istih, a kontrole se vršile samo jednom godišnje, tjs, kada su bile vanredne prilike ili po zahtevu korisnika (MZ Boljetin, Topolnica, Golubinje idr.), 2014.godine i 2016. godine, kada se kotrola vode vršila po Projektu sa SZO za male vodovode i lokalne izvore vodosnabdevanja u Srbiji, pa i Majdanpeku I Donjem Milanovcu, u cilju brze procene zdravstvene ispravnosti vode za piće sa ovih vodovoda.

Rezultati analiza prikazani u tabeli br. 179.

Tabela 179. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih objekata za vodosnabdevanje u opštini Majdanpek, u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	7	5	71,43	7	2	28,57	SFP, KBFP, AMB, UKB, Pseudomonas, nitrati, amonijak, boja, mutnoća
2.	2019	13	8	61,53	13	0	0	KBFP, UKB, AMB, SFP
3.	2020	8	2	25,00	8	1	12,50	SFP, KBFP, AMB, nitrati, mutnoća, boja
4.	2021	18	8	44,44	18	2	11,11	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseud. aer., boja
5.	2022	14	7	50,0	14	1	7,14	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseud. aer., boja
UKUPNO		60	30	50,0	60	6	10,0	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, iz drugih javnih vodnih objekata uzeto je 60 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 30 bilo neispravno ili 50,0% i 6 ili 10,0% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterijoloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio *Proteus* I *Pseudomonas aeruginosa*, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitrati, nitriti, amonijak, pH i boja (uzorci uzeti posle poplave).

Ovi vodni objekti, vodovodi nisu građevinski I tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda

1. Monitoringom bazenskih voda u Majdanpeku,

Od 2017.- 2021.godine, kontrola se vrši na gradskom bazenu SRC „6 Avgust“ Majdanpek. Zavod za javno zdravlje “Timok” Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovono hloriganje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je bila kao mesečno uzorkovanje, dok traje kupališna sezona.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 180.

Tabela 180. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Majdanpeku period 2018.-2022. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	8	0	0	8	0	0	/
2.	2019	4	0	0	4	0	0	/
3.	2020	0	0	0	0	0	0	/
4.	2021	5	0	0	5	2	40,0	Pov. pH
5.	2022	6	0	0	6	1	40,0	Pov. pH
UKUPNO		22	0	0	22	3	9,09	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom i hemijskom pogledu, osim 3 uzorka, kada je pH vode bio povećan. Povećani pH vode ne utiče štetno na zdravlje kupaca.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

2. Monitoringom bazenskih voda u Donjem Milanovcu,

Od 2017-2021.godine, kontrola se vrši na bazenu i drugim objektima za kupanje, sport i rekreaciju u Hotelu „Lepenski Vir“ u Donjem Milanovcu, shodno postojećem ugovoru. Zavod za javno zdravlje „Timok“ Zaječar, vrši uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovono hlorisanje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je bila mesečno uzorkovanje, tj. po pozivu korisnika, zavisno od rada hotela. Rezultati analiza su prikazani u tabeli 181.

Tabela 181. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u D. Milanovcu, period 2018.-2022. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	6	0	0	6	4	66,66	Povišeni pH
2.	2019	6	0	0	6	2	33,33	Povišeni pH
3.	2020	4	1	25,00	4	1	25,00	UKB,KBFP, pov. pH
4.	2021	11	0	0	11	5	45,45	Pov. pH, hlorige
5.	2022	21	0	0	21	10	47,61	Pov. pH, hlorige
UKUPNO		48	1	2,08	48	22	45,83	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom pogledu, dok 22 uzorka ili 45,83% je bilo neispravno u hemijskom pogledu.

U hemijskom pogledu najčešći razlog je povišeni pH u vodi.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

7.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

7.3.1. Predškolska ustanova

U periodu od 01.01.2018.-31.12.2022, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Marija Minćan" Majdanpek, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove u Majdanpeku I Donjem Milanovcu.

Rezultati analiza prikazani u tabela 182.

Tabela 182. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Marija Munćan" Majdanpek, 2018.-2022.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	60	0	0	10	0	0	/
2.	2019	53	7	13,20	7	0	0	/
3.	2020	55	3	18,75	8	0	0	/
4.	2021	55	0	0	8	0	0	/
5.	2022	55	0	0	8	0	0	/
	Ukupno	278	10	3,59	41	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 41 uzorku, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde su sve namirnice-obrok bili ispravni. U ovom periodu u oba vrtića uzeto je 278 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 10 ili 3,59% neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

Tabela 182a. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Osnovnoj školi „Miladin Bućanović“ Vlaole, sa izdvojenim odeljenjima Jasikovo i Leskovo, 2019.-2022.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.								
2.	2019	30	0	0	6	0	0	/
3.	2020	30	0	0	6	0	0	/
4.	2021	30	0	0	6	0	0	/
5.	2022	30	0	0	6	0	0	/
	Ukupno	120	0	0	24	0	0	

Tabela 182b. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Osnovnoj školi „Vuk Karadžić“, Donji Milanovac, 2019.-2022.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			Uzrok neispravnost
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		
			Broj	%		Broj	%	
1.								/
2.	2019	20	0	0	8	0	0	/
3.	2020	20	0	0	8	0	0	/
4.	2021	20	0	0	8	0	0	/
5.	2022	20	0	0	8	0	0	/
	Ukupno	80	0	0	32	0	0	

8. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE NEGOTIN

8.1. Kontrola kvaliteta vazduha

U periodu od 2018-2022. godine, na osnovu ugovora sa opštinom Negotin, ZZJZ „Timok“ vršio je ispitivanje parametara iz vazduha u Negotinu počev od 2013. godine, na mernom mestu u ulici JNA br.10. Rezultati ispitivanja po godinama su sledeći:

- U 2018. ispitano je 28 uzoraka NO₂, po 54 uzorka čađi i SO₂ i 1 merenje ukupnih suspendovanih čestice. Nije bilo prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija.
- U 2019. ispitano je 69 uzoraka NO₂, po 53 uzorka čađi i SO₂, 1 uzorak ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Nije bilo prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija.
- U 2020. ispitano je 51 uzoraka NO₂, po 55 uzorka čađi i SO₂, 1 uzorak ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Jedan uzorak čađi bio je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.
- U 2021. ispitano je 77 uzoraka NO₂, po 56 uzorka čađi i SO₂, 47 uzoraka PM₁₀ i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Tri uzorka čađi bilo je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.
- U 2022. ispitano je 50 uzoraka NO₂, po 60 uzorka čađi i SO₂, 47 uzoraka PM₁₀ i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Dva uzorka PM₁₀ bilo je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.

8.2. Kontrola nivoa buke u opštini Negotin

U toku 2021 i 2022.godine, vršen je monitoring nivoa buke u opštini Negotin, na 6 mernih mesta, i to:

- Trg Stevana Mokranjca,
- Naselje "Veljko Vlahović",
- Ul. Srbe Jovanovića,
- Vašarište,
- Radujevački put I
- Miloševski put

Tokom određivanja buke izvršeno je 42 merenja i nije bilo prekoračenja nivoa buke preko graničnih vrednosti.

8.3. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstvena ispravnost vode za piće

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Negotin:

Do sredine 1984.godine, Negotinu se snabdeva vodom za piće najvećim delom iz kopanih bunara odakle se voda iz glavne crpne stanice slala u mrežu, dok se višak vode akumulirao u rezervoar. U crpnoj stanici se vrši hlorisanje vode. Deo vode ovaj vodovod dobija iz kaptiranog izvora "Badnjevo". Na vodovod Negotina priključena su i naselja Samarinovac i Miloševo. Sredinom 1984. godine, završen je i vodovod sa izvorišta "Barbaroš" koji snabdeva vodom za piće HE "Đerdap II", a višak vode se šalje u Dušanovac i Negotin, kao dopuna postojećem gradskom vodovodu.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JKP "Badnjevo" Negotin, jednom nedeljno sa 5 merna mesta (4 hlorisanih voda na distributivnoj mreži i 1 sirova voda) u Negotinu i jednom mesečno po jedan uzorak vode iz mreže u Mihajlovcu i naselju "Badnjevo"

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 183.

Tabela 183. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda u Negotinu u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	153	2	0,13	153	2	1,30	AMB, Mutnoća
2.	2019	209	2	0,95	209	5	2,39	AMB, Mutnoća
3.	2020	273	3	1,09	273	2	0,73	AMB, Mutnoća,boja
4.	2021	313	2	0,63	313	5	1,57	AMB, Mutnoća,boja
5.	2022	219	0	0	219	2	0,91	AMB, Mutnoća
UKUPNO		1167	9	0,77	1167	16	1,37	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, uzeto je 1167 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 9 bilo neispravno ili 0,77% i 16 ili 1,37% uzoraka fizičko-hemijski i

hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća i boja, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala.

Centralni način vodosnabdevanja seoskih naselja, seoski vodovodi:

Na području opštine Negotin vodosnabdevanje ovog dela stanovništava rešeno je pitem 28 seoska vodovoda u 24 naselja. U 7 naselja: Samarinovac, Miloševo, Dušanovac, Prahovo, Mihajlovac, Mokranje i Kobišnica vrši se hlorisanje vode i prati se i kontroliše voda za piće. U Jabukovcu, Štubiku (od 2016.god., započeto je hlorisanje vode), Šarkamenu, Urovici i Slatini, voda se kontroliše 4 puta godišnje po ugovorima sa ovim mesnim zajednicama. U preostala sela vrši se kontrola vode samo jednom godišnje od strane opštine Negotin, Odeljenje za zaštitu životne sredine u Negotinu.

Rezultati analiza prikazani su u tabeli 184.

Tabela 184. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seoskih vodovoda u opštini Negotin, u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	151	59	38,07	151	32	21,19	SFP, KBFP, AMB, Nitrati, Nitriti, Mutnoća, Boja
2.	2019	122	56	45,90	122	35	28,69	KBFP, SFP, mutn., nitriti, Boja, nitrati
3.	2020	126	58	46,03	126	49	38,88	KBFP, SFP, mutn., nitriti, Boja, nitrati
4.	2021	98	21	21,42	98	31	31,63	AMB, KBFP, SFP, mutn., nitriti, boja, nitrati
5.	2022	102	19	18,62	102	32	31,37	SFP, KBFP, AMB, Nitrati, Nitriti, Mutnoća, Boja
UKUPNO		599	213	35,56	599	179	29,88	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, iz seoskih vodovoda opštine Negotin, uzeto je 599 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 213 bilo neispravno ili 35,56% i 179 ili 29,88% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj streptokoka fekalnog porekla, koliformnih bakterija fekalnog porekla i aerobnih mezofilnih bakterija, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitrati, nitriti, amonijak i boja.

Seoski vodovodi nisu građevinski i tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hloriše voda u njima.

Drugi javni vodni objekti: bunari, arteske česme, kaptirani izvori I dr.

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Negotin, javne česme- arteske česme, kaptirani izvori, bunari I dr. objekti, ne kontrolišu se u propisanom broju i frekvenci. U ovom periodu sa lokalnom samoupravom je postignut dogovor o kontroli arteskih česmi u Negotinu, a kontrole se vrše jednom godišnje.

Rezultati analiza prikazani u tabeli br. 185.

Tabela 185. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih objekata za vodosnabdevanje u opštini Negotin, u periodu od 2018.-2022. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	142	14	9,86	142	26	18,31	SFP, AMB, Pseudomonas, Nitrati, Boja, Mutnoća, Amonijak, pH
2.	2019	128	39	30,47	128	19	14,84	AMB, SFP, nitrati, mutnoća
3.	2020	99	10	10,01	99	9	9,09	AMB, SFP, nitrati, nitrati, boja, mutnoća
4.	2021	110	21	19,09	110	22	20,0	AMB, SFP, KBF, nitrati, nitrati, boja, mutnoća
5.	2022	128	22	17,19	128	28	21,88	SFP, AMB, KBFP, Nitrati, Boja, Mutnoća, Amonijak, pH
UKUPNO		607	106	17,63	607	104	17,13	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2018. do 2022. godine, iz drugih javnih vodnih objekata, uključujući I arteske česme u Negotinu (21), opštine Negotin, uzeto je 607 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 106 bilo neispravno ili 17,63% i 104 ili 17,13% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio *Pseudomonas aeruginosa*, dok u fizičko-hemijskom pogledu razloga neispravnosti osim mutnoće je bilo povećani nitrati, nitriti, amonijak, pH i boja.

Ovi vodni objekti, vodovodi nisu građevinski I tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda

Monitoringom bazenskih voda u Negotinu, od 2018. - 2022.godine, se vrši na gradskom bazenu u Negotinu. Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda iz Negotina, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovno hlorisanje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je jednom nedeljno, dok traje kupališna sezona.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 186.

Tabela 186. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Negotinu za period 2018.-2022. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	1	0	0	1	0	0	/
2.	2019	4	0	0	4	0	0	/
3.	2020	1	0	0	1	0	0	/
4.	2021	4	0	0	4	0	0	/
5.	2022	2	0	0	2	0	0	
UKUPNO		12	0	0	12	0	0	

Uvidom u rezultate analiza 12 uzoraka vode iz bazena za kupanje, utvrđena je zdravstvena ispravnost svih uzoraka bazenske vode u bakteriološkom i fizilko-hemijskom pogledu.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Kontrola ispravnosti vode za kupanje, sport i rekreaciju se vrši u saradnji sa lokalnom samoupravom i u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Kontrola se vrši 2 puta u letnjem periodu, dok sezona kupanja traje. Po ugovoru se kontoliše plaža na Dunavu "Kusjak".

Rezultate ispitivanja smo prikazali u tabeli.187.

Tabela 187. Ispravnost vode za kupanje na plaži "Kusjak" Negotin, za period od 2018.god. do 2022.god.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	2	0	0	2	0	0	/
2.	2019	2	0	0	2	0	0	/
3.	2020	2	0	0	2	0	0	/
4.	2021	2	0	0	2	0	0	
5.	2022	2	0	0	2	0	0	
UKUPNO		10	0	0	10	0	0	

Rezultati analiza vode sa kupališta, 10 uzoraka, pokazuju da je voda odgovarala II-oj I III-oj klasi vode i kao takva može da se koristi za kupanje, sport i rekreaciju uz preduzimanje svih higijenskih mera (tuširanje higijenski ispravnom vodom).

8.4 Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

8.4.1. Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022.godina, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Pčelica" Negotin, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove.

Rezultati analiza prikazani u tabela 188.

Tabela 188. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Pčelica" u Negotin, 2018.-2022.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok Neispravnost briseva
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	50	5	10,00	4	0	0	UKB
2.	2019	50	0	0	4	0	0	/
3.	2020	54	0	0	4	0	0	/
4.	2021	54	1	1,85	4	0	0	UKB
5.	2022	54	2	3,70	4	0	0	UKB
Ukupno		262	8	3,05	20	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 20 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra nije utvrđena nijedna neispravnost, i 262 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 8 ili 3,05% uzoraka neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8.4.2. Ustanova za smeštaj školske dece i omladine

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022.godine, prema Ugovoru sa Dom za decu "Stanko Paunović" u Negotinu, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove gde su smeštena školska deca i omladina, na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima. Rezultati analiza prikazani u tabeli 189.

Tabela 189. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Domu za decu "Stanko Paunović", Negotin, 2018.-2022.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	40	0	0	10	0	0	/
2.	2019	40	0	0	10	0	0	/
3.	2020	39	1	2,56	9	0	0	UKB
4.	2021	40	0	0	9	0	0	/
5.	2022	40	0	0	9	0	0	
	Ukupno	199	1	0,50	47	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 47 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, sve namirnice-hrana je bilo bezbedno za upotrebu. U tom periodu je uzeto 199 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih je 1 ili 0,50% bio neusaglašen sa zakonskim odredbama, razlog neusaglašenosti povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8.4.3. Poljoprivredna škola "Rajko Bosnić-Bukovo" Negotin

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2018.-31.12.2022, prema Ugovoru sa Poljoprivrednom školom "Rajko Bosnić", Bukovo u Negotinu, koja priprema i uslužuje učenicima pripremljenu hranu, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima u kuhinji sa trepezarijom.

Rezultati analiza prikazani u tabeli 190.

Tabela 190. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Poljoprivrednoj školi "Rajko Bosnić", Bukovo u Negotinu, 2018.-2022.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2018	28	0	0	12	0	0	/
2.	2019	24	2	8,33	11	0	0	/
3.	2020	14	0	0	8	0	0	/
4.	2021	24	0	0	11	0	0	/
5.	2022	24	0	0	11	0	0	
	Ukupno	114	2	1,75	53	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 53 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra svi uzorci su bili zdravstveno bezbedni za upotrebu. U tom periodu je uzeto 114 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih su 2 ili 1,75% bili neusglašena sa zakonskim odredbama zbog povećanog ukupanog broja kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

9. ZAKLJUČCI

Analizom izabranih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva **okruga Bor** došlo se do sledećih zaključaka:

1. DEMOGRAFSKA SITUACIJA

Stanovništvo okruga Bor u period od 2018. do 2022.godine ima sledeće vitalno-demografske karakteristike:

- Smanjenje ukupnog broja stanovnika
- Demografski vrlo staro stanovništvo
- Negativna stopa maskuliniteta
- Ekstremno niska stopa nataliteta
- Niska opšta stopa fertiliteta
- Vrlo visoke opšte stope mortaliteta (preko 15‰)
- Negativan prirodni priraštaj („bela kuga“)
- Očekivano trajanje života sve duže
- Veoma niske stope mortaliteta odojčadi (manje od 10‰)
- Vodeći uzroci smrti su KVB i tumori
- Nepovoljni socijalno-ekonomski pokazatelji:
 - prosečno 445,4 zaposlenih na 1000 radno aktivnih stanovnika godišnje, sa blagim trendom porasta nivoa stopa
 - prosečna stopa nezaposlenih je 130,5‰ u odnosu na radno aktivno stanovništvo, sa blagim trendom porasta nivoa stopa
 - prosečna mesečna zarada je sa trendom porasta zarade, koje su u proseku veće u odnosu na Republiku Srbiju, Vojvodinu i Južnu i Istočnu Srbiju
 - broj razvoda na 1000 zaključenih brakova je u konstantnom kolebanju, sa prosečnom stopom od 461,7‰, tako da se skoro svaki drugi ili treći skopljeni brak razvodi.

2. MORBIDITET

U vanbolničkom morbiditetu stanovništva koje je koristilo usluge službe opšte medicine 2022. godine dominiraju kardiovaskularne i bolesti grupe šifre za posebne namene. Najčešće dijagnoze su povišen krvni pritisak I hitna upotreba U07.

Kod dece predškolskog uzrasta dominiraju respiratorna oboljenja. Druga na listi vodećih grupa bolesti jesu simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi. Najčešća dijagnoza je akutne infekcije gornjih respiratornih puteva.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta najčešće su dijagnoze iz grupe respiratornih oboljenja. Najfrekventnija dijagnoza je akutni zapaljenje ždrela i krajnika.

Najčešći razlog poseta službi za zdravstvenu zaštitu žena su bolesti mokraćno-polnog sistema. Najčešće pojedinačne dijagnoze su: druga zapaljenja karličnih organa, bolesti menopause I zapaljenje mokraćne bešike.

U stomatologiji su najfrekventnije dijagnoze bile druge bolesti zuba i potpornih struktura i zubni karijes.

U toku 2022. godine u opštim bolnicama Borskog okruga ostvareno je 21696 epizoda bolničkog lečenja sa stopom hospitalizacije od 214,60‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom; tumori; bolesti sistema krvotoka; bolesti mokraćno polnog sistema; bolesti sistema za varenje; bolesti sistema za disanje, a među vodećim gripama su i trudnoća, rađanje i babinje i povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

Posmatrano prema pojedinačnim, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika Borskog okruga su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; zapaljenje pluća, neoznačeno; zloćudni tumor dojke, neoznačen; spontani porođaj glavom; pripremna nega za kasnije lečenje, neklasifikovana na drugom mestu; porođaj carskim rezom po izboru; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen i kongestivna kardiomiopatija.

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u okrugu Bor u 2022.godini je 731, što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 6,62%.

3. KADROVI I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Na području okruga Bor u 2022. godini bilo je ukupno 1.930 zaposlenih, od čega 1.488 (77%) zdravstvenih radnika i saradnika i 442 (23%) nezdravstvenih radnika, što nam ukazuje na smanjenje kadara u poslednjim godinama posmatranog perioda. Prema stepenu stručne spreme bilo je 420 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 1068 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 387, farmaceuta i saradnika 33.

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2018-2022.godine smanjio se za 6% (indeks 2022/18.=94%). Broj farmaceuta i saradnika se, u istom periodu povećao za 33% (indeks 2022/18.=133%). Ukupan broj radnika zaposlenih na području okruga Bor smanjio se u ovom periodu za 4% (indeks 2022/18.=96%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2018.godine – 478, 2022.godine – 442) za 7%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 91).

4. Rad i korišćenje primarne zdravstvene zaštite

Služba opšte medicine

U službama opšte medicine Okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 72 lekara i 112 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 96). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:2,7. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je tako da 2022. iznosi 1.189 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 5 puta godišnje (Tabela 96). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 28 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila veća ,2018.godine je iznosila 30 posete dnevno po lekaru.

U službama opšte medicine Okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 72 lekara i 112 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 96). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:2,7. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je tako da 2022. iznosi 1.189 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 5 puta godišnje (Tabela 96). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2022.godine 28 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila veća, 2018.godine je iznosila 30 posete dnevno po lekaru.

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 9 lekar i 15 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 101). Broj lekara u 2022.godini u službi je smanjen za 4 lekara u odnosu na 2018.godinu. Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2018. godini je iznosio 1:1,4, a u 2022. godini 1:1,6 (Tabela 101).

Broj predškolske dece na jednog lekara povećao se u odnosu na prve tri godine posmatranog perioda sa 463 na 575 (u periodu 2018-2022.god.). Prema Pravilniku treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2022.godine je, prosečno 9 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti je bio namanji u poslednjoj 2022.godini. i iznosio je 10,71. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda. U 2022.godini svaki lekar u službi imao je oko 21 poseta/pregleda dnevno, dok je u 2018.godini ovaj broj poseta bio najviši i iznosio je 22.

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor 2022. godine bilo je zaposleno 9 lekara i 20 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 106). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 759 u 2018. godini do 1141 dece na jednog lekara u 2022.godini. Prema važećem Pravilniku treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području okruga Bor, prosečan broj poseta po detetu se kreće do 4 (Tabela 106). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2022.godine iznosi oko 23, dok je 2018.godine broj poseta po lekaru iznosio je 18 Udeo preventivnih aktivnosti je promenljiv, tako da je 2018. godine bio 8,6% dok je u 2022.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 12%.

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2022. godine bilo je zaposleno 9 lekar i 12 medicinskih sestri (odnos 1:1,3). Ovaj odnos je u 2018. godini

iznosio 1:1,2. U periodu 2018-2022.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara u 2022. godini iznosi 5.091, dok je u 2018.godini iznosio 5099. (Pravilnik preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 111).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,6 u 2022.godini 0,4. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite Okruga Bor u poslednjih pet godina, kretala se između 9 i 14 poseta/pregleda dnevno. Preko 40 % poseta pripada preventivnim pregledima, 2022.godine 50,6% , a 2018.godine 44,4% (Tabela 111). U 2022.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 9,7 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Bor 2022. godine bilo je 13 zaposlenih stomatologa i 16 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 112). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom period, i u 2022.godini je iznosio 3.713 po jednom stomatologu, a najveći 2018.godine 3.482 po stomatologu.

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba na području Okruga Bor 2022. godine bio je 21 zaposleni stomatolog i 31 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,5 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 116). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2022.godini je 4.814 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2018-2022.godine po korisniku je manji od jedan i tokom svih godina je iznosio 0,4, sem u 2020.i 2022.godini 0,3, i 2021.godini 0,2. Svaki stomatolog je imao od 4 do 9 pregleda dnevno; 2022.godine prosek je 6 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede u 2018.godinu je iznosio 6,3% dok u 2022.godini iznosi 9,3%, .

Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

Bolnička (stacionarna) zdravstvena zaštita na području opštine Bor u 2022. ostvarivala se kroz rad Opšte bolnice Bor.

Broj postelja se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 310 postelja.

U Opštoj bolnici Bor najveći broj zaposlenih lekara –101 je registrovan na kraju 2018.i 2022.godine (od toga oko 85,1% i 71,3% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2021.godine. Te godine je radilo njih 362, a

odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:2,6. U 2018.godini broj medicinskih sestara-tehničara je bio najmanji i iznosio je 361 (Tabela 117).

Prosečno, na nivou opštine Bor u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 32 lekara i 114 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2018-2022.godine prosečna dužina lečenja se kreće oko 8 dana. Zauzetost postelja je između 40 i 64%; smanjivala se tokom posmatranog perioda, a 2022.godine iznosi 41,2%.

U 2022.godini bilo je prosečano 60,3 bolesnika lečenih u bolnici po jednom lekaru i u okviru je Pravilnikom određene mere izvršenja: 170-210.

Broj postelja Opšte bolnice Kladovo se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 135 postelja.

U Opštoj bolnici Kladovo najveći broj zaposlenih lekara 53 je registrovan na kraju 2018.godine (od toga oko 54,7% specijalista), dok u 2022.godini taj broj iznosi 48 (od toga oko 66,7% specijalista)

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2018.godine. Te godine je radilo njih 168, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,2 (Tabela 118). U 2022.godini broj zdravstvenih radnika sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom je iznosio 164.

Prosečno u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 35 lekara i 121 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2018-2022.godine, na nivou opštine Kladovo, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 10 dana; u 2022.godini je 9 dana. Zauzetost postelja je između 55 i 81,6%. Broj pacijenata po lekaru godišnje je između 63 i 93, a u 2022. iznosi 67 pacijenta po lekaru i u okviru je Pravilnikom određene mere izvršenja: 170-210.

Broj postelja Opšte bolnice Negotin se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2022. godini iznosi 190 postelja.

U Opštoj bolnici Negotin najveći broj zaposlenih lekara – 60 je registrovan na kraju 2018 .godine (od toga oko 93,3% specijalista). Broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tokom 2022.godine iznosi 59 (83,6% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2018.godine. Te godine je radilo njih 202. U 2022.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 199 (Tabela 120).

Prosečno u 2022.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 31 lekar i 104 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2018-2022.godine, na nivou opštine Negotin, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 8 dana; u 2022.godini je 8 dana. Zauzetost postelja je između 36,7

i 47,8%. Prosećan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 56 i 69, a u 2022. iznosi 56 pacijenta po lekaru i u okviru je Pravilnikom određene mere izvršenja: 170-210.

EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA – okrug BOR

Zaključak – zarazne bolesti:

1. Tokom godina varirao je broj prijavljenih slučajeva oboljenja, sa značajnim povećanjem broja prijavljenih slučajeva oboljenja izazvanih virusom COVID-19 u 2020. 2021. i 2022.godini
2. Dominiraju respiratorne zarazne bolesti u svakoj posmatranoj godini
3. Nije zabeležen nijedan slučaj kongenitalne Rubeole i Difterije
4. Nije prijavljena nijedna epidemija Morbila na teritoriji borskog okruga.
5. Prijavljeno je najviše epidemija iz grupe respiratornih zaraznih bolesti
6. Značajnije epidemije u kolektivima, sa većim brojem obolelih u navedenom periodu su : u 2020.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za stare (Negotin – Dom za stare „Radost“, Kladovo – Dom za stare „Topalović“ i u Boru – Dom za stare „Vila Katraina“); u 2021.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za stare (Negotin – Dom za stare „Help“ Radujevac, Negotin – Dom za stare „Sveti Nikola“); u 2022.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za kolektivni smeštaj (Kladovo – Dom za stare „Topalović“, Negotin – Ustanova za stare „S.Nikola“ i dve epidemije prijavljene u Domu za decu i omladinu „Stanko Paunović“).
7. Na osnovu analize svega navedenog epidemiološka situacija na teritriji Borskog okruga ocenjuje se kao nesigurna ali pod kontrolom zdravstvene službe.

Zaključak – bolničke infekcije

-Broj bolničkih infekcija varira iz godine u godinu

-Infekcije digestivnog trakta i infekcije operativnog mesta su vodeće po lokalizaciji

-Iz godine u godinu sve više je prijavljenih bolničkih infekcija uzrokovanih - Clostridium difficile

-Uloga epidemiologa i sestara odgovornih za b.i. u ZU je sve veći.

Zaključak za hronične nezarazne bolesti

Broj obolelih od hroničnih nezaraznih bolesti u posmatranom periodu, za poslednje dve godine pokazuje opadajući trend, što je najverovatnije posledica subregistracije. Vodeće lokalizacije malignih tumora poslednjih godina se nisu značajnije promenile. Kod muškaraca na prvom mestu po učestalosti je karcinom pluća, a kod žena karcinom dojke. Na drugom mestu po učestalosti kod oba pola je karcinom kolona/rektuma, a na trećem mestu kod žena karcinom grlića materice, dok

kod muškaraca je karcinom prostate. Ove vodeće lokalizacije malignih tumora ukazuju na značaj organizovanih skrininga u ranom otkrivanju i lečenju ovih malignih tumora.

5. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA

5.1. Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Bor

VODA ZA PIĆE

Kontrolu vode sa centralnog vodovoda treba nastaviti. Na ovom vodovodu se uočavaju problem dotrajale mreže I prevelika razuđenost vodovodne mreže. Zato je potrebno što hitnije početi sa zamenom I renoviranjem dotrajale mreže.

Seoske vodovode je neophodno građevinski I tehnički dovesti u ispravno stanje I vršiti redovnu kontrolu vode, kao I neophodne faze prečišćavanja vode, naročiti dezinfekcija vode, obzirom na veliki procenac bakteriološke neispravnosti.

VODA IZ BAZENA ZA KUPANJE, SPORT I REKREACIJU

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda u Boru, ocenjuje se kao zadovoljavajuća, s obzirom na visok procenat mikrobiološki ispravnih uzoraka. Bazenske vode ranije se pratile prema strogim normama Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće, od 2017. godine donet je nov Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda, neophodno je nastaviti kontrolu jednom nedeljno.

Neophodno je uvesti monitoring kvaliteta vode na Borskom jezeru, jer se isto koristi za kupanje i rekreaciju, na četiri mesta- plaže u sezoni kupanja.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova "Bambi" u Boru I ustanova za smeštaj studenata u Boru. Na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva I uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

1.Kontrola hrane sa zelenih pijaca u Boru, vašarima, sajmovima zdrave hrane I drugih javnih površina (voće, povrće, med, poljoprivredni proizvodi, alkoholna I bezalkoholna pica I dr.) na kvalitet, bakteriološku analizu, analizu ostataka teških metala I pesticide.

2.Kontrola đaćkih užina I higijene u školama gde se uslužuje hrana, objekata brze hrane u blizini škola, na plaži I dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

3.Seoske vodovode je neophodno građevinski I tehnički dovesti u ispravno stanje I nastaviti redovnu kontrolu vode, kao I neophodne faze prečišćavanja vode, naročiti dezinfekcija vode, obzirom na veliki procenac bakteriološke neispravnosti.

4.Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. Glasnik RS br. 15/09 I 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao I da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije svuda urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je vršiti redovan monitoring buke.

5.2 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Kladovo

VAZDUH

U opštini Kladovo se duži niz godina prate samo sedimentne materije iz vazduha na 6 mernih mesta, i povremeno SO₂, NO₂ i čađ i PM₁₀.

Da bi se utvrdilo parvo stanje kvaliteta vazduha potrebna su ispitivanja (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010, 75/2010 i 63/2013 raspoloživost parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha).

Shodno tome, ni za ovaj period (2018-2022.godina) se ne može oceniti kvalitet vazduha jer nije bilo dovoljno podataka.

VODA ZA PIĆE

Stanje vodosnabdevanja u centralnom gradskom vodovodu Kladovo i seoskim vodovodima na teritoriji opštine Kladovo, koje kontroliše ZJZ "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno bezbednim, obzirom na mali procenat zabeleženih neispravnosti u delu gradskog vodovoda, koji se uredno hloriše i prati se rezidualni hlor u vodi iz vodovodne mreže.

Od kad je počeo da važi Zakon o bezbednosti hrane (2009), voda za piće iz komunalnih vodovoda predstavlja najkontrolisaniju namirnicu - zna se dinamika, broj uzoraka prema veličini vodovoda i da kontrolu vrši ovlašćena zdravstvena ustanova sa ovlašćenjem za Borski okrug.

Kvalitet površinskih voda i otvorenih kupališta:

Rezultati analiza pokazuju povremenu bakteriološku i hemijsku neispravnost vode iz Dunava i Velikog jezera u Kladovu.

Voda iz Dunava kao međunarodna reka mora da bude u II-III klasi vode, i kao takve mogu da se koriste za kupanje, sport i rekreaciju. Zdravstvena ispravnost vode u rekama, pa i u Dunavu može da se menja sa novim talasom vode, stoga mogu biti rizične po zdravlje kupaca. Sručne službe Zavoda uvek daju predlog mera za kupaće i osobe koje izlaze na plažu i kupanje, u smislu tuširanja nakon izlaska iz vode, primena svih higijenskih mera kod kupaća, kao i korišćenje zdravstveno ispravne vode za piće i tuširanje.

PREDLOG MERA:

1. Zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.). pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (demovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).

2. Kontrola đaćkih užina i higijene u školama gde se usluđuje hrana, objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

3. Vršiti redovno ispitivanje kvaliteta vazduha na parameter SO₂, NO₂, čađi i ispitivanje suspendovanih čestica u vazduhu (PM 10).

4. Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je nastaviti redovan monitoring buke.

5. Monitoring alergogenog polena je neophodno uspostaviti, kako bi se pratila polinacija drveća, trava i korova a pogotovo najačeg alergena ambrozije, i njihov uticaj na zdravlje ljudi, U ovom delu bi se napravila saradnja između zdravstvene ustanove u Kladovo (spec. interne, pulmologije i alergologije), ZZJZ "Timok" u Zaječaru, koji ima edukovanu stručnu ekipu za identifikaciju zrna polena u vazduhu i lokalne samouprave, zbog nabavke aparata za hvatanje polenovih zrnaca u vazduhu.

6. Češća kontrola površinskih voda-plaža tokom kupališne sezone, najmanje 4 puta u sezoni sa više mesta na Dunavu.

5.3 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Majdanpek

VODA ZA PIĆE

1. Vodovod Majdanpek, od svih gradskih vodovoda na oba okruga predstavlja najveći problem pogotovu u letnjim mesecima kada su svakodnevne restrikcije vode (zbog manje količine sirove vode u oba sistema, kao rezultat plitke akumulacije i drastičnih smanjenja izvorišta), a kao posledica javlja se velika količina organske materije i mutnoće u vodi.

Stanje vodosnabdevanja u gradskom vodovodu u Majdanpeku (JP "Vodovod") i Donjem Milanovcu (JKP "Donji Milanovac"), koji su pod kontrolom Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno nebezbednim, s obzirom na veliki procenat zabeleženih hemijskih neispravnosti u ovom periodu. Navedeni parametri neispravnosti vode za piće sa centralnog vodovoda u Majdanpeku i

D. Milanovcu, nisu predstavljali problem za zdravlje potrošača, obzirom da aerobne mezofilne bakterije su saprofiti i ne daju oštećenje zdravlja potrošača. Povećana mutnoća kao fizički parameter može da daje samo primedbe potrošača, ali se često javlja povećana organska materija (KMnO₄) a ona u kontakt sa hlorom može da daje trihalometane, kao nus product hlorisanja vode, a trihalometani su kancerogene materije za čoveka. Stoga često predlažemo kontrolu trihalometana u hlorisanoj vodi kao proveru štetnosti ovog parametra.

2. Kako nemamo uvid u vodosnabdevanje seoskih vodovoda za kompletnu teritoriju opštine Majdanpek i javnih česama, kao alternativnih vodnih objekata u Majdanpeku i D. Milanovcu. Analizirajući dobijene podatke uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela se vidi veliki procenat bakteriološke i hemijske neispravnosti u delu seoskih vodovoda i drugih vodnih objekata. Vodu iz ovih objekata ocenjujemo zdravstveno rizičnom i ne preporučujemo je za konzumiranje od strane potrošača, pogotovo sa javnih česmi u Majdanpeku i D. Milanovcu.

Sve gore navedeno ukazuje na neophodnost uspostavljanja monitoring kontrole i dezinfekciju voda, a ugovorom sa lokalnom samoupravom, bi trebalo da se precizira kontrola vode, a shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br.42/98 i 44/99 i Sl.glasnik RS br. 28/2019) četiri puta godišnje.

VODA IZ BAZENA

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda u bakteriološkom pogledu i hemijskom pogledu u Donjem Milanovcu, u okviru Hotela "Lepenski vir.

Kod neispravnih voda u letnjem periodu daju se predlog mera za korekciju ispravnosti vode, pojačati hlorisanje vode i češću izmenu vode za kupanje u bazenima.

KVALITET POVRŠINSKIH VODA I OTVORENIH KUPALIŠTA

Na osnovu dobre prakse iz dela kontrole vode sa kupališta u drugim opštinama, neophodno je vršiti kontrolu kvaliteta i zdravstvene bezbednosti vode sa kupališta i plaza na Dunavu, kako bi imali mogućnost analize rezultata i utvrdili njen uticaj na zdravlje kupača.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova, ustanove za smeštaj školske dece i omladine u Negotinu, a na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen i dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata i glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr, stoga predlažemo:

1. Povećati kontrolu zdravstvene ispravnosti vode za piće sa seoskih i dr. vodnih objekata:

Analizirajući dobijene podatke sa uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela 2. i 3. se vidi veliki procenat bakteriološke neispravnosti u seoskim vodovodima i u uzorcima sa javnih česmi, bunara i dr., što ukazuje na neophodnost uspostavljanja redovnog monitoring kontrole i dezinfekciju voda.

Napomena: Kontrola bunara i javnih česmi u nekim mestima je vršena samo 2014.godine, kada su bile velike poplave (MZ Boljetin, MZ Golubinje, MZ Topolnica i td.).

2. Kontrola hrane koja se stavlja u promet na zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.). pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).

3. Kontrola đaćkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana i objektima brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

4. Monitoring buke,

Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je vršiti redovan monitoring buke.

5. Kontrola kvaliteta vazduha,

Prema važećoj zakonskoj regulativi je jako bitna za ovu opštinu, tj. monitoring kontrole vazduha bi trebao da obavlja nadležni zavod za teritoriju vase opštine, kako bi se procenio uticaj određenih parametara iz vazduha na zdravlje ljudi opštine Majdanpek i korelaciji sa drugim faktorima životne sredine koje već pratimo u vašoj opštini.

5.4 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Negotin

VAZDUH

Za procenu stanja na godišnjem nivou, nije bilo dovoljnog broja uzoraka (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010, 75/2010 i 63/2013 raspoloživost

parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha). Shodno tome, ni za ovaj period (2018.-2022.) se ne može oceniti kvalitet vazduha jer nije bilo dovoljno podataka.

VODA ZA PIĆE

Stanje vodosnabdevanja u gradskom vodovodu u Negotinu (JKP "Badnjevo" Negotin), koji su pod kontrolom Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno bezbednim, sobzirom na mali procenat zabeleženih neispravnosti u ovom period.

Analizirajući dobijene podatke uzetih uzoraka iz seoskih i dr. Javnih vodnih objekata, u gore navedenom periodu, a iz tabela se vidi veliki procenat bakteriološke neispravnosti što ukazuje na neophodnost uspostavljanja monitoring kontrole i dezinfekciju voda.

Kontrola vode za piće sa arteskih česmi u Negotinu se vrši redovno, dok kontrola vode sa seoskih vodovoda se nedovoljno kontroliše, samo jednom godišnje a ugovorom je precizirano dva puta godišnje, dok po Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br.42/98 i 44/99 i Sl.glasnik RS br. 28/2019), predviđeno je četiri puta godišnje.

VODA IZ BAZENA

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda u bakteriološkom pogledu, kada su svi uzorci bili ispravni. Kontrola se vrši u letnjem periodu i daju se predlog mera za korekciju ispravnosti vode, pojačati hlorisanje vode i češću izmenu vode za kupanje u bazenu.

KVALITET POVRŠINSKIH VODA I OTVORENIH KUPALIŠTA

Svake godine u letnjem periodu plaza "Kusjak" na Dunavu kod Negotina, se redovno kontroliše i na osnovu rezultata fizičko-hemijskog i bakteriološkog ispitivanja utvrđeno je da pripada II-oj ili III-ćoj klasi površinskih vode I kao takva može da se koristi za kupanje.

Na osnovu ove dobre prakse iz dela kontrole vode sa kupališta, neophodno je samo nastaviti sa kontrolama kvaliteta i zdravstvene bezbednosti vode, kako bi imali mogućnost analize rezultata i utvrdili njen uticaj na zdravlje kupaća.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova, ustanove za smeštaj školske dece i omladine u Negotinu, a na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajući a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen i dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata i glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr, stoga predlažemo:

1. Vršiti kontinualno ispitivanje kvaliteta vazduha na parameter SO₂, NO₂, čađi i ispitivanje suspendovanih čestica u vazduhu (PM 10).
2. Kontrola hrane koja se stavlja u promet na zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.). pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).
3. Kontrola đačkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana i objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.
4. Monitoring buke, prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je nastaviti redovan monitoring buke i izvršiti akustičko zoniranje.

SADRŽAJ	BROJ STRANE
UVOD	2
DEMOGRAFSKE I SOCIO-EKONOMSKE KARAKTERISTIKE	3
VANBOLNIČKI MORBIDITET	30
BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET	92
ORGANIZACIJA, KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	102
ANALIZA EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE	123
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE BOR	166
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE KLADOVO	173
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE MAJDANPEK	180
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE NEGOTIN	187
ZAKLJUČAK	195

DIREKTOR ZAVODA
SLAĐANA RISTIĆ